

Onsdagen den 24 november

Kl. 09.00–15.25
16.00–16.11

§ 1 Prövning av förslag till statsminister

*Prövning av förslag
till statsminister*

Anf. 1 TALMANNEN:

Riksdagen ska enligt 6 kap. 4 § andra stycket regeringsformen pröva ett förslag till ny statsminister inom fyra dagar. Förslaget ska enligt 11 kap. 3 § andra stycket riksdagsordningen bordläggas två gånger.

Jag lämnade måndagen den 22 november förslaget att Magdalena Andersson, Socialdemokraterna, ska utses till statsminister. Magdalena Andersson har uppgett att hon avser att bilda en regering som består av företrädare för Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Förslaget har nu bordlagts två gånger och ska prövas vid dagens sammanträde.

Anf. 2 EBBA BUSCH (KD):

Herr talman! Det lackar mot jul, och det är inte för inte som höstens krumbukter inom det rödgröna lägret får mig att tänka lite grann på den klassiska repliken från *Kalle Ankas jul*: Vem är det som kör egentligen?

Fram till sent i går kväll var det osäkert om regeringen kunde hitta stöd för sin nya statsministerkandidat. När vi vaknade i morse var det fortfarande osäkert och oklart om de hade stöd för sin budget – detta trots att det redan i somras var uppenbart att det var just en sådan här situation vi riskerade att hamna i om de rödgröna återigen tilläts beträda Rosenbad.

Sverige saknar ledarskap. Regeringens beslut tas inte utifrån vad som krävs för att bemöta samhällsproblemen utan utifrån vad som krävs för att reda ut regeringens egna politiska problem. Det här är inte bra för Sverige. Så här ska inte ett land styras.

Alltför mycket av diskussionerna kring regeringsfrågan handlar om partierna i stället för om Sverige. Är det synd om Vänsterpartiet som inte får vara med, även om det tycks som att de nu kanske får vara med? Skulle det se dåligt ut för Magdalena Andersson om hon förlorade en votering? Var går Annie Lööfs röda linjer egentligen?

Men det är inte främst partierna som drabbas när Sverige saknar ledarskap. Det är alla de som skulle ha behövt en handlingskraftig regering. Jag talar om de 180 000 patienter som väntat olagligt länge på att få den vård de behöver, alla de föräldrar som oroar sig för barnens trygghet och för att kriminaliteten kryper längre ned i åldrarna, de 454 400 människor som kämpar mot EU:s fjärde högsta arbetslöshet, alla de som oroar sig för skenande el- och drivmedelspriser och alla de som bor i hjärtlandet – våra små och medelstora städer och vår landsbygd, som har förbisetts av den här

regeringen. Att dessa människor inte får stå i centrum när regeringen formerar sin politik är inte bra för Sverige. Så här ska inte ett land styras.

Efter de senaste veckornas manövrar är det nämligen uppenbart även för de mest luttrade att regeringens beslut inte bygger på någon samhällsanalys. De bygger på ren och skär partipolitisk analys. Man sätter det som är bäst för Sveavägen 68 före det som är bäst för Svea rike.

Inga regelverk eller statsmannamässiga normer är heliga nog när Socialdemokraterna ska få behålla makten. Man är redo att kasta ut Sverige i regeringskaos för att öka förhandlingstrycket på regeringsunderlaget. Man är villig att trixa med budgetramverken för att i praktiken få fram två budgetar för samma år, under samma höst. Man är redo att runda Pensionsgruppen. Det vi sett de senaste dagarna är partipolitik när den är som sämst.

När politiken fungerar väl och bidrar till att föra ett samhälle framåt är regeringen fokuserad på att lösa samhällsproblem – att göra livet lite lättare för människor att leva. Då förs en politik som syftar till det gemensamma bästa, rikets bästa, och inte det egna partiets bästa. Då styrs inte landet partipolitiskt utan rikspolitiskt. Att den ordningen inte gäller i vårt land är inte bra för Sverige. Så här ska inte Sverige styras.

Det finns dock hopp om en bättre framtid för Sverige, för Kristdemokraterna och Moderaterna är beredda att axla regeringsmakten och förändra utgångspunkterna för hur politiken bedrivs, med hjärta för hela Sverige. Detta har vi visat genom vårt gemensamma budgetalternativ, som bygger på en samsyn kring att börja lösa samhällsproblem och som vi kunnat förhandla fram i god anda tillsammans med Sverigedemokraterna. Vårt budgetförslag kommer inte att lösa alla problem över en natt, men det innebär att vi skulle kunna ta de första stegen i en ny riktning.

Förslaget visar också vad vårt alternativ erbjuder. Vi vill avsätta mer resurser än de rödgröna till vården för att kapa vårdköerna, men vi vill också ha en nationell vårdförmedling för att börja styra upp landstingsbyråkratin.

Vi vill ge polisen de verktyg de behöver för att ge tryggheten tillbaka, med riktade höjningar av polislönerna, utvecklad teknisk förmåga och fler anställda.

Vi vill se sänkt skatt för alla som jobbar, med fokus på låg- och medelinkomsttagare, och sänkta kostnader för företag som anställer långtidsarbetslösa, för det måste alltid löna sig att arbeta. Arbetslinjen behöver bevaras.

Vi vill se riktade satsningar på utbyggd laddinfrastruktur, mer koldioxidlagring och en klok användning av Sveriges skogstillgångar för att få en effektiv klimatomställning.

Vi vill hjälpa till att skapa trygga familjer genom mer flexibilitet i föräldraförsäkringen och föräldrastödsprogram och genom att satsa 2 miljarder mer än regeringen på minskade barngrupper i förskolan.

Vi vill ställa politiken på Landsbygds- och Småstadssveriges sida och sänker därför drivmedelsskatten och säger nej till tvångsuppköp av enskildas skog.

Vi vill tillskapa en migrationspolitik som är anpassad efter vår integrationsförmåga och öka biståndet till att återuppbygga krigshärjade länder.

Och vi vill sänka skatten för landets pensionärer, ge de sämst ställda pensionärerna betydligt mer i pension varje år, avsätta medel för att bryta äldres ofrivilliga ensamhet och motverka de delade turerna i äldreomsorgen.

Så ser en politisk inriktning ut som utgår från de stora samhällsproblem som Sverige möter. Så ser en politik ut som är bra för Sverige. Så ska ett land styras.

Eftersom vi vänder oss mot det particentrerade sätt som Sverige rege-
ras på i dag kan vi inte heller stödja eller acceptera att en ny rödgrön rege-
ring tillträder. Kristdemokraterna kommer därför att rösta rött i statsminis-
teromröstningen i dag. Sverige förtjänar bättre än att styras på det sätt som
sker i dag. Har man ett hjärta för hela Sverige ser man att det för vårt lands
bästa krävs en ny regering.

Som det ser ut just nu är det budgetalternativet från Kristdemokraterna
och Moderaterna, i förhandling med Sverigedemokraterna, som kommer
att vinna kammarens stöd. Det naturliga enligt parlamentariska principer
och för rikets bästa är då att våra partier också får axla regeringsmakten.
Att låta en regering tillträda som inte står bakom den budget som riksdagen
fastställt är inte bra för Sverige. Så borde inte Sverige styras.

(Applåder)

Anf. 3 JOHAN PEHRSON (L):

Herr talman! Det är roligt att vi kan samlas här igen för att votera i
viktiga ämnen.

Den i Sverige alldeles för höga arbetslösheten innebär att klyftan har
vidgats mellan människor som har jobb och egen bostad och människor
som lever i utanförskap, inte sällan beroende av bidrag och alltför långt
från chansen till ett riktigt jobb. Resultatet innebär permanent social ut-
sattethet och relativ fattigdom för barn.

Vi ser att ingen längre kan leva i trygghet från brott. Att staten tar till-
baka kontrollen över våra gator från kriminella gäng och klaner och att det
vansinniga mördandet genom skjutningar och sprängningar pressas till-
baka är de största demokratiska och socialpolitiska insatser som vårt land
står inför.

Vi ser unga människor som förlorar framtidsmöjligheter på grund av
en skola utan studiero för alla och med bristande fokus på kunskap. Före-
tagsamheten i Sverige är hårt pressad av medarbetarbrist, brottslighet och
en helt obegriplig energipolitik.

Det finns människor som har släppts in i vårt land men aldrig släppts
in i samhället därför att integrationen inte fungerat. Många upplever möj-
ligheterna i Sverige som nästan bara teoretiska. Friheten att forma sitt eget
liv når helt enkelt inte fram till alla. Det är för dessa människor som Libe-
ralerna har tagit fram hundratals reformförslag i det vi kallar förortslyftet.
Låt fler forma framtiden tillsammans!

Klyftan finns också mellan generationer – mellan vår generation och
våra barn och barnbarn. De senare riskerar att få leva i en värld där klimatet
totalt har havererat för att alltför mycket politisk kraft läggs på symbolpo-
litik och för lite på att med fossilfri kraft få bort utsläppen.

Vård och omsorg måste finnas där när det verkligen behövs – när vi blir sjuka eller när vi åldras. Detsamma gäller rätten att leva ett självständigt liv på likvärdiga villkor även om man har en funktionsnedsättning. Med köerna i sjukvården och omsorgen växer hälsoklyftan.

Herr talman! Efter mer än sju år av regering med Socialdemokraterna och Miljöpartiet så står många av våra stora problem fortfarande olösta framför oss. Regeringen har på flera områden knappt kommit upp i startblocken. Det i dag åter aktuella regeringsalternativet har tyvärr misslyckats tidigare, och lite talar för att man ska lyckas denna gång.

Sverige behöver en liberal borgerlig regering som kan möta våra samhällsproblem – en regering som kan tala med riksdagens alla partier. Liberalerna arbetar för att snarast möjligt och med största möjliga stöd få utgöra ett liberalt mittenankare i en sådan regering.

Herr talman! Liberalerna kommer att rösta nej till Magdalena Andersson som statsminister och till denna regering. Eller rättare sagt: röd knapp för en röd regering! Dess förmåga att få igenom en hel budget för 2022 måste anses vara relativt tveksam.

Det finns ett mandatstöd för en icke-socialistisk regering i denna kammare. Detta borde ha prövats. Liberalerna kommer som alltid att fortsätta att arbeta konstruktivt för en starkare kunskapsskola för alla, för att minska utanförskapet och för ett fossilfritt samhälle.

Sveriges första kvinnliga statsminister förtjänar att i dag gratuleras till sitt nya uppdrag. Men Sverige kan bättre politiskt. Vi behöver inte mer socialism. Sverige behöver en nystart, och Sverige utanför denna kammare, herr talman, kan inte vänta länge till.

(Applåder)

Anf. 4 ANNELIE KARLSSON (S):

Herr talman! Kammaren ska i dag ta ställning till förslaget att utse Magdalena Andersson till Sveriges statsminister.

För 20 veckor sedan släppte den här kammaren fram en socialdemokratisk statsminister. Ingenting har förändrats sedan dess. Vi socialdemokrater är återigen redo att ta det ansvar som krävs för att ta Sverige framåt.

Magdalena Andersson är den naturliga regeringsbildaren, och vi socialdemokrater står givetvis helt och hållet bakom den riktning och de prioriteringar som hon har pekat ut för Sverige.

Herr talman! Under lång tid har Sverige haft en växande ojämlikhet. Under lång tid har vårt välfärdssystem gradvis urholkats när marknaden tagit allt större plats.

Under lång tid har grov kriminalitet fått växa sig stark i våra utsatta områden. Samhället har tillåtits dra sig tillbaka.

Sedan vi fick regeringsmakten 2014 har vi gjort mycket för att vända utvecklingen. Vi har stärkt servicen i samhället och samhällets närvaro i hela landet. Vi har investerat i välfärden i hela landet och gjort historiska utbyggnader av rättsväsendet. Vi har steg för steg stärkt pensionerna och gjort sjukförsäkringen tryggare.

Vi har gjort mycket, men vi socialdemokrater ser att vi behöver göra mycket mer för att komma till rätta med samhällsproblemen, för vi vet att Sverige kan bättre.

När vi väljer Magdalena Andersson som statsminister är hon inget osäkert kort. Hennes kvalifikationer för uppdraget är välkända och respekterade i alla politiska läger, inte minst efter hennes sju år som Sveriges finansminister. Hon har förhandlat fler budgetar än någon annan finansminister gjort.

Magdalena Andersson har återställt ordning och reda i Sveriges offentliga finanser. Hon har använt styrkan i svensk ekonomi för att rusta vård, skola och omsorg, för att investera i vår gröna omställning och för att få fler poliser för att skapa trygghet i hela landet.

Under pandemin sköt hon till de ekonomiska resurser som sjukvård och äldreomsorg behövde och genomförde krisåtgärder som räddade hundratusentals svenskar från risken att bli av med sina jobb. Arbetslösheten har nu sjunkit tillbaka till den nivå som rådde före pandemin.

Minns ni finanskrisen som slog till med full kraft 2008? Då gick välfärden på knäna i kommunerna, och 100 000 industrijobb försvann. Stödet från den moderatledda regeringen uteblev då. Det gör alltså skillnad vem som styr i en kris.

Nu byter vi socialdemokrater partiordförande, och Sverige ska få en ny statsminister. Nu ska vi också bygga Sverige starkt efter pandemin, och vi ska göra det med socialdemokratiska lösningar. För är det någonting som pandemin visat oss, ja, då är det vikten av fler gemensamma lösningar, inte färre, och vikten av mer politik, inte mindre. Vinden blåser för oss socialdemokrater.

Herr talman! Med Magdalena Andersson får Sverige en statsminister som inte tvekar att säga som det är och göra det som krävs. Hon är en person som drivs av sin ilska över orättvisor och sin absoluta övertygelse om att Sverige kan än bättre.

När Magdalena Andersson säger att hon prioriterar att bryta segregationen och knäcka gängen kommer vi att vända på varenda sten för att bygga ett samhälle som håller ihop.

När hon säger att vi ska se till att skapa nya jobb med sjysta villkor i hela landet genom att ta ledningen i klimatomställningen, och när hon är tydlig med att vi ska ta tillbaka kontrollen i välfärden – att det ska vara ordning och reda i vården, skolan och omsorgen med fler medarbetare med bättre arbetsvillkor och med en pension som man kan leva på – ja, då känns det riktigt bra för mig att säga att Magdalena Andersson är Socialdemokraternas statsministerkandidat.

Herr talman! Den socialdemokratiska riksdagsgruppen kommer med nöje att rösta ja till att utse Magdalena Andersson till Sveriges statsminister.

(Applåder)

Anf. 5 ANNIE LÖÖF (C):

Herr talman! Den turbulens som har varit sedan i somras visar effekterna av att ge ytterkanterna makt över hur Sverige styrs. Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet gick då samman för att fälla regeringen och det mittensamarbete i form av januariavtalet som har tjänat Sverige väl de senaste åren.

Genom att ingå januariavtalet bidrog Centerpartiet till att förbättra för människor när det gäller att bo i hela landet. Vi har gjort viktiga insatser för klimatet och jämställdheten och sett till att människor i utanförskap

kommit närmare arbetsmarknaden. Vi har visat att det går att sänka skatterna rejält, främst för dem med låga inkomster, och samtidigt satsa rejält på att stärka välfärden i hela landet.

Det är just den typen av samarbete i mitten som ger mest stabilitet och fokus på de politiska reformer som Sverige behöver mer av. Centerpartiet kommer att fortsätta att sträva efter att fler partier ska inse att beroendet av ytterkanter inte är vägen framåt för att lösa de samhällsproblem som Sverige möter i dag.

Tyvär föll januariavtalet i somras. Då var det inte längre möjligt att fortsätta ett aktivt samarbete med regeringen. Vi valde trots det att släppa igenom en socialdemokratisk statsminister baserat på den överenskommelse som vi hade om att genomföra partsuppgörelsen om LAS och omställning på arbetsmarknaden, om en stärkt äganderätt till skogen och om ett reformerat strandskydd som gör det enklare att bo och leva i hela landet. Vi i Centerpartiet är fortsatt beredda att ta ansvar för att Sverige ska kunna regeras samtidigt som vi håller Sverigedemokraterna borta från regeringsmakten. Nu genomförs också denna överenskommelse. Vi lägger därför ned våra röster, det vill säga trycker gult vid dagens omröstning om Magdalena Andersson.

För Centerpartiet betyder den gula knappen att vi i ett givet parlamentariskt läge inte ser en annan möjlig regeringsbildare. Det innebär inte att vi ingår i regeringsunderlaget. Att hävda det är en vantolkning av den parlamentariska praxis som vi, liksom många andra partier i Sveriges riksdag, har använt oss av under de senaste decennierna. Moderaterna, Kristdemokraterna och Vänsterpartiet ingick till exempel inte i samma regeringsunderlag efter valet 2014, men alla valde att rösta gult för att inte ge Sverigedemokraterna inflytande över regeringsmakten. Sverige har en lång parlamentarisk tradition av minoritetsregeringar och av att dessa ska kunna styra landet. Det är väldigt oroande att så många partier inte längre står bakom denna viktiga grund i vår parlamentarism.

Sverige behöver en regering under den begränsade tid som är kvar fram till valet. Vi vill se till att Sverige har en regering, men vi håller Sverigedemokraterna borta från regeringsmakten.

Självklart kommer vi att vara konstruktiva och samarbeta i många frågor, men vi kommer inte att ha något budgetsamarbete eller annat organiserat samarbete med regeringspartierna. Vi kommer att rösta på vår egen budget, vår egen politik, i eftermiddag och göra som vi alltid har gjort i opposition: lägga ned våra röster i slutvoteringen.

Vi är ett fristående liberalt oppositionsparti som kommer att gå till val nästa år som ett självständigt alternativ.
(Applåder)

Anf. 6 TOBIAS BILLSTRÖM (M):

Herr talman! Sverige har stora problem: dödsskjutningar, ungdomsrån, arbetslöshet, utanförskap, energikrisen – för att nämna det uppenbara. Det är en skjutning om dagen och över 1 miljon människor i arbetsför ålder som inte kan försörja sig själva. Det är resultatet av sju år med Magdalena Andersson som finansminister och huvudarkitekt bakom regeringens politik.

En regering som leds av Socialdemokraterna kommer aldrig att ha kraften att knäcka den grova kriminaliteten, bryta utanförskapet eller återupprätta arbetslinjen. För att få ordning på Sverige krävs en annan regering.

Trots ständigt fler dödsskjutningar och ett dubblerat antal ungdomsrån sedan 2014 kommer Socialdemokraterna i dag att rösta för 1,5 miljarder mindre för att upprätthålla lag och ordning i Sverige. Och trots att det i dag går att stapla bidrag på varandra så att det inte lönar sig att ta ett jobb vill Socialdemokraterna i sin budget göra det mindre lönsamt att arbeta.

Moderaterna vill i stället sänka skatten för alla som jobbar och som har jobbat. Vår budget visar på de prioriteringar som en regering ledd av Ulf Kristersson kommer att göra. Det skulle betyda mycket för Sverige om den budgeten vid voteringen senare i dag vinner riksdagens stöd.

Vi har nu samlats här för en statsministeromröstning. Det är den tredje under denna mandatperiod. Det är den andra för i år. I somras ställde sig en riksdagsmajoritet bakom misstroendeförklaringen mot Stefan Löfven, vilket ledde till att han fick avgå. Januariöverenskommelsen bygger och byggde på oförenliga löften. Samtidigt skulle en del av regeringsunderlaget, Vänsterpartiet, isoleras från allt politiskt inflytande.

Vid dagens omröstning prövas Magdalena Andersson. Denna omröstning bestämdes utan att hon hade kunnat ge talmannen beskedet att hon skulle få riksdagens acceptans. Hon hade inte kunnat komma överens med Vänsterpartiet trots att hon haft tio dagar på sig. Och vad Centerpartiet skulle anse om en eventuell överenskommelse var ovisst.

Att samarbeta och bygga en regering på de premisser som den socialdemokratiska plus miljöpartistiska regeringen har gjort är absurt. Regeringens politik har inte syftat till att lösa Sveriges samhällsproblem. Den har i stället handlat om att sköta regeringens egna samarbetsproblem.

Moderaternas övertygelse är att en framgångsrik regering måste bygga på vad man är för, inte på vad man är emot. Sverige behöver en regering som kan samtala med alla och som kan kompromissa i frågor där man vill gå i samma riktning, en regering som vet vad den vill och som får någonting gjort.

Denna mandatperiod inleddes som sagt med en stolt deklaration om att Vänsterpartiet inte skulle ha något inflytande över den politiska inriktningen i Sverige. Den avslutas med att Vänsterpartiet dikterar villkoren för regeringsbildningen, förhandlar om budgeten och återupplivar det traditionella vänsterblocket – allt detta med Centerpartiets fulla välsignelse.

Centerpartiet stöder för tredje gången denna mandatperiod en socialdemokratisk statsminister – detta fullt medvetna om att Vänsterpartiet har gått från inget inflytande till avgörande inflytande och nu är en minst lika fullgod partner till regeringen som Centerpartiet. Det spelar ingen roll vilka retoriska kryphål och undanflykter som Centerpartiet drar till med. Det är så här det är. Hela svenska folket ser det, och det är en viktig varudeklaration inför valet nästa höst.

Om Centerpartiet, som nu har sagts här i talarstolen, vid dagens statsministeromröstning lägger ned sina röster röstar man på nytt fram en socialdemokratisk statsminister. Och om Centerpartiet gör som man har sagt i dag, följer praxis och röstar på sin egen budget, faller den budget som regeringen har lagt fram. Magdalena Andersson får i så fall bara några tim-

mar efter att hon har fått riksdagens stöd se sin budget falla. Det vore en exceptionell händelse i svensk politisk historia.

Herr talman! Jag tror att jag har varit tydlig. Moderaterna röstar i dag nej till Magdalena Andersson som Sveriges statsminister.
(Applåder)

Anf. 7 JIMMIE ÅKESSON (SD):

Herr talman! Så står vi här igen. Det är bara några månader sedan vi hade den senaste statsministeromröstningen. Det är månader som har fyllts av ytterligare krigsrubriker i tidningarna, månader av fortsatt våld, av frustration, av förlorade liv. Det går inte en dag utan att det sker nya skottlossningar eller att vi ser andra fall av väldigt grovt våld och väldigt grov kriminalitet i vårt samhälle. Det är nya överfall, rena avrättningar och attacker mot allt det som vår demokrati och vår nation bygger på och står för.

Tänk, herr talman, om det hade varit så enkelt och så fantastiskt att en ny socialdemokratisk partiledare kunde göra allt det här ogjort – att man bara kunde vända blad, som det heter, och gå vidare! Men så fungerar det tyvärr inte i verkligheten.

Vi hör argumentationen för den nya socialdemokratiska statsministern: Vi vet vad vi får. Det är en statsministerkandidat med mycket erfarenhet.

Det är det som är problemet, herr talman. Det är precis det som är själva grunden till att vi från den sverigedemokratiska riksdagsgruppen omöjligt kan släppa fram ytterligare en socialdemokratisk statsminister. Det är en statsministerkandidat som inte har stått utanför de senaste sju årens totala misslyckande utan tvärtom varit en av de kanske främsta arkitekterna bakom just detta totala misslyckande – en av de främst ansvariga för att vårt land ser ut som det gör i dag.

Det är många som talar om att vända på stenar för att knäcka brottslighet och andra problem. Det är nog bra om man gör det, herr talman, men jag tror att det kan vara bra att börja med att vända på den sten som man själv har bott under de senaste decennierna om man nu vill lösa riktiga problem.

Sverige behöver få andrum. Sverige behöver läka. Inte minst behöver vi ett nytt styre. Vi behöver ett styre som inte har bott under en sten de senaste decennierna utan som tvärtom förstår vilka problem vi står inför, varför vi står inför de problemen och vad som krävs för att lösa de problemen.

Inget av detta har vare sig Magdalena Andersson eller det parti som hon företräder kunnat förstå. De har inte kunnat ta in detta, de har inte kunnat hantera det under de sju år som man har haft regeringsmakten och det finns ingen som helst utsikt att man kommer att göra det bättre under de kommande månaderna fram till nästa val.

Chans på chans på chans, misslyckande på misslyckande på misslyckande, ursäkt efter ursäkt efter ursäkt. Vi kommer inte att bidra till att detta fortsätter. Våra medborgare förtjänar någonting bättre. Sverige förtjänar någonting bättre, och därför kommer Sverigedemokraterna att rösta nej och trycka på den röda knappen här i dag, herr talman.

Nu kommer det sannolikt inte att hjälpa. Sannolikt är det ändå så att vi får en ny statsminister om en liten stund. Jag vill skicka med en sak till den nya statsministern, och det är att åtminstone Sverigedemokraternas förtroende för Per Bolund är förbrukat. Vi tror att det finns en majoritet som

håller med oss här i kammaren. Vi vill inte att han återkommer som miljö- och klimatminister i en ny regering, och skulle han ändå göra det, herr talman, kommer vi att väcka misstroende mot Per Bolund som miljö- och klimatminister.
(Applåder)

Prot. 2021/22:33
24 november

*Prövning av förslag
till statsminister*

Anf. 8 AMINEH KAKABAVEH (-):

Herr talman! Ärade ledamöter! Inför den förra statsministeromröstningen förde jag förhandlingar med regeringen och Socialdemokraterna. I dessa diskussioner var jag inriktad på att förbättra villkoren för samhällets mest utsatta. För mig var det viktigt att få försäkringar om att regeringen hade en inriktning för att förbättra villkoren för fattiga pensionärer och de sjuka som riskerar att utförsäkras. Då var jag ensam om att lyfta dessa krav i regeringsfrågan, och jag är glad att se att fler har velat lyfta dessa frågor ju närmare valet vi har kommit.

Som ett resultat av dessa diskussioner kunde jag och justitieminister Morgan Johansson presentera direktiv för att kriminalisera så kallade oskuldsoperationer. Detta är en lagstiftning som kommer att ingripa i kärnan av hederskulturen, nämligen oskuldsnormen. Tillsammans med Socialdemokraterna har jag även skrivit motioner om att förbjuda religiösa skolor och att stoppa vinster i välfärden.

Som ensam, oberoende socialistisk riksdagsledamot kan jag bara påverka genom att samarbeta med andra partier. Men ett samarbete innebär inte att jag inte kan bedriva oppositionspolitik. Därför har jag fortsatt att ställa krav på att regeringen ska bli mer aktiv i arbetet för att befria bland annat Dawit Isaak, som sitter fängslad i Eritrea sedan 20 år, och Ahmadreza Djalali som dömts till döden i Iran samt att Sverige går i bräschen i kampen mot barnäktenskap och könsstympning i världen och i Europa.

I min förra röstförklaring berättade jag om hur mitt politiska engagemang började i Kurdistan i Iran som en kamp mot islamistiskt förtryck och för kvinnors och minoriteters rättigheter. Det fortsätter även här i riksdagen. Världen hänger ihop. Kurderns och andras kamp mot Daish har gjort att det inte längre finns något kalifat som svenska islamister kan åka och strida för. Sverige ska döma dem som upprätthöll kalifatet, och vi ska visa vårt stöd till de rörelser som kämpade mot mördarna, våldtäktsmännen och halshuggarna.

Efter konstruktiva samtal är jag glad över att jag och Socialdemokraterna i dag har kunnat markera detta i ett särskilt uttalande, där vi tillsammans slår fast följande: ”I krigets spår har många människor flytt från terror och förtryck. Rättssäkerheten för dessa människor måste garanteras. Att frihetskämpar som slagits eller sympatiserar med YPG/YPJ eller PYD klassas av vissa statsaktörer som terrorister är oacceptabelt.”

Kurdiska kvinnor har visat vägen i kampen mot Daish, och de har också visat att kvinnor har självförtroende och kan, sida vid sida med männen, befria sig själva och världen.

I uttalandet betonar vi också vikten av att stödja självstyret i Rojava. I utvecklingsarbetet är det viktigt att lyfta och kräva att den fängslade ledaren för HDP i Turkiet, Selahattin Demirtaş, frigges.

Herr talman! I ett parlamentariskt läge med högermajoritet är det naturligtvis svårt att få gehör för vänsterpolitik, och under mandatperioden har det visat sig att det bara har gått att få parlamentariskt stöd för en socialdemokratisk statsminister. I somras ville Moderaternas partiordförande inte ens pröva sitt stöd i riksdagen.

Talmannen har nu nominerat en statsministerkandidat som har nästan åtta års erfarenhet av att vara finansminister. Kända män som Fredrik Reinfeldt, Göran Persson, Carl Bildt, Olof Palme och Tage Erlander hade inte alls så stor regeringserfarenhet när de blev statsminister för första gången. Dagens kandidat har varit chef för Skatteverket, bedrivit forskarstudier vid Harvard och haft tunga internationella uppdrag för FN. Om man tittar på formell kompetens är det en historiskt välmeriterad ny statsminister som föreslås. Men ändå kommer det historiska med dagens omröstning att handla om att riksdagen för första gången voterar om att välja en kvinna som statsminister.

I år har vi firat 100 år av demokrati, och vi har uppmärksammat införandet av kvinnors rösträtt. Men även om kvinnor har fått rösta i 100 år har ingen kvinna blivit vald till statsminister.

För mig handlar den feministiska kampen om att flickor i Afghanistan ska få lära sig att läsa och skriva och om att stoppa kvinnlig könsstympning, barnäktenskap och människohandel över hela världen. Den handlar också om att flickor och kvinnor i Iran inte ska tvingas bära slöja och leva under sharia. Den handlar också om de hedersnormer, barnäktenskap och hedersförtryck som finns runt om i världen – också i svenska förorter. Den handlar om kvinnor som blir våldtagna eller slagna av sina män. Naturligtvis handlar kampen också om ekonomisk ojämlikhet, som måste bekämpas. Att Sverige kan välja en kvinna som statsminister framstår naturligtvis som något litet i en sådan jämförelse.

Feminismen handlar också om att kvinnor och flickor alltid är hela människor med samma möjligheter och rättigheter som män och pojkar. Om kvinnor alltid bara får rösta men aldrig bli valda till det högsta ämbetet är demokratin inte hel. Flickor som växer upp i Sverige ska kunna känna att de är hela människor och att de kan ta sig fram i samhället.

Herr talman! I skolor och på gator, på Ica samt på Friskis & Svettis har flickor och kvinnor velat försäkra sig om att jag verkligen kommer att rösta på en kvinna som statsminister. Det finns något viktigt och symboliskt i detta beslut som man inte ska förlöjliga. Men det största jämställdhetsproblemet i Sverige är att alla kvinnor och flickor inte känner att jämställdhet alltid är för dem. Jag har förväntningar och förhoppningar om att regeringen ska bli ännu tydligare på den punkten. På samma sätt förväntar jag mig att en feministisk regering ska gå i täten för det internationella arbetet mot barnäktenskap, könsstympning, människohandel och sexuellt våld.

Jag ser fram emot både att samarbeta med regeringen och att ställa krav på den. Magdalena Andersson ska känna att det finns både krav och förväntningar – men också systerskap. Därför väljer jag denna gång att trycka grönt med förhoppning om en röd statsminister.

(Applåder)

Anf. 9 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Herr talman! Nu är tiden då vi vänder utvecklingen i Sverige. Det handlar om den trygghet vi förväntar oss att samhället ska stå för, det ansvar vi

förväntar oss att politiken ska ta, förtroendet för politikens möjligheter att lösa samhällets problem. Tryggheten, ansvaret och förtroendet ska återupprättas. Sverige ska byggas bättre och starkare.

Politiken framstår som ett skådespel för många. Det är tomt prat där löften utfärdas men inget hålls. Det är farligt för demokratin om väljarna inte känner att det som utlovas i valtalen är också det som sedan genomförs. Att de demokratiska spelreglerna respekteras och att en majoritet av väljarna har inflytande över politiken är grundläggande för en demokrati som Sverige. Det handlar inte om politisk prestige utan om respekt för svenska folket och deras röster.

Med Vänsterpartiets inflytande får nu 700 000 pensionärer en höjd pension. Så enkelt är det. 3 miljoner hyresgäster slapp höjda hyror när vi krävde det självklara, att om man styr på Vänsterpartiets mandat kan man inte införa marknadshyror. Mycket mer behöver göras.

Vänsterpartiets mandat behövs i dag för att välja en ny statsminister. Därför har vi nu inflytande. De pensionärer i Sverige som har det sämst ställt får nu 1 000 kronor skattefritt i månaden med start i augusti. Jag är glad att vi genom konstruktiva förhandlingar lyckats genomdriva den största höjningen för äldre med garantipension som har genomförts sedan systemet infördes. Närmare var tredje pensionär kommer att få ta del av ett rejält tillskott. Du som kör buss, tar hand om äldre i hemtjänsten eller sitter i kassan på Konsum har rätt till det. Oavsett om du bor i ett hus eller i en lägenhet kommer du att få ta del av höjningen. Den som har bostadstillägg behöver inte oroas, utan det får man behålla. Nu höjer vi pensionen för att du ska få mer trygghet och frihet i ditt liv.

Sverige har flest fattigpensionärer i Norden. Den som har slitit och byggt upp landet ska i Vänsterpartiets Sverige få respekt. Det som nu har gjorts är ett stort första steg. Nu behöver hela pensionssystemet reformeras så att alla pensionärer får en bra pension.

Herr talman! Orden är viktiga, men om de inte leder till handling är det bara tomt prat. Den som behöver få rätt till sjukpenning har inte mycket till övers för pratmakare. Den som behöver högre pension är inte förtjänt av tomma slagord.

Per Albin Hansson sa att gärningen är den bästa agitatorn. Så nu måste vi bygga Sverige starkt igen, rusta sjukförsäkringen, höja pensionerna brett och se till att välfärden fungerar. Människors trygghet är politikens ansvar. Din trygghet – vårt ansvar. Politik är att ta makten över framtiden, att ta tillbaka kontrollen över det som lämnats över till en ansvarslös marknad. Vi vänsterpartister samarbetar gärna konstruktivt, men vi står upp för väljarna. Oss kan man lita på.

Sverige kan nu få sin första kvinnliga statsminister. Det som aldrig funnits när jag växte upp kommer för min dotter att bli en självklarhet. Sverige behöver också stabilitet. Därför tar Vänsterpartiet det ansvaret genom att också ge regeringen vi släpper fram budgetmakten. Sjukförsäkringen har förstärkts i regeringens budget tack vare Vänsterpartiet. Vänsterpartiet kommer därför i första hand att rösta på sin egen budget och i andra hand på regeringens budget. De pensionärer som har det sämst ställt i landet får nu en bättre pension. Vänsterpartiet kommer därför i dag att rösta gult och därmed släppa fram Magdalena Andersson som statsminister.

(Applåder)

Anf. 10 ANNIKA HIRVONEN (MP):

Herr talman! Prove us wrong – bevisa att vi har fel! De orden yttrades av klimataktivisterna Vanessa Nakate, som ställde sig upp på scenen i plenisalen på klimattoppmötet i Glasgow. Hennes ord fyllde det gigantiska rummet vi satt i. Hon vittnade om det som många unga känner i dag: en total avsaknad av tilltro till att vi i politiken kan lösa klimatutmaningen. En avsaknad av framtidshopp.

När politiker vägrar att göra det som krävs för att undvika en klimatkatastrof är det ett svek mot varje ung människa i världen. Låt oss bevisa att de har fel!

Herr talman! Tanken på en framtid med långt över en och en halv grads uppvärmning är riktigt allvarlig. Att mina egna barn ska växa upp i den världen, där människor dör av värmeböljor och översvämningar och där flyktingkatastrofer avlöser varandra, är en outhärdlig tanke. När de ligger trygga i sina sängar om kvällarna, ännu ovetande om den stora världen, blir det en smärtsamt tydlig påminnelse om våra generationers ansvar.

I går läste jag godnattsagan om dinosaurierna för dem. På slutet beskriver författaren världens femte massutrotning, den som satte punkt för dinosauriernas tidsålder. Jag berättade inte för mina barn att vi nu har påbörjat världens sjätte massutrotning.

Livet på jorden är hotat – inte allt liv, men mycket. Arter som dör ut kommer inte tillbaka. Och det är vi människor som hotar livet på jorden, på många olika sätt. Människor tränger undan djur- och växtliv från de platser som de lever på genom avverkning av skogar, genom att ödelägga havslivets barnkammare vid stränder, genom utsläpp och inte minst genom klimatförändringar.

Naturens starkaste skydd är människor som älskar den. Det är ett av alla skäl till att vi i Miljöpartiet alltid kommer att försvara allemansrätten. På samma sätt som vi värnar regnskogarna runt ekvatorn måste vi i Sverige ta ansvar för den natur som är vårt Amazonas: den fjällnära skogen.

Herr talman! Klimatförändringarna hänger ihop med hotet mot den biologiska mångfalden i naturen, både för att klimatförändringarna hotar den biologiska mångfalden och för att vi blir mer sårbara när naturen är mindre robust.

Jag blir bestört när jag läser oppositionens budget, för den är en total slakt på Miljöpartiets viktiga satsning på att skydda värdefull natur såsom den fjällnära skogen men också ett svek mot alla de barn och unga som står inför en oviss framtid med klimatförändringar. Att nu göra fossila bränslen billigare i stället för att satsa på en rättvis klimatomställning är bortom ansvarslöst. Det är att göda hopplöshet och klimatångest.

Flera av oss var nyligen på klimattoppmötet i Glasgow, där världens ledare avtalade om det sista kapitlet i Parisavtalet. På plats fanns klimataktivister från hela världen, unga som vädjar om att vi ska bevisa att de haft fel när de förlorat hoppet om att vi politiker kan lösa den här utmaningen, som vill att vi ska bevisa att de har fel – att vi ska prove them wrong.

I dag står vi inför ett tydligt vägval för klimatet mellan å ena sidan en blåbrun koalition som vill montera ned miljö- och klimatarbetet och å andra sidan en statsministerkandidat som vill fortsätta höja ambitionerna för Sveriges klimatarbete.

Men det är inte bara klimatet och naturen som står på spel i dag. Demokratin är på tillbakagång runt om i världen. Även i Europa ser vi hur höger-nationalistiska partier monterar ned rättsstatens oberoende, hur mediernas frihet begränsas i Ungern och hur mänskliga rättigheter slutar gälla alla. Flyktingars rättigheter ifrågasätts när asylrätten utmanas. Hbtqi-personers rättigheter sätts åt sidan i vissa hbtqi-fria zoner i Polen. Kvinnors rätt att själva råda över sina kroppar sätts på undantag både i delstater i USA och i Polen, där aborträtten nu i princip har avskaffats.

De blåbruna partierna har formerat sig i ett nytt block i svensk politik. Det finns fyra partier som vill välja en annan väg, en väg där demokrati, mänskliga rättigheter och antirasism är vägledande principer. Vi måste visa på en alternativ väg framåt, en anständighetens allians.

Den regering som jag vill se måste också ta tag i samhällsklyftorna och bygga ett Sverige som håller ihop. Miljöpartiet hade nyligen kongress. Vi beslutade bland mycket annat om ett program för social rättvisa, ett program som vi arbetat med länge i vårt parti och som svarar på frågorna hur vi minskar de sociala klyftorna, hur skillnader mellan dem som äger mycket och dem som inget har kan minskas, hur de lägsta pensionerna kan höjas och hur barns uppväxtvillkor kan bli mer lika. Det här är avgörande frågor för vårt land.

Regeringens budget tar viktiga steg även mot detta – i kontrast till moderata företrädare, som ifrågasätter om det över huvud taget finns socio-ekonomiska skillnader. Ser man inte det, då har man inte öppnat ögonen.

Herr talman! För 100 år sedan valdes Sveriges första riksdagsledamöter: Elisabeth Tamm, Nelly Thüring, Bertha Wellin, Kerstin Hesselgren och Agda Östlund. I Kvinnorummet finns en utställning med dessa politiska pionjärer, och bredvid dem finns en spegel med en fråga: Sveriges första kvinnliga statsminister, är det du?

Våra nordiska grannländer har alla haft kvinnliga statsministrar – i Norge Gro Harlem Brundtland och Erna Solberg, i Finland Anneli Jäätteenmäki, Mari Kiviniemi och Sanna Marin, i Island Jóhanna Sigurðardóttir och Katrín Jakobsdóttir och i Danmark Helle Thorning-Schmidt och Mette Frederiksen.

Det är en historisk dag i dag för Sverige. För första gången någonsin har vi i riksdagen möjlighet att rösta för en kvinnlig statsminister. Och precis som det varit i princip varenda gång en kvinna knackat på glastaket är det nu en kvinna som har presterat långt över genomsnittet för sina manliga föregångare.

I dag, 100 år efter att kvinnor fick rösta för första gången, röstar vi i Miljöpartiet för Magdalena Andersson som första kvinnliga statsminister i Sverige. Det gör vi därför att Magdalena Andersson avser att bilda en regering som ska genomföra rödgrön politik för klimatet, för naturen, för demokratin, för mänskliga rättigheter och för jämställdhet.
(Applåder)

I detta anförande instämde Mats Berglund, Camilla Hansén, Emma Hult, Rasmus Ling och Amanda Palmstierna (alla MP).

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2021/22:33
24 november

*Prövning av förslag
till statsminister*

Beslut

Anf. 11 TALMANNEN:

Beslutet ska fattas genom omröstning. Jag vill informera om att lysdiöden för gul knapp inte fungerar på den norra vöteringstablån för Jonny Catos plats 330, men detta påverkar inte röstfunktionen.

Följande vöteringsproposition lästes upp och godkändes:

Rösta ja om du vill godkänna förslaget att utse Magdalena Andersson till statsminister.

Rösta nej om du vill förkasta förslaget.

Om minst 175 av riksdagens ledamöter röstar nej har riksdagen förkastat förslaget. I annat fall har det godkänts.

Vötering:

117 för godkännande

174 för avslag

57 avstod

1 frånvarande

Mindre än hälften av riksdagens ledamöter hade röstat mot förslaget. Riksdagen hade alltså utsett Magdalena Andersson till statsminister.

Partivis fördelning av rösterna:

För godkännande: 100 S, 16 MP, 1-

För avslag: 70 M, 62 SD, 22 KD, 20 L

Avstod: 31 C, 26 V

Frånvarande 1 V

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 10.03 på förslag av talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 10.15.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 10.15.

§ 2 Anmälan om faktapromemorior

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2021/22:FPM16 EU:s ekonomi efter covid-19: Konsekvenser för den ekonomiska styrningen *COM(2021) 662* till finansutskottet

2021/22:FPM17 Kommissionens arbetsprogram 2022 *COM(2021) 645* till utrikesutskottet

§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott

Prot. 2021/22:33
24 november

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition
2021/22:61 till skatteutskottet

Motioner

2021/22:4297 till konstitutionsutskottet
2021/22:4303, 4314 och 4320 till miljö- och jordbruksutskottet
2021/22:4287 och 4305 till konstitutionsutskottet

EU-dokument

COM(2021) 709 till miljö- och jordbruksutskottet
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 7 februari 2022*.

§ 4 Statens budget 2022 – Rambeslutet

*Statens budget 2022 –
Rambeslutet*

Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU1
Statens budget 2022 – Rambeslutet (prop. 2021/22:1 delvis, prop.
2021/22:16, prop. 2021/22:20, prop. 2021/22:25, prop. 2021/22:33
och prop. 2021/22:34) föredrogs.

Kammaren biföll utskottets förslag att ärendet fick avgöras trots att det varit tillgängligt kortare tid än två vardagar före den dag då det skulle behandlas.

Anf. 12 ÅSA WESTLUND (S):

Fru talman! Det tog 100 år. Vi har alla varit med om något historiskt. Vi har fått välja Sveriges första kvinnliga statsminister. Det är inte en slump. Det har skett genom ett gediget reformarbete för nya steg för jämställdhet under ett helt århundrade. Men till slut nådde vi dit, och vi har en ny kvinnlig statsminister. Det känns historiskt att ha varit med om detta.

Samtidigt tillträder Magdalena Andersson i en svår parlamentarisk situation. Då känns det tryggt att veta att det inte är första gången som hon tillträder en post med ett svårt utgångsläge. När hon blev finansminister ärvde hon nämligen inte en välskött och stark ekonomi.

Under finanskrisen satt Anders Borg på finansministerposten. När krisen slog till kompensterades inte kommunsektorn för ofördelaktiga skatteintäkter. I stället var det välfärden som fick ta smällen. Utan stöd för korttidspermittering försvann tusentals jobb i industrin. Fredrik Reinfeldt hade inställningen att industrin ändå var basically gone. Trygghetssystemen försvagades. Antalet medlemmar i a-kassorna minskade med över 470 000 åren före finanskrisen. Skatten sänktes med 140 miljarder. Kvar lämnades stora underskott.

När Magdalena Andersson och Socialdemokraterna tillsammans med Miljöpartiet tog över 2014 påbörjades ett intensivt arbete för att vända denna utveckling. Under flera år betade vi av den moderatledda regeringens underskott, samtidigt som vi investerade i välfärden.

När pandemikrisen slog till hade vi den lägsta statsskulden sedan 1977, 350 000 fler i jobb än när Stefan Löfven blev statsminister och 100 000 fler medarbetare i välfärden. Det gav oss en styrkeposition. Med nästan 400 miljarder i budgetära satsningar under krisen har vi kunnat använda vår gemensamma styrka för att skydda liv, jobb och välfärd, och det har haft effekt.

Nu återhämtar sig ekonomin snabbt. Många kommer tillbaka i arbete, och det skapas större utrymme att lösa samhällsproblemen.

Nu ska vi inte göra om misstagen från finanskrisen och strama åt för tidigt. Läget är fortsatt mycket osäkert, och risken för nya pandemivågor är högst närvarande. Det fortsätter också att påverka den internationella ekonomin på flera plan när länder stänger ned och flaskhalsar hindrar handelsflöden.

Fru talman! I voteringen om budgeten senare i dag kommer till slut två alternativ att stå mot varandra, men båda innebär att största delen av regeringens budgetproposition kommer att gå igenom. Detta betyder inte att denna omröstning är oviktig.

I två månader förhandlade fyra partier om frågor där de trodde att de tyckte lika. I elfte timmen presenterade bara tre av partierna, M, KD och SD, ett gemensamt förslag på ändringar. Liberalerna lämnades utanför. Finansieringen offentliggjordes först i måndags, trots att det handlar om förslag som direkt påverkar alla Sveriges invånare.

Udden i förslagen är riktad mot vanligt folk. Det blir ingen familjevecka, för i den högerkonservativa föreställningsvärlden behöver tydligen bara de föräldrar som har råd att avstå sin lön följa med sina barn på utvecklingssamtal.

Funkisskatten försvinner inte. I den högerkonservativa föreställningsvärlden är det viktigt att funktionsnedsatta och långvarigt sjuka fattiggörs, för då kan de tydligen hux flux bli av med sina funktionsnedsättningar eller sin långvariga sjukdom och ta ett jobb.

Det blir färre billiga hyresrätter. Investeringsstödet för hyres- och studentbostäder, som hittills har beviljats för nära 50 000 nya bostäder med rimliga hyror, slopas.

Mitt i den ekonomiska återhämtningen vill M, SD och KD dessutom slakta arbetsmarknadspolitikerna – nej till extratjänster, nej till introduktionsjobb och nej till regeringens satsningar på arbetsmarknadsutbildningar. I en tid när industrin skriker efter ny kompetens väljer man i stället att lägga pengarna på skattesänkningar.

Mitt i en brinnande klimatkris vill man sänka skatten på bensin och diesel. Man säger nej till att renovera våra miljonprogramsområden för att göra dem mer klimatsmarta och energisnåla, man säger nej till att energi-effektivisera industrin och man säger nej till att skydda svensk natur.

Man säger nej till klimatomställning, nej till nya jobb och nej till förbättringar för vanligt folk.

Fru talman! Vi socialdemokrater väljer en annan väg för Sverige. När vi återstartar ekonomin vill vi göra det på ett sätt som gör att alla kan vara med och jobba Sverige ur krisen. Vi vill använda styrkan i svensk ekonomi för att bygga Sverige starkare och mer hållbart än det var före pandemin, och därför pekar vi ut tydliga prioriteringar i vår budget: klimatet, jobben, kampen mot brottsligheten samt välfärden.

Fru talman! Just nu pågår en grön industriell revolution i Sverige. Det blir koldioxidfri stålproduktion, batterifabriker, eldrivna tunga lastbilar och tiotusentals nya arbetstillfällen.

Detta är ingen slump utan resultatet av en långsiktig, konsekvent och målmedveten politik som driver på för att öka takten i klimatomställningen. Nu följer vi upp genom regeringens kraftfulla, gröna återstart av ekonomin med nya investeringar.

Fru talman! I Sverige jobbar en större andel av den vuxna befolkningen än i något annat land, och till skillnad från i många andra länder har människor inte gett upp utan fortsätter att söka jobb. Den gröna omställningen stärker den positionen ytterligare. Alla som kan jobba ska jobba.

Men att arbetslösheten ökar i en ekonomisk kris är oundvikligt. Ingen regering i något land kan rädda alla jobb. En av de stora riskerna vi nu har att hantera är att arbetslösheten biter sig fast, särskilt bland unga och utrikes födda.

Då behövs inte högerns neddragningar på arbetsmarknadspolitiken. Nej, för nu behöver vi skapa nya vägar in på arbetsmarknaden, in i den gröna omställningen. Därför tillför vi mer resurser för att öka antalet extratjänster, introduktionsjobb och praktikplatser.

Vi stärker arbetsmarknadspolitiken och ökar antalet matchningstjänster. Arbetet med att korta etableringstiden fortsätter. För den som behöver byta bana i livet och ställa om till ett nytt yrke behövs fler möjligheter att rusta sig med kunskap. I enlighet med partsöverenskommelsen inför vi därför ett helt nytt system för omställning, och utbyggnaden av Kunskapslyftet fortsätter.

Vi kommer inte att ge oss förrän alla som kan är med och jobbar Sverige ur krisen.

Fru talman! Skjutningar, sprängningar, narkotikahandel och gängkriminalitet sätter just nu hela bostadsområden i skräck. Mäns våld mot kvinnor och den skamliga hederskulturen begränsar, skadar och till och med dödar.

Här finns förstås inget utrymme för kompromiss. Med hela samhällets kraft ska vi trycka tillbaka de kriminella gängerna. Den som skjuter ska låsas in. Mäns våld mot kvinnor ska stoppas.

Sedan regeringen tillträdde har över 60 straff skärpts, och ett trettiotal gärningar som förut gick ostraffade har kriminaliserats. I stort sett varenda brottsbekämpande myndighet har fått nya verktyg, fler anställda och större befogenheter.

Nu höjer vi trycket mot fusk och svarta pengar när en ny myndighet för gemensamma utbetalningar ska inrättas.

Nästa år får polisen 2 miljarder kronor mer, och vi är mer än halvvägs till målet om 10 000 fler polisanställda. Det möts också upp med en kraftfull satsning på hela rättsväsendet, som har fått mer att göra när utbyggnaden av polisen ger effekt.

Men gängerna lyckas hela tiden rekrytera nya unga. Alla de lärare, socialsekreterare, områdespoliser och idrottsföreningar som försöker gör ett oerhört viktigt jobb, men de behöver mer stöd. Kommuner och regioner måste de kommande åren få mer resurser för att klara både välfärden och det förebyggande arbetet.

Fru talman! Pandemin har visat på styrkan i en gemensam välfärd som vi alla bidrar till efter förmåga och får ta del av efter behov. Nu skjuter vi till resurser så att coronaköerna i sjukvården kan betas av. Utbyggnaden av Äldreomsorgslyftet fortsätter: Arbetsvillkoren ska bli bättre och kollegorna fler.

En stark välfärd vinner vi alla på, och det var därför regeringen lade om politiken 2014, från stora skattesänkningar till stora investeringar i välfärden.

(ANDRE VICE TALMANNEN: Där är talartiden slut.)

Ursäkta? Jag tänkte tala lite till.

Det är därför vi i årets budgetproposition skjuter till 23 miljarder kronor.

(ANDRE VICE TALMANNEN: Det är inte acceptabelt att överskrida talartiden i denna debatt. Maxtiden är tio minuter, och det är lika för alla. Jag ber om ursäkt, men så ser överenskommelsen ut. Jag måste därför be om ledamotens yrkande.)

Fru talman! Jag har aldrig varit med om dess like. Jag har många gånger hört talare överskrida sin talartid, och det här är första gången någonsin jag gör det.

Jag är förbluffad över detta ingrepp, men jag yrkar bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets reservation och avslag på utskottets förslag.

(Applåder)

Anf. 13 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag vill förtydliga att detta är en överenskommelse mellan gruppledarna om debattreglerna för just denna typ av debatt. I vanliga ärendedebatter brukar vi inte ingripa när talartiden överskrids, men i sådana här ramdebatter är vi noggranna med att samtliga talare håller talartiden.

Anf. 14 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! När den parlamentariska majoriteten tar beslut som inte går i Socialdemokraternas riktning tenderar Socialdemokraterna att bli väldigt upprörda. I detta fall rör det sig om en budgetöverenskommelse där oppositionens förslag också är utskottets huvudförslag.

Vad är det då man är så kritisk emot? Är det den särskilda lönesatsningen på polisen? Vill man alltså att poliser ska ha lägre lön? Är det satsningen på att börja avskaffa de så kallade delade turerna, primärt inom vård- och omsorgsyrsken? Vill man alltså att fler ska behöva jobba delade turer? Är det satsningen på grundskyddet – att stärka de ekonomiskt mest utsatta äldre? Vill Socialdemokraterna alltså ha fler fattigpensionärer? Är det fler vårdplatser man är kritisk emot eller att det blir billigare att tanka bilen eller att pensionärerna får betala lägre skatt? Vad exakt är det, sett till sakinnehållet i utskottets förslag, som man är så kritisk emot från Socialdemokraternas håll och som man alltså reserverar sig emot?

Anf. 15 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Tack, Oscar Sjöstedt, för frågan!

Det som vi vänder oss emot är att man i det läge som Sverige befinner sig i har som sin största prioritering att sänka skatten mest för dem som tjänar mest och att återinföra en skatt för funktionshindrade som är högre än för dem som förvärvsarbetar. Vi vänder oss emot att man minskar byggandet av billiga hyresrätter som människor har råd att bo i. Vi vänder oss emot att man bromsar upp i klimatarbetet. Och framför allt vänder vi oss emot att man mitt i ett läge där långtidsarbetslösheten riskerar att bita sig fast tar bort flera av de viktiga åtgärder som gör att framför allt kvinnor med utländsk bakgrund kommer i arbete. Det är vad vi vänder oss emot.

Samtidigt är vi glada här och nu över att ni inte har lyckats enas om försämrings i sjukförsäkringen, så som er statsministerkandidat vill göra, Oscar Sjöstedt. Samtidigt är det beklagligt att väljarna inte får besked. Hur ser ert regeringsalternativ ut när det gäller sjukförsäkringen och a-kassan, eftersom Sverigedemokraterna ju väljer att samarbeta med partier som vill göra stora nedskärningar på just dessa områden?

(Applåder)

Anf. 16 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Det ligger på bordet nu i utskottets förslag. Precis som Åsa Westlund konstaterar finns det inga nedskärningar eller försämrings i vare sig arbetslöshetsförsäkringen eller sjukförsäkringen. Svaret är det som ligger på riksdagens bord nu och som vi voterar om i eftermiddag.

Jag uppmärksammar ett par saker. När det gäller att sänka skatten för dem som tjänar mest är ju den skattelättnad som finns med i utskottets förslag designad för dem med lägre inkomster. De som tjänar minst, fru talman, gynnas mest av förslaget om skattelättnad.

De funktionsvarierade får ingen högre skatt med förslaget, absolut inte. Det är en vanföreställning, och jag har uppmärksammat det tidigare också.

Vi hörde även om byggsubventioner. Varför ska vi ge mer pengar till byggherrar som är otroligt lönsamma redan i dag? Det enda som händer är att de får högre marginaler. Det är jättedålig politik.

Anf. 17 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Jo, er största förändring av budgeten, Oscar Sjöstedt, går ut på att omvandla den skattesänkning som vi har gjort och som alla får ta del av till ett nytt jobbskatteavdrag som går mest till dem som tjänar mest. Det är er prioritering.

Ni har också valt att bara samarbeta i frågor där ni från början trodde er tycka lika. Men Oscar Sjöstedt vet att efter valdagen blir det inte så. Då måste man, om man har ett regeringsalternativ, redovisa ett helt alternativ. Jag bara hoppas att det alternativet blir tydligt för väljarna före valdagen så att det inte blir många väljare som tror att Sverigedemokraterna kommer att prioritera en hög a-kassa för dem som råkar bli av med jobbet eller en bra sjukförsäkring – helt enkelt politik för vanligt folk – och så att de inte röstar för en statsministerkandidat som vill det rakt motsatta.

(Applåder)

Anf. 18 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! När man lyssnar på Åsa Westlund förstår man att hon gärna sjunger i Stefan Löfvens kör om att det har varit sju fantastiska år. Men jag undrar vad som har varit så fantastiskt med dessa sju år. Är det att de gängkriminella har tagit över områden så att hederliga människor inte längre kan vistas där? Är det att tolvåringar nu ingår i dessa kriminella gäng? Eller är det att kvinnor, var de än bor i Sverige, känner sig otrygga när de går ut i sitt område? Listan kan göras lång. Sverige har blivit ett skräckexempel för andra länder vad gäller brottslighet.

I måndags satt jag ned med poliser i Trollhättan och samtalade med dem. De gav mig en hel lista med det som de tycker att vi här i riksdagen ska göra, för de ser hur verkligheten ser ut. De behöver bli fler. Deras villkor behöver bli bättre. Deras verktyg behöver bli fler. Listan de gav var lång.

När Magdalena Andersson nu säger sig vilja vända på varje sten för att komma åt kriminaliteten måste man väl ändå inse att resurser till polisen och rättsväsendet är centralt och viktigt. Min fråga till Åsa Westlund är: Vilken sten vänder man på när man i dag röstar nej till vår budget och därmed säger nej till stora satsningar på polis och rättsväsen? Man slaktar helt enkelt det förslag som ligger på bordet.

Statens viktigaste uppgift är att säkra trygghet för medborgarna. Denna uppgift har regeringen misslyckats med. Varför säger ni nej till alla de viktiga satsningar som vi nu gör för att se till att ett steg tas för att få ordning på Sverige?

(Applåder)

Anf. 19 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Tack, Elisabeth Svantesson, för frågan!

I måndags började 707 nya poliser i Sverige. Det är fantastiskt – vi är på väg att nå målet om 10 000 fler polisanställda. Det är en utveckling som vi har drivit på. Vi ärvde en situation där ni hade gjort stora neddragningar på polisutbildningen, och detta lider vi fortfarande av. Men steg för steg börjar vi komma i kapp, och i vårt budgetalternativ får både polisen och många andra rättsvårdande instanser mer pengar. De får minst det som de själva har bedömt att de behöver för att klara sitt uppdrag.

Men det handlar inte bara om nya pengar, utan det handlar också om nya verktyg, som vi har gett både polis och andra myndigheter. Det fortsätter vi att titta på. Vi har skärpt straffen och stärkt det förebyggande arbetet, men vi behöver göra mer. Detta sa jag också i mitt anförande att vi gör genom vår budget.

Min fråga till Elisabeth Svantesson är: Om det bara handlar om pengar till rättsväsendet, varför är då er största förändring i de justeringar som ni lägger fram i stället en skattesänkning som mest går till dem som tjänar mest? Varför lägger ni i så fall inte alla pengarna på brottsbekämpning?

(Applåder)

Anf. 20 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! 1 ½ miljard mer till rättsväsendet och polisen är vad vi tror att de verkligen behöver just nu för att göra sitt jobb. Åsa Westlund låter väldigt nöjd med situationen. Hon pratar fortfarande om Alliansens åtta år fast man är inne på sitt eget åttonde år och inte får bukt med kriminaliteten.

Det behövs en satsning på polislöner. Den säger ni nej till, Åsa Westlund. Det behövs mer kameror för att komma åt kriminaliteten. Vi kommer att fatta beslut om det i dag, och det är väldigt bra. Men det behövs mycket mer.

Nu vill jag säga något om skatterna. Vi sänker skatten för människor som jobbar, men låt mig vara väldigt tydlig i denna kammare. Den som har sjuk- eller aktivitetsersättning får i genomsnitt 850 kronor mer i månaden med vår budget. Den som jobbar får ungefär 150 kronor. Jag tycker att man ska hålla sig till sanningen när man är ordförande i finansutskottet i Sveriges riksdag. Vi kommer alltid att fortsätta att sänka skatten för den som jobbar. Vi kommer att fortsätta att göra det mer lönsamt att arbeta.
(Applåder)

Anf. 21 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Jag talar sanning. Vi har lagt fram ett förslag som innebär att den orättfärdiga funkisskatt som ni införde under er regeringstid, Elisabeth Svantesson, försvinner. Ni har inte kommit överens om att ta bort den förändringen. Däremot inför ni en ny funkisskatt. Det är tydligt vad ni prioriterar.

Jag är inte nöjd med hur det ser ut i Sverige, men jag delar din partiledare Ulf Kristerssons syn: Det kommer att ta lång tid att vända utvecklingen. Det betyder inte att vi ska arbeta långsamt, utan det betyder att vi ska jobba snabbt. Men vi ska göra rätt saker. Jag konstaterar att inte heller oppositionen tror att det bara handlar om pengar. Det handlar om pengar, men det handlar också om att stärka verktygen och det förebyggande arbetet och se till att de kriminella inte kan dölja sina svarta pengar utan att vi jagar dem.
(Applåder)

Anf. 22 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Först kan jag konstatera att det är väldigt bra med förbättrad ekonomi för landets alla fattigpensionärer.

Men jag tänkte faktiskt prata om vården och de brister som blottades under pandemin. Underfinansieringen visade sig tydligt. Det var för få vårdplatser, underbemannad vård och omsorg, verksamheter med dåliga arbetsvillkor och för lite inflytande, och många hade dåliga löner. Det var en personal som hade slitit hårt långt innan pandemin slog till. Nedskärningarna var påtagliga. Region efter region hade lagt fram sparprogram. På samma sätt var det i kommunernas äldreomsorg.

Det var så påtagligt att detta inte var verksamheter som varit politiskt prioriterade, vilket skattesänkningar måste sägas ha varit under lång tid. Exempelvis lade januaripartierna 29 miljarder kronor i skattesänkningar året innan pandemin slog till och 200 miljoner kronor i tillskott till vård och omsorg att dela på för att utbilda fler undersköterskor. Viktigare än så var inte vård och omsorg för januaripartierna.

Skattesänkningarna har sitt pris. Därför hade vi också vårt ramkrav på regeringens budget, att skattesänkningarna skulle motsvaras av lika stora skattehöjningar eftersom välfärden måste finansieras långsiktigt. Välfärden ska inte ha fler nedskärningar, men så ser det ut att bli. Av 12 miljarder kronor som tillskjuts i denna budget från regeringen är 11 ½ miljard kronor tillfälliga. Dessutom behålls karensdagen, vilket gör att många tvingas gå

till jobbet sjuka. Därmed ökar smittspridningen eftersom människor inte har råd att vara hemma vid sjukdom.

Är inte vården, välfärden och omsorgen viktigare än så här för Socialdemokraterna?

Anf. 23 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Jag tackar Ulla Andersson för frågan. Välfärden är oerhört viktig, och jag är glad att vi delar denna syn. Tyvärr har Vänsterpartiet en förmåga att bortse från hur mandatfördelningen i Sveriges riksdag ser ut och att alltid se Socialdemokraterna som den stora fienden, trots att vi vet att det är när vi krokar arm som vi kan göra störst skillnad och också gemensamt vinna större inflytande i Sveriges riksdag. Det kommer vi att behöva göra framöver. Och vi kommer att fortsätta behöva prioritera mer resurser till välfärden. Det har varit vår prioritet genom alla dessa förhandlingar som Magdalena Andersson har gjort som finansminister – att stärka välfärden framöver.

Jag hoppas förstås att Vänsterpartiet kommer att stödja detta arbete. Jag hoppas också att fler väljare kommer att se till att denna riksdag är mer välvilligt inställd till att stärka välfärden och inte låta skattesänkningar gå före.

Anf. 24 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Vänsterpartiet har erbjudit sig att förhandla under alla år. Det var Socialdemokraterna som valde att inte göra det. Det var Socialdemokraterna som valde att låta Centerpartiet diktera villkoren. Därmed har budgetarna sett ut som de har gjort – 29 miljarder kronor i skattesänkningar och 200 miljoner kronor till vård och omsorg. Jag vet inte om Socialdemokraterna är väldigt dåliga förhandlare eller om det är så att Socialdemokraterna har förflyttat sig väldigt långt ut till höger. Så tror jag tyvärr att det är.

Jag tycker att det är en besvikelse när man inte ger vården permanenta tillskott. Hur ska man kunna förbättra arbetsvillkoren och få fler vårdplatser när man drar bort nästan alla pengar efter två år? Så funkar det inte i verkligheten. Det blir en chimär, ett låtsasjobb. Man pratar, men i praktiken blir det inte så mycket verkstad. Det är väl det som är Socialdemokraternas problem.

Anf. 25 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! När jag gick med i SSU hade Socialdemokraterna, enligt Vänsterpartiet, gått högerut. Några år senare hade Socialdemokraterna, enligt Vänsterpartiets retorik, gått högerut. Och nu, många år senare, har vi tydligen också gått högerut. Så är det inte. Vi är ett socialdemokratiskt parti. Vi ser till realiteten, till verkligheten. Vi förhandlar utifrån det läge som uppstår. Vi lever inte i en drömvärld där vi kan göra allt vi vill, utan vi vill åstadkomma förändring här och nu. Det är därför som vi också samarbetar med andra partier som har andra åsikter, men där vi ändå ser att det för vanligt folk är viktigare att vi tar små steg framåt än att vi håller fast vid de stora drömmarna i teorin.

(Applåder)

Anf. 26 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Elkris, elpriser som rusar och människor som när de får hem elräkningar undrar vad som händer. 13 000 kronor om året är ungefär det som en lundabo betalar mer för sin el än någon som bor i Umeå. 237 procent, för att vara lite mer exakt, är skillnaden i elpris mellan landets södra delar, där jag bor, och landets norra delar.

Elkrisen handlar inte bara om elpriser. Den handlar också om att vi från tid till annan sätter igång det där oljekraftverket i Karlshamn som gör att vi spyr ut koldioxid till atmosfären. Elkrisen handlar också om att omställningen – att företag vill ställa om – inte är möjlig att göra för att det är brist på el, eller riskerar att bli brist på el längre fram.

I budgetpropositionen för några år sedan varnade regeringen för att den situation som vi har just nu skulle bli effekten av att man lade ned Ringhals 1 och Ringhals 2.

Den tidigare statsministern Stefan Löfven var en väldigt varm anhängare av kärnkraft. Men när det väl kommer till kritan vet vi alla att det är Miljöpartiets energipolitik som får bestämma. Konsekvenserna ser vi nu.

I den budget som Socialdemokraterna har lagt fram nämns inte detta med ett enda ord. Elkrisen, effekten på klimatet, effekten för villaägarna när de får hem sin elräkning – ingenting om detta nämns i Socialdemokraternas budgetalternativ.

Varför låter Socialdemokraterna Miljöpartiet bestämma över energipolitiken? Varför låter ni Miljöpartiet se till att villaägare får skrämselfhicka när de öppnar sin elräkning? Varför låter ni en villaägare i Lund betala 13 000 kronor mer per år än en villaägare i Umeå? Är detta rättvist?

Anf. 27 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Det är helt riktigt att den klimatomställning som vi nu ser kommer att kräva en ökad elproduktion i Sverige. Det är därför som vi med kraft har sett till att den förnybara elproduktionen i Sverige byggs ut och fortsätter att byggas ut. Det är också därför som vi investerar och fortsätter att investera i mer och bättre elöverföring i Sverige.

Jag har läst ert budgetförslag. Jag hittar ingenting i detta som säger att vi ska tillåta att kärnkraftverk drivs vidare utan att uppfylla de säkerhetskrav som gjorde att ägarna inte tyckte att det var värt att investera för att fortsätta att driva de reaktorer som nu har lagts ned. Jag hittar inte heller någon finansiering för byggande av nya kärnkraftverk. Det är helt lagligt att bygga kärnkraftverk i Sverige i dag. Men det är ingen som vill göra denna investering eftersom det är dyrt att göra det och inte räddar klimatet och eftersom det går för långsamt.

Men om Mats Persson nu står fast vid att det är kärnkraften som ska rädda klimatet och oss hade det varit ärligare om man hade avsatt pengar för det. För vem ska betala? Är det elkonsumenterna som ska betala för den nya kärnkraften – det dyrare vägvalet – i stället för förnybar el? Då kommer det att bli ännu högre elpriser, Mats Persson.

Jag har en fråga. När ni lämnade januarisamarbetet motiverade ni det bland annat med att ni lättare skulle kunna driva en klimatpolitik som var bra för Sverige. Nu ser vi hur M, SD och KD lämnade er utanför och hellre prioriterade en sänkt skatt på bensin och diesel. Men ni står fast vid ert val

av vilken statsminister som ni vill ha, nämligen Ulf Kristersson. Var inte klimatet viktigare än så, Mats Persson?

(Applåder)

Anf. 28 MATS PERSSON (L) replik:

Fru talman! Det är klart att människor blir oroliga när de öppnar elräkningen: 237 procent och 13 000 kronor om året. Skälet till att vi befinner oss där är att Socialdemokraterna har fattat beslut om att kärnkraften ska fasas ut till 2040. Vi säger väldigt tydligt i vår budget att vi inte accepterar det. Vi avsätter pengar till mer forskning. Vi är väldigt tydliga med att vi vill ha en inriktning så att Sverige nu byter linje i energipolitiken.

Det är så vi ser till att Sverige kan ställa om. Det är så vi ser till att människor inte behöver känna att elpriserna rusar. Och det är så vi ser till att ta ansvar för klimatet och så att industrin i Sverige kan utveckla nya tjänster samtidigt som man tar ansvar för klimatet. Det här så här vi bygger Sverige starkare.

Det gör vi inte genom att kroka arm med Miljöpartiet eller låta Miljöpartiet bestämma över energipolitiken. Det är helt fel väg att gå för Sverige.

Anf. 29 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Jag hörde inte svaret på frågan varför Liberalerna, om klimatet är så viktigt, fortfarande vill ha en statsminister som mitt under brinnande klimatkris prioriterar sänkta priser på bensin och diesel. Kanske hörde någon annan det, men jag hörde det inte.

Socialdemokraterna har inte fattat beslut om att stänga några kärnkraftverk. Det har ägarna gjort, då de gör bedömningen att det kostar för mycket att leva upp till säkerhetskraven. Den retoriska frågan blir därför: Vill Liberalerna tumma på säkerhetskraven om de nu vill se till att det byggs mer kärnkraft på bekostnad av att elkonsumenterna får betala en högre elräkning? I så fall är det ni som blir svaret skyldiga. Det blir då ni som får stå till svars för att ni väljer en för elkonsumenterna dyrare väg.

(Applåder)

Anf. 30 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Det är tråkigt att man måste börja med att städa lite i Åsa Westlunds anförande. Personer med sjuk- och aktivitetsersättning är den grupp som får den absolut största förbättringen med det förslag som vi har lagt fram på riksdagens bord. Vi har en höjning av garantinivån med 1 000 kronor och skattelättnader på i genomsnitt 850 kronor i månaden. Utöver detta blir det även en förstärkning av bostadstillägget med upp till 1 300 kronor i månaden. Det kan bli ungefär 3 000 kronor i förbättring för dessa personer efter årsskiftet. Jag tycker att det är bra att de får förbättringar. Det är en grupp som haft tuffa ekonomiska omständigheter under lång tid.

Skillnaden mot Åsa Westlunds förslag är 45 kronor. Det kallar Åsa Westlund att vi fattiggör dessa personer. Det är inte rimligt att förklara frågan så i kammaren i Sveriges riksdag.

Samma sak gäller skattelättnaderna. Åsa Westlund säger att vi lägger fram förslag där den som tjänar mest får mest. Det här gäller ju med Åsa Westlunds skatteförslag. Med vårt skatteförslag får man redan vid 13 000

del av maximal skattelättnad, medan det i Åsa Westlunds förslag sker först vid 22 000 kronor i månaden. De avdammade talepunkterna stämmer alltså inte.

Sverige är i grunden ett bra land att leva i, men utvecklingen går åt fel håll på flera punkter. Vi hör till de länder i Europa som har högst arbetslöshet. Vi har lägst antal vårdplatser per invånare i Europa. Inte i något annat europeiskt land ser vi en så tydlig ökning av det dödliga skjutvapenvåldet, och samtidigt är Sverige det tredje polisglesaste landet i Europa.

I detta läge vill Åsa Westlund gå fram med en reservation som drar bort resurser från polisen, åklagarna, domstolarna, Kriminalvården, Kustbevakningen och tullen. Hon går också fram med en reservation som ger färre vårdplatser, större barngrupper i förskolan och sämre villkor för äldreomsorgens personal och de sämst ställda pensionärerna. Frågan måste bli: Varför?

Anf. 31 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Tack, Jakob Forssmed, för de många frågorna! Jag tycker att det vore ärligare om man stod för vad man gör. Vi lade fram en budgetproposition som avskaffade den funkisskatt som Jakob Forssmeds parti har varit med om att införa i Sverige. Det är en skatt som har gjort att funktionshindrade med sjuk- och aktivitetsersättning år efter år har betalat en högre skatt. Det tyckte ni uppenbarligen var rätt. Det tycker inte vi, och det var därför vi lade fram ett förslag på riksdagens bord om att avskaffa det.

Jag är glad att ni inte förändrade det. Men jag är också bekymrad över att ni återinför skatteflyktan, för jag vet hur det är: Ni prioriterar alltid jobbskatteavdrag, och det gör att ni alltid kommer att ställa denna grupp utanför. Jag har kanske tappat räkningen lite, men jag tror ni nu genomför ert sjunde jobbskatteavdrag. Jobbskatteavdrag nummer 8, 9, 10, 11, 12 och 13 kommer, om ni får bestämma, fortfarande att innebära att funktionshindrade ställs utanför. Varför är det så viktigt att funktionshindrade ska betala mer skatt än de som förvärvsarbetar?

Anf. 32 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Jag noterar att Åsa Westlund inte alls svarar på frågan varför de jämfört med vårt förslag vill ha mindre resurser till polisen, varför de inte vill ge polisen kapacitet genom teknisk utrustning, varför de vill ha större barngrupper i förskolan, varför de inte nu vill genomföra förbättringar för de sämst ställda pensionärerna i Sverige och varför de inte vill ha bort delade turer i äldreomsorgen.

Jobbskatteavdragen har varit mycket bra för Sverige. De har varit ett viktigt instrument för att skapa fler jobb och göra det mer lönsamt att arbeta. Det är centralt för Sverige, som nu har en väldigt hög arbetslöshet, att det lönar sig för människor att arbeta. Det är därför vi prioriterar det.

Vi prioriterar också förbättringar för sjuk- och aktivitetsersatta. Vi prioriterar att få bort vårdköerna, som har vuxit långt före coronan, med fler vårdplatser. Vi prioriterar dessutom äldreomsorgens personal så att de slipper jobba med delade turer och slita sönder sig på sitt arbete. De ska kunna hålla ut och göra sina viktiga insatser.

Detta vill dock inte Åsa Westlund. Varför?

Anf. 33 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Vårt budgetalternativ innebär mer pengar till polisen. Ingen rättsvårdande instans får mindre än det de själva har bedömt att de behöver för att klara sitt uppdrag. Behövs det mer pengar kommer vi att vara redo att skjuta till det. Men det här är vad de i dagsläget har sagt sig behöva.

Det är inte bara pengar som behövs, utan det behövs också mycket ny teknik, nya verktyg och brottsförebyggande arbete. För detta krävs det att vi går på pengarna. Det arbetet måste vi fortsätta med.

Jag återkommer till det jag tog upp förut. För ett år sedan sa Jakob Forssmed i riksdagens kammare: ”Jag tycker också att det är rimligt att den här skatteklyftan kan slutas. Detta handlar ju om personer som i många fall saknar arbetsförmåga och som inte kommer att kunna återfå arbetsförmåga.” Nu återinför han skatteklyftan mellan Sveriges förvärvsarbete löntagare och funktionshindrade.

(Applåder)

Anf. 34 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Fru talman! Det finns en stor fråga om den budget som regeringen har lagt fram på riksdagens bord. Varför gjorde man inte mer om man efter pandemin ville göra allt för att landets småföretag ska kunna anställa de många arbetslösa och de många långtidsarbetslösa som har drabbats hårt under denna tid? Varför såg man inte till att sänka skatten på att anställa dem som står längst från arbetsmarknaden? Varför såg man inte till att göra det ännu mer lönsamt att arbeta? Varför har man inte, om man så som man sagt måste vända på alla stenar, låtit mer än maximalt var fjärde arbetslös möta en effektiv och resultatbaserad matchningstjänst som kan hjälpa dem att hitta rätt arbetsgivare? Varför lät man inte denna budget, när man hade chansen, luta dit där behoven för Sverige, de arbetslösa, företagen, jobben och landsbygden finns? Landsbygden har ju upplevt sin djupaste kostnadskris sedan den stora torkan för ett antal år sedan. Ändå får de inte de förstärkningar som de behöver i detta krisläge. Varför valde man inte att låta jobbpolitiken luta åt mitten?

Anf. 35 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Herr ålderspresident! Tack, Martin Ådahl, för frågan! Jag beklagar givetvis att Centerpartiet inte tycker att vår budget är bättre än de uppenbarligen tycker. Det finns många förslag i vår budget som våra partier har förhandlat om under lång tid och som vi nu har lagt fram på riksdagens bord.

Därför är det ledsamt att höra att Centerpartiet kommer att lägga ned sina röster i den här viktiga budgetvoteringen. Bland annat innebär det att en budget med färre insatser för att komma till rätta med långtidsarbetslösheten går igenom. Extratjänster och introduktionsjobb försvinner. Vi får också mindre av de satsningar på arbetsmarknadspolitiken som verkligen behövs i den här situationen.

Sedan kan jag väl ändå inte låta bli att beklaga att så många arbetslösa har problem med att träffa någon som hjälper dem att komma till rätt insats under arbetslösheten. Tyvärr tror jag att det beror ganska mycket på de nedskärningar i arbetsmarknadspolitiken som även Centerpartiet har medverkat till.

Vi försöker göra vårt bästa för att återupprätta detta. Jag kan bara konstatera att om vår budget hade gått igenom hade det varit lättare att komma till rätta med långtidsarbetslösheten – bland annat genom extratjänster, som gör att de som i dag står längst ifrån arbetsmarknaden får möjlighet att gå vidare och söka sig till arbetsmarknaden.

Anf. 36 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Det kan inte ha undgått regeringen att vi inte tror, att det inte finns några bevis för och att det inte har visat sig att extratjänster och introduktionsjobb gör någonting annat än att lyfta en börda från kommunerna. Det är visserligen en tung börda som de inte borde bära, men detta är inte en effektiv åtgärd per krona.

Det är många arbetslösa som söker jobb, och det är många som behöver arbetskraft. Man behöver matcha dem mycket effektivare än i dag, så att inte alla står med en massa ansökningar i vardera änden. De hade behövt den här effektiva matchningshjälpen. Det är oerhört frustrerande att bara en fjärdedel, eller kanske inte mer än en femtedel, möter de här matchningstjänsterna som ska gälla framöver och som alla pratar om. Det sker ju inte i verkligheten.

Anf. 37 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Herr ålderspresident! Alla arbetslösa är inte lika, Martin Ådahl. En del står längre ifrån arbetsmarknaden än andra. En del har varit arbetslösa under mycket lång tid, andra lite kortare tid. En del har aldrig haft ett arbete. Extratjänster kan till synes ge ett sämre resultat än andra insatser därför att de riktar sig till dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. Men extratjänsterna lyfter de personerna en bit upp, och sedan blir det lite lättare för dem att komma in på arbetsmarknaden. Det är därför det är så viktigt att ha extratjänster. Annars ger vi upp om dem som står längst bort ifrån arbetsmarknaden.

Jag beklagar återigen att Centerpartiet kommer att medverka till att vi har sämre möjligheter att komma till rätta med långtidsarbetslösheten framöver. Jag beklagar ännu mer att man därmed också släpper fram det som Sverigedemokraterna har kallat för det första steget mot en regering där de har inflytande.

(Applåder)

(ÅLDERSPRESIDENTEN: Jag vill be ledamoten Åsa Westlund förtydliga vilka reservationer hon yrkar bifall till.)

Vi har bara en reservation från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet. Förlåt, jag menar Miljöpartiet! Jag hoppas att jag sa rätt från början. Socialdemokraterna och Miljöpartiet har en reservation, och den yrkar jag bifall till. Om vi har två reservationer yrkar jag bifall till båda.

Anf. 38 MARTIN ÅDAHL (C):

Herr ålderspresident! Tänk vilken chans svensk ekonomi har just nu! Den har åtminstone så mycket chans som en enkel nationalekonom kan hoppas på. Trots ökade smittotal, riskerna för nedstängning, den allvarliga uppgången i inflationen och alla flaskhalsar runt omkring i världsekonomin är återhämtningen här nu med sin fulla kraft efter pandemin. Chansen

till en vändning är här, chansen att ge Sverige en nystart efter så mycket kris.

Jag tänker inte minst på de långt över 400 000 arbetslösa och de 180 000 långtidsarbetslösa. Så många människor jag träffat som kämpar för att visa vad de kan – så många utlandsfödda, så många personer med funktionsnedsättning, så många utsatta människor! Det är inte vi här i kamraren som ska skapa deras jobb, utan arbetsgivarna. Småföretagarna, pandemins obesjungna hjältar, skapar fyra av fem jobb.

När jag träffar småföretagarna och frågar dem vad de nu behöver för att lyfta efter pandemin svarar de att de vill ha lite mindre regelkrångel. De vill ha lägre arbetsgivaravgifter, kanske borttagen arbetsgivaravgift för de första tio anställda, som i Centerpartiets budget. Den som satsar på att anställa utsatta långtidsarbetslösa ska få slippa den här skatten på att anställa. De vill ha lite bättre matchningshjälp, helst mycket bättre, så att man som arbetsgivare inte behöver läsa hundra ansökningar i onödan och framför allt så att man som arbetssökande inte behöver skicka hundra ansökningar i onödan. Det är små men grundläggande saker som kan addera tiotusentals eller hundratusentals arbetstillfällen runt omkring i vårt land.

Det här är vad Sverige behöver nu. Det är också vad som finns i Centerpartiets budgetmotion, där vi lägger 53,9 miljarder över tre år på att sätta igång Sverige igen med jobbskapande och företagande.

Lika hoppfullt – men också frustrerande – kan det kännas att vi är så nära att få klimatomställningen gjord och bli helt fossiloberoende. Nu ökar utsläppen igen efter pandemin. Men Sverige är ändå det land som visar det som kallas för decoupling, det vill säga att man kan frikoppla tillväxt och jobb från ökade utsläpp. Utsläppen kan sjunka samtidigt som vi växer. Vi kan växa grönt.

Jag talade för några veckor sedan inför hundratals företag på Fossilfritt Sverige som jobbar med att skapa omställningen. De var redo. H2 Green Steels vd stod där på länk och sa att han var redo med sitt fossilfria stål. Men vi i politiken ligger inte före i dag. Vi ligger efter företagen och inte före. Vi ligger också efter och inte före våra väljare – nu när alla håller på att ställa om till det gröna, nu när elbilarna toppar listorna, tack vare de bonusar som Centerpartiet har drivit fram och malusarna på de bilar som man helst inte ska köpa.

I Östersjön väntar 170 terawattimmars vindkraftsel på att byggas. Men brister i tillståndsgivningen, oförmågan att få ihop Försvarmakten med tillståndsgivarna samt det faktum att kraftnätsmonopolet och Svenska kraftnät inte hänger med i den här historiska utbyggnaden gör att den bromsas.

Återigen: I vår budget lägger vi fram förslagen som ska se till att det här blir gjort. När vi för sju år sedan drev minusutsläpp kallade folk det för science fiction. För några veckor sedan hörde jag det tas upp på en moderat budgetpresentation.

Allt detta måste nu skyndas på. Vi måste gå snabbare fram. Vi måste satsa mer på det så kallade Industriklivet för en grön industri. Vi måste satsa mer på återvinning av plast. Vi måste satsa mer och inte mindre, som regeringen, på att folk ska kunna köpa en miljövänlig bil – ny eller begagnad. Vi måste ha mackar med fler laddstolpar i hela landet. Därför lägger vi offensivt 14,4 miljarder för att accelerera klimatomställningen och rädda Östersjön. Släpp inte taget nu, kära kollegor!

Detsamma ber jag om när det gäller landsbygden. Det har varit mycket retorik de senaste månaderna och veckorna. Men det är inte retorik landsbygden behöver. Det som behövs är att man tänder lamporna när Trafikverket släckt ned dem över de små vägarna i min by. Det som behövs är att enskilda vägar plogas när Trafikverket har slutat att göra det. Det behövs också mycket mer bredband, så att alla kan vara med i den digitala ekonomin på samma villkor. Det behövs en fungerande primärvård på små orter. Det behövs en chans att bygga ett hus vid vattnet intill den skog och den plats man älskar – samtidigt som allemansrätten värnas, så det är sagt.

Särskilt behöver just nu Sveriges bönder, som åker på en kostnadschock på 4 miljarder kronor, en rak lättnad. Jag är lite besviken över att ingen här i praktiken har lagt något på de här områdena i sina budgetar, trots sin retorik och trots höga förväntningar, för att möta just dessa utmaningar. Vi lägger 24 miljarder över tre år.

Det är nu dags, som många har varit inne på, att ge förortererna och dem i samhället som har utsatts för kriminalitet hopp igen. Polisen ska stå där närvarande på gatan i morgon, i övermorgon, om en månad och om ett år och inte bara när det händer någonting. Då måste polisen få stöd med polisassistenter och goda villkor för att långsiktigt äga gatan, och inte bara det. Man måste klara både och, som man numera gudskelov säger.

Jag besökte nyligen ett av de utsatta områdena i Stockholm och träffade människor som jobbade med ungdomarna. De kände en enorm frustration över att inte bara polisen är undertalig jämfört med gängens medlemmar, utan det gäller även dem som ska jobba med ungdomarna. De ser att kriminaliteten sprider sig i stället för att minska.

Jag hinner inte berätta allt om det vi vill göra för att för att få de lysande skolorna, den starka socialtjänsten och den uppsökande verksamheten. Det handlar om allt det hopp de här områdena behöver i dag, och vi lägger 9,6 miljarder på det.

Nu är det många av de reformer som vi de senaste åren har drivit mot den sittande regeringen som ligger i båda budgetalternativen. Det är de tiotals miljarderna i skattesänkningar på både jobb och företagande och reformerna för att bryta arbetslösheten som börjar träda i kraft nästa år. Det är de stora klimatsatsningarna som börjar bära frukt och de stora men otillräckliga landsbygdsatsningarna, som allt fler partier trots allt anslutit sig till. Det är rekryteringar av 10 000 poliser som behöver påskyndas.

Detta ligger i båda budgetförslagen. Alla de positiva budgetförslag som Magdalena Andersson lyfte fram i sin egen budget ligger kvar i alla förslagen. Det är jättebra för vårt land. Utan dem hade vi inte kunnat återhämta oss.

Nu säger några att vi inte ska rösta på vårt eget förslag, utan vi ska rösta på deras förslag. Vi kommer här att yrka på vårt eget förslag. Vi kommer att följa praxis. Vi kommer att hålla fast vid det finanspolitiska ramverket. Vi kommer att stå upp för det som har gällt i svensk politik och svensk ekonomisk politik så länge.

När man lägger Centerpartiets budgetmotion bredvid de stora huvudalternativen kan man fråga sig: Vad har hänt med svensk ekonomisk politik? Ska Centerpartiet vara det sista partiet som står för den klassiska seriösa ekonomiska reformviljan i Sverige? Det är detta som har byggt Sverige starkt årtionde efter årtionde. Var finns det långsiktiga och idéerna? Var finns det politiska modet?

I går presenterades nya förment generösa pensionsförslag. De är ofinansierade, oseriösa och utan stöd i riksdagen, och skattebetalarnas pengar ska magiskt falla ned från himlen. Man skyller på kapitalisterna och skickar notan till skattebetalarna. På andra sidan har de gamla borgerliga dygderna flit, entreprenörskap, arbetslinjen och tron på småföretagen ersatts med ett enda ord som lösning på alla problem: invandring.

Nu syns i det andra budgetalternativet få, om några, satsningar på jobbskapande i växande småföretag. Minns någon thaikiosken, herr ålderspresident, som Reinfeldt talade om? Där går man upp tidigt på morgonen, öppnar kiosken och går och lägger sig sent på kvällen. Jag tror att han sa att den symboliserade jobb, integration, trygghet, utveckling och en riktigt god pad thai.

Var finns det någonstans? Det är förväntan på de människor som kommer till vårt land och som växer upp i vårt land. Det handlar om att vi tror det bästa om dem, att de vill göra sitt i sitt anletes svett och bygga sin framtid, och att de inte ska mötas med misstro.

Var finns de stora, seriösa, långsiktiga ekonomiska reformerna? Jag säger det till er som tittar på detta, nu när så många partier lånar ut sin röst till ytterkantpartierna, för att citera en partiledare.

Kom ihåg detta ögonblick när vi stod ensamma kvar i Centerpartiet och vädjade till alla andra att gå tillbaka till den seriösa, långsiktiga ekonomiska politik som gjort Sverige starkt. Tack, herr ålderspresident!
(Applåder)

I detta anförande instämde Ulrika Heie och Annika Qarllsson (båda C).

Anf. 39 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr ålderspresident! Centerpartiet är längst ut till höger i den ekonomiska politiken. Det är en bedrift i sig. Därute är det väldigt trångt, men man lyckas ändå placera sig längst ut på högerkanten. Vänsterpartiet befinner sig längst ut till vänster i den ekonomiska politiken. Det är ingen bedrift, för där är det väldigt tomt.

Det som framför allt skiljer oss två är att vi försöker finna lösningar och ta ansvar. Vi försöker förhandla och finna en lösning i en väldigt svår parlamentarisk situation. Ni vägrar att förhandla, och ni lägger förbud mot att förhandla på andra partier.

Först släpper ni fram en statsminister. Sedan förvägrar ni den statsministern att använda sitt viktigaste verktyg. Det finns en budget som ni vägrar att förhandla om. Men sedan sätter ni krokben för dem som har försökt att finna lösningar, och fäller budgeten.

Ni skriver på er hemsida att ni har fått igenom över 20 miljarder i den budget ni väljer att fälla. Ni släpper sedan i stället fram en budget som riskerar att öka klimatutsläppen. Ni kallar de förbättringar av sjukförsäkringen som finns i den budget som ni väljer att fälla för bidrag, trots att ni egentligen ligger närmare oss än Moderaterna och Liberalerna i fråga om sjukförsäkringen.

Ni bereder framför allt vägen för en inhuman människosyn där ekonomiskt utsatta människor jagas. Ni bereder en väg för att ge SD inflytande i svensk ekonomisk politik. Varför då, Martin Ådahl?
(Applåder)

Anf. 40 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Nu får det räcka, herr ålderspresident. Jag tar inga lektioner i hur man ska ta ansvar för Sverige från ett parti som röstade på SD:s misstroendeförklaring mot en socialdemokratisk statsminister och skapade en långvarig regeringskris. Det är ingenting att skratta åt, Ulla Andersson – ursäkta mig att jag tilltalar Ulla Andersson direkt här.

Vi tog ansvar och gjorde stora reformer. Vi skapade en partsöverenskommelse som hela arbetsmarknaden står bakom. Vi tog Sverige genom krisen tillsammans med regeringen och håller till denna dag Sverigedemokraterna borta från maktens korridorer. Det gör vi när så många andra, inklusive ni själva, gång på gång röstat med dem och i praktiken förhandlat med dem.

Nu har det gått så här långt. För övrigt ligger de 20 miljarderna i båda budgetförslagen, men det var inte huvudpoängen här. Ni har låtit hela Sverige vänta dag ut och dag in för att komma fram till ett oseriöst, ofinansierat förslag som ni inte har stöd för. Det är själva beviset för varför vi inte ville att vi skulle förhandla med er om statens budget.

Anf. 41 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr ålderspresident! Martin Ådahl har ett högt tonläge och säger sig inte ta emot någon uppläxning. Sedan försöker han tala om för mig hur jag ska bete mig.

Herr ålderspresident! Vi stoppade marknadshyrorna. Vi tyckte inte att det var rimligt att miljoner hyresgäster skulle få höjd hyra. Jag tycker att vi gjorde rätt. Vi försöker finna lösningar. Vi försökte finna lösningar då med er, men ni vägrade.

Ni inser inte hur det ser ut. Ni tror att ni tillhör en bred mitt, en mitt som ingen annan ser än ni själva. Ni kallar förslaget om höjda pensioner för ett oseriöst förslag. Ni kräver själva höjda pensioner, framför allt för de fattigaste pensionärerna.

Vi ser till att det sker genom att förhandla. Ni förvägrar partier att förhandla, sätter er på läktaren och betar er tyvärr som om ni vore i trotsåldern. Tänk hur mycket vi skulle kunna ha gjort i en förhandling!
(Applåder)

Anf. 42 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Jag vet att jag pratade lite fort i och med de nya tidsbegränsningarna, som är väldigt skarpa. Det finns ett längre namn på en mycket ärevördig titel att uttala, men jag yrkade faktiskt i de snabba rycken här bifall till vår budgetmotion – även om det inte var tydligt nog. Jag förtydligar alltså härmed, herr ålderspresident, att jag yrkar bifall till reservation 2 och 6.

Jag skulle vilja svara på repliken. Hela poängen med pensioner, som alla inser ska vara långsiktiga, är att de är långsiktigt och stabilt finansierade. För detta har vi Pensionsgruppen.

Vänsterpartiets agerande visar att de inte ska sitta där, för det är just de snabba rycken och de enkla lösningarna på långsiktiga problem som inte ger pensionärer trygghet. Det är det som kommer att leda fram till ett pensionssystem av den typ man har i Grekland eller som man hade i Frankrike innan man fick ordning och reda på det hela. Om man gör så får man sänka

pensionerna för att man inte har finansierat dem och inte tänkt igenom detta. Gudskelov kommer inte ert förslag att gå igenom.

Anf. 43 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr ålderspresident! Jag har väldigt många frågor till Centerpartiet i detta läge, men för att göra det lite enkelt tar jag ned dem till tre.

Den första gäller processen, och jag hoppas att Martin Ådahl har i sig att vara ärlig nu. Jag frågar: Har Centerpartiet framfört krav på innehållet i den budgetproposition som regeringen har överlämnat till riksdagen, och har dessa krav mötts?

Den andra frågan gäller innehållet. Är Centerpartiet för eller emot att sänka bensinskatten? Och är Centerpartiet för eller emot att se till att det finns en skatteflyfta mellan dem som arbetar och dem som går på sjukersättning?

Anf. 44 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Jag uppfattade två frågor, och jag tänker svara på dem.

Först och främst: Det är inte direkt någon stor hemlighet hur processen kring budgeten har gått till. Gång efter gång har frågan ställts varför vi inte kan förhandla med regeringen. Och gång efter gång har vi tyvärr tvingats svara: Vi ville det, men tyvärr lämnade Liberalerna den överenskommelse vi hade och det de hade lovat sitt eget parti. De skapade en situation där vi inte hade en arbetsmajoritet för en vettig budget. Då var vi tvungna att välja den här vägen. Det var inte vårt val, och det var inte vår önskan.

Men, herr ålderspresident, återigen apropå den populism vi har hört från Vänsterpartiet här: Vi tänkte inte släppa in dem i budgetförhandlingarna.

På en rak fråga om huruvida vi har budgetförhandlat och ställt krav i förhandlingar kan jag svara att det första jag har sagt när jag har gått in i rummet de gånger jag har träffat Magdalena Andersson och det sista jag har sagt när jag har gått ut är detta: Du inser att vi inte kommer att förhandla om några delar av budgeten, utan vi får prata om andra saker.

När det gäller sjukersättningen vill jag bara säga att vi i vår budget, som vi står för och röstar på och som Sverige behöver, har accepterat denna sänkning. Redan från början tyckte vi att det var en tuff prioritering men att den var nödvändig.

Nu har uppenbarligen alla accepterat den. Den har gått igenom, och den som ville ha detta vann. Därför förstår jag inte varför man nu börjar rikta in sig på att det är något fel att skatten dessutom sänks för andra. Det är ju inte det vi gör i vår budget, och det är inte något vi är ansvariga för. Jag förstår inte riktigt logiken. Ni har vunnit, och det ni kallar för funkis-skatten är borta. Ni har fått stora skattesänkningar för den här gruppen. Varför då hålla på så här och inte i stället fira den segern?

Anf. 45 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr ålderspresident! Jag uppfattar att frågan var ganska enkel och att Martin Ådahl inte svarade på om Centerpartiet har framfört krav. Frågan är inte besvarad, och inte heller frågan om bensinskatten.

Jag vill ändå gärna uppehålla mig vid frågan om den så kallade funkis-skatten. Det är oerhört bra att vi nu äntligen har kommit till läget att vi tar

bort funkisskatten. Men det är klart att vi inte kan fira en seger som i ett slag också äts upp. Om man står för att det inte ska vara en skillnad ska man inte heller införa, backa upp eller släppa fram sådana åtgärder.

För människorna där ute i Sverige är effekterna desamma; det handlar inte om hur processerna här har gått till. Effekten är densamma. Om en budget eller en reservation släpps igenom får den genomslag i verkligheten, och det är det som spelar roll. Vi kommer att få fortsätta att leva med en orättfärdig beskattning av dem som har allra minst.

Anf. 46 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Miljöpartiet får ställa frågorna till dem vars budget det gäller. Vi står för vår budget. Vi följer praxis, och vi står upp för det Sverige behöver. Ställ frågorna till dem som har samarbetat och lagt fram förslagen utan att över huvud taget bry sig om att söka stöd från någon annan i den breda mitten!

Jag vill än en gång klart och tydligt svara: Självklart satt vi och förhandlade budgeten inledningsvis, fram till dess att samarbetet lämnades av Liberalerna och sköts ned av ett gemensamt misstroendeyrkande från Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna. Då kunde vi inte fortsätta. Men jag har icke framfört krav som har bemötts. Vi har inte förhandlat i någon form.

Anf. 47 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr ålderspresident! I dag har Centerpartiet för tredje gången under mandatperioden röstat fram en socialdemokratisk statsminister. En av orsakerna, som jag har uppfattat det, är att man vill hålla borta Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna från politiskt inflytande. Och inför öppen ridå förhandlar socialdemokrater och vänsterpartister med varandra. Vi hörde till och med en freudiansk slip här alldeles nyss från ordföranden i utskottet, som yrkade bifall till reservationen från Vänsterpartiet och Socialdemokraterna. Men jag förstår att det var fel.

Allt detta händer, och Martin Ådahl säger: Vi står ensamma. Ja, ni gör det.

Jag vill ändå ställa en fråga om den budget som vi nu har lagt fram och som är huvudförslag här i dag. Jag hör Martin Ådahl prata om den thailändska kiosk- och restaurangägaren. Min bild när jag pratar med just den gruppen är att de upplever att Sverige är väldigt otryggt. De ser att det inte lönar sig att jobba. Fast de själva sliter finns det andra som staplar bidrag. De känner inte att Sverige är på väg åt rätt håll.

Det är därför vi i den här budgeten nu ser till att polisen och rättsvårdande myndigheter får mer resurser. Det är därför vi tar ett steg mot en bidragsreform så att det alltid lönar sig bättre att jobba. Det är därför vi sänker skatten på att anställa långtidsarbetslösa och unga. Allt det här är viktiga delar.

Jag undrar, herr ålderspresident, hur Centerpartiet ställer sig till vår budget. Vad är det i vår budget som ni inte kan ställa er bakom? Är det bättre förutsättningar för pensionärer eller sänkt skatt på jobb och företagande? Är det mer resurser till polis och rättsväsen?

Anf. 48 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Först vill jag säga att när jag i mitt anförande sa att vi står ensamma var det en vädjan till andra partier att ansluta sig till den klassiska mittreforms politik som har burit upp Sverige under många år och som Elisabeth Svantesson en gång var en del av i en regering som gjorde stora reformer för arbete och företagande. Men det betyder inte att vi står ensamma. Många, många i Sverige tycker likadant. Många, många vill ha Sverige styrt från mitten. Därför ska vi stå fast vid vår motion och följa praxis och de klassiska finanspolitiska ramarna. Därmed kommer vi inte att stödja något annat budgetförslag, ej heller ert.

Anf. 49 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr ålderspresident! Jag tror att det är viktigt att se hur verkligheten ser ut just nu. Vilka samhällsproblem behöver vi lösa nu tillsammans? Jag hörde förut Martin Ådahl säga att han besökte ett utsatt område. Det kan vara en idé att göra det lite oftare, för problemen i dag ser inte ut som de gjorde 2006 eller 2014. Våldigt många hederliga människor som bor i Sveriges olika områden känner sig otrygga. Våldigt många känner att gängkriminalitet har tagit över.

Den som säger nej till vår budget i dag slaktar också de satsningar som vi vill göra på rättsväsen och polis. Den som säger nej till vår budget i dag går miste om en unik möjlighet att äntligen påbörja en bidragsreform som gör det mer lönsamt att jobba. Jag nämner bara två saker, herr ålderspresident, för tiden är kort. Men detta är klassisk och viktig borgerlig politik för att få ordning på Sverige.

(Applåder)

Anf. 50 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Jag vill bara beklaga, som jag gjorde i mitt anförande, att det finns så lite av den klassiska borgerliga politik som här nämns – tron på småföretagare, rejäla och faktiska satsningar på landsbygden, insatser för att förbättra arbetsmarknaden med kraft och inte bara med bidrag, även om vi kan vara överens om att vissa av dem behövs. Det är som att det har uppstått ett vakuum där den klassiska borgerliga politiken fanns i Sverige.

Och när det gäller utsatta områden, herr ålderspresident: Tro mig, Elisabeth Svantesson, jag har besökt många. Jag har träffat många i dessa områden, och alla säger mig samma sak: Vi måste göra både och – med full kraft skapa polisen i vardagen och satsa på en dröm och en möjlighet i skola, socialtjänst och så vidare. Vi ska inte skuldbelägga människor för deras etniska eller religiösa bakgrund.

Anf. 51 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr ålderspresident! Jag minns filmen med thaikiosken. Det var inte som Martin Ådahl beskrev det; det var snarare en kvinna och hennes son som hade skapat fyra arbetstillfällen, tror jag, över 50 rätter och hundratusentals skattekronor. De såg en möjlighet där andra såg en plätt gräs. Jag tycker att den är oerhört bra. Den säger något om just entreprenörskap och drivkraften framåt, att skapa sig ett bättre liv.

Det är vår uppgift som politiker att se till att de förutsättningarna finns, och precis som Elisabeth Svantesson sa finns inte de förutsättningarna i dag i många områden i Sverige där det råder otrygghet. Det är också därför vi går fram med mycket kraftiga ökningar på polis och rättsväsen. Jag vet att Martin Ådahl i Centerpartiets budget också har en del ökningar på rättsväsendet. Det tycker jag är bra.

Vi går också fram med att det ska löna sig bättre att arbeta med jobbskatteavdrag. Vi sänker kostnaderna betydligt för de företag som vill anställa långtidsarbetslösa med kraftigt förstärkta nystartsjobb. Jag vet att det också är någonting som Martin Ådahl tycker är bra, och jag förstår då att ni släpper fram vår budget som gör de här sakerna. Vi drar ned på pengarna till tvångsinköp av skog. Det vet jag också är någonting som appellerar till Martin Ådahl. Vi satsar också på fler vårdplatser i hela landet. Det ska inte bero på var man bor om man får vård i tid. Utöver detta gör vi satsningar på att få bort delade turer och på civilsamhället.

Men jag har ändå en fråga till Martin Ådahl. Nu har vi ju en situation där Vänsterpartiet dikterar villkoren för att Magdalena Andersson ska träda till som statsminister. När ni nu släpper fram vår budget, hade det inte varit bättre att också släppa fram en regeringsbildare som hade större möjligheter att bedriva en politik som stärker jobben, som stärker rättsväsendet och som stärker vården och äldreomsorgen i Sverige?

Anf. 52 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Jag får upppepa att det inte – bara så att alla är klara över det – handlar om att ”släppa fram” någon budget. Vi följer den praxis som har gällt under många årtionden i det här landet när det gäller budgethantering, och vi ser verkligen inte i något av budgetförslagen att den här visionen och det här hoppet finns.

Jag minns också allt det fina som Jakob Forssmed berättar om från filmen. Vi får väl alla titta på den sedan. Men här fanns ju hoppet och tron på människan, inte misstänkliggörandet. Här fanns drömmen om att skapa en ny tillvaro tillsammans i det här landet, en dröm som helt har gått förlorad – tyvärr även i de konkreta förslagen.

Det handlar inte om allt. En hel del, inklusive satsningar på rättsväsendet – som är otillräckliga – har vi faktiskt drivit fram i successiva budgetar med den sittande regeringen. Det handlar, som jag var inne på, om avsaknaden av de offensiva förslagen för småföretagen och avsaknaden av riktiga satsningar på landsbygden.

Det handlar också – och här blir jag riktigt orolig – om avsaknaden av ordentliga satsningar på arbetslinjen. Utöver allt annat är jag bekymrad över att man nu tycker att de a-kassehöjningar som Socialdemokraterna gjorde under pandemin – mycket motvilligt från vårt håll – nu plötsligt ska accepteras som permanenta eftersom ni har en ny samarbetspartner som har helt andra prioriteringar än de klassiska borgerliga. Det bekymrar mig mycket.

Anf. 53 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr ålderspresident! Jag samarbetar gärna med Centerpartiet och Martin Ådahl om reformer för entreprenörskap och arbetslinje framåt när den möjligheten ges och vi kan göra det tillsammans.

Hoppet är otroligt viktigt i politiken. Jag och Kristdemokraterna tror att just satsningar på rättsväsendet för att återuppväcka hopp i stadsdelar där man nu kringskär sina barns liv på ett väldigt tydligt sätt är otroligt viktiga. Att ha närvaro, att återupprätta trygghet, att kunna rekrytera poliser och att se till att det blir en tydlig rättsverkan när man begår brott är otroligt viktigt för att återuppväcka det här hoppet.

Men det handlar också om att skapa mer närvaro i barns liv. Vi har många barn i dag som tror att de är ensamma med sina problem. Mer undervisningstid, mindre barngrupper och större möjligheter för föräldrar att få stöd i sin viktiga roll är också någonting som kan ge hopp för den generation som nu växer upp under rätt tuffa omständigheter, Martin Ådahl.

Anf. 54 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Ja, absolut! Men det är väldigt påtagligt att vi behöver båda. Vi behöver inte bara fler poliser; vi behöver dem närvarande på gatorna, i vardagen. Det är därför vi trycker så hårt på vår budget. Ja, vi behöver ha en vettig och hoppfull politik. Ja, vi behöver flytta bort från skuldbeläggningen av invandrare på grund av deras etniska eller religiösa bakgrund till hoppet och drömmen om ett Sverige där de kan bidra och jobba i sitt anletes svett. Ja, vi behöver gå tillbaka till det som Jakob Forsmed pratar om.

Men det är ju där vi ser hur ni har villat bort er och låtit extremerna och ytterkanterna styra. Det är där vi vädjar om att ni ska vända tillbaka till mitten i svensk politik och söka samarbeten där man har samma värderingar, samma visioner och samma tro på människan.

Anf. 55 ULLA ANDERSSON (V):

Herr ålderspresident! Jag yrkar bifall till reservationerna 3 och 7.

Partiet längst ut till höger i den ekonomiska politiken kallar andra för ytterkantpartier. Det är en märklig ordning. Man trängs längst ut på högerkanten och försöker få det till att det finns någon form av bred mitt i svensk politik. Jag tror att alla ser igenom det, förutom möjligtvis Centerpartiet och Martin Ådahl.

Men nu, herr ålderspresident, kommer det hemsk vänsterpolitik! Nu ska nämligen pensionerna höjas för 700 000 pensionärer, nästan var tredje pensionär. Drygt en halv miljon av dem är kvinnor. De har slitit och släpat hela sina liv, som städare, barnskötare eller undersköterskor. Den pension de sedan har fått har inneburit att de tvingats vända på varenda slant. Vi har hört ropen: Gammal tant behöver slant! Och nu kommer de. Detta är något vi och många andra har kämpat för länge. Som mest 1 000 kronor i skattefritt garantitillägg – det påslaget är nog det största som gjorts och gör reell skillnad för många.

Nu måste det vara slut på den ovärdiga hanteringen av landets fattigpensionärer – så många hårt arbetande kvinnor som fått vända på varenda krona och sedan under pensionärlivet avstå så mycket mer. Nu fylls deras plånböcker på rejält, och det gläder många: oss barn, barnbarn och självklart alla pensionärer. Vänsterpolitik gör skillnad på riktigt.

Vi behöver alla en stark välfärd som garanterar ekonomisk trygghet vid pension och sjukdom, med en välfungerande, sammanhållen och välfinansierad sjukvård, skola och äldreomsorg. Ett sådant samhälle klarar också lättare att möta en kris, men de senaste årtiondenas privatiseringar och nedskärningar i samhället och välfärden har gjort att vi är sämre rustade att möta kriser – en pandemi, klimathot eller ett större flyktingmottagande – på ett bra och robust sätt. Detta har visat sig gång på gång, så också nu under pandemin.

Den nyliberala ekonomiska politiken har haft sitt pris. Den har lett till att de ekonomiskt utsatta har blivit många fler och aldrig har varit så många sedan SCB började mäta. Samtidigt har den ekonomiska eliten dragit ifrån och fått det allt bättre. Vi vill i stället bygga ett starkare samhälle, som klarar av att ta hand om sina invånare oavsett om krisen är global eller drabbar oss personligen – drabbar bara dig. Människors trygghet är nämligen politikens ansvar; du ska inte lämnas i sticket.

I ojämlika samhällen får klass och status ökad betydelse och påverkar hur vi människor ser på och värderar varandra. Det påverkar allt från hälsa till skolresultat. Sverige är det OECD-land där klyftorna har ökat mest sedan mitten av 90-talet. Vi ligger också på topplistan, faktiskt på tredje plats, i fråga om skev förmögenhetsfördelning och på bottenivån när det gäller sjukersättning och a-kassa, samtidigt som vi numera har det minst omfördelade skattesystemet av EU:s 15 kärnländer.

Den ökade ojämlikheten är främst ett resultat av medvetna politiska beslut om allt från skattepolitik till pensionssystem. Men vi väljer en annan väg än den inslagna. Den nyliberala ekonomiska politiken måste få ett slut. Det är en politik där människor lämnas i sticket, där strukturella samhällsproblem blir individens eget fel.

Men en grundbult i ett välfärdssamhälle är självklart att det finns trygghetssystem som fångar upp oss när vi behöver det. Du ska självklart ha en bra pension efter ditt arbetsliv. A-kassan ska ge rimlig ersättning om du förlorar jobbet. Ingen sjuk ska lämnas i sticket eller behöva höra att den ska förlita sig på soc eller anhöriga i stället för på sjukförsäkringen. Du ska inte behöva gå till jobbet om du är sjuk för att du inte har råd att vara hemma. Vi är många som har varit i det, jag också. Karensdagen måste tas bort. I pandemin har det blivit tydligt vad den leder till. Vänsterpartiet väljer att lägga 8 miljarder mer än regeringen på att stärka socialförsäkringarna och löntagarnas trygghet.

Vi gör dessutom en röd skatteväxling, där de med höga inkomster betalar mer i skatt men åtta av tio betalar mindre och därmed får en förbättrad disponibel inkomst. Vi menar att de som har gynnats av den förda ekonomiska politiken nu ska bidra mer – att vi ska få en effektivare ekonomisk politik där kapitalet får jobba för oss alla i stället för att läggas på hög i en liten ekonomisk elits fickor. Därför föreslår vi en ökad beskattning av kapital, till exempel genom förmögenhetsskatt, arvsbeskattning och progressiv kapitalbeskattning.

Sverige behöver inte fler lyxvåningar utan hyresrätter till rimliga hyror. Vi behöver inte fler gigantiska motorbåtar utan en utbyggd kollektivtrafik och en järnväg i hela landet. Vi behöver inte ökad finansiell spekulation utan en skola som ger varje barn de bästa förutsättningarna. Vi behöver en välfärd för oss alla, där våra behov är i centrum och inte välfärdsbolagens behov av vinster. Vi behöver inte ett skattesystem där de rikaste har rätt

till avdrag medan den som är sjuk skälls ut för att vara bidragstagare och ställs utan ersättning. Vi behöver inte fler lyxrenoveringar av jättevillorna på Djursholm eller bidrag till tvätt, städning och ommöblering på Östermalm.

Det vi behöver är en värdig äldreomsorg med tid för de gamla, bra arbetsvillkor och fler anställda. Vi behöver fler vårdplatser och satsning på vården och dess anställda, och vi behöver klimatinvesteringar. Det är detta vår budget handlar om. Vi föreslår 10 miljarder i ökning av de generella statsbidragen till vård, skola och omsorg och har dessutom tillskott för att förbättra arbetsvillkoren i vården och omsorgen.

Vi lägger 32 miljarder mer än regeringen på ökade klimatinvesteringar, och till detta kommer kreditgarantier på 100 miljarder för bland annat en elnätsutbyggnad som är mycket behövlig och en grön investeringsbank. Vi satsar också på småföretag för att de ska kunna ställa om, för det är nu det gäller. Vi måste agera nu för kommande generationers skull.

Den återhämtningspolitik som förs måste vara hållbar. För att möta både klimatkrisen och coronakrisen bör Sverige starta ett omfattande statligt investeringsprogram. Det skulle fylla flera funktioner på samma gång, alla direkt nödvändiga, som framför allt klimatinvesteringar. Genom att staten under lång tid investerar stort skapas också en mängd arbetstillfällen. Det är så vi effektivt skapar jobb. På så vis får fler människor komma i arbete, och indirekt sätter det också fart på ekonomin. Vi har många stora, eftersatta samhällsbehov som vi behöver investera i.

Vänsterpartiet är ett konstruktivt parti. Vi tar gärna ansvar. Vi gör det genom förhandlingar, för det är så man löser problem i politiken och tillgodoser behov i demokratisk ordning. Inför denna budgetproposition valde dock Centerpartiet, trots att det som vi är en del av regeringsunderlaget, att inte förhandla med oss och förbjöd också den statsminister som man själv släppt fram att förhandla. Regeringen lät tyvärr Centerpartiet hållas, och i dag ser vi vad det har lett till. Så kan vi inte ha det. Det är långt ifrån ansvarsfullt.

I den budgetproposition som regeringen har lagt fram finns flera av de krav som Vänsterpartiet har ställt på regeringen. Framför allt är de flesta förslag vi har haft för att stärka sjukförsäkringen med. Det ska vara slut på jakten på sjuka i det Sverige vi vill se.

Vi agerar, och vi tar ansvar. Därför försöker vi på alla sätt att driva igenom en politik som gör det bättre för det stora folkflertalet. I vårt land finns det en sjukförsäkring för dig när du behöver den. Där finns en arbetslöshetsförsäkring för dig när du behöver den. Där finns en pension det går att leva på när du blir gammal och går i pension. I vårt land är vi alla jämlikar. Där bygger vi solidaritet och ett starkare samhälle.

(Applåder)

Anf. 56 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Jag kommer att göra något okonventionellt, men det kommer sig av att Ulla Andersson började prata om något annat än den budget vi nu debatterar. Den nyvalda statsministern har ju uttryckligen sagt att man inte kommer att lägga fram det här pensionsförslaget, eller vad man ska kalla det, i den innevarande budgeten. Jag säger det bara så att alla förstår.

Om det var gratis att höja pensionerna skulle vi alla i den här kammaren höja dem till astronomiska belopp per månad. Men det är det ju inte. De ska ju vara finansierade långsiktigt. Det här är ganska allvarligt, faktiskt, för man målar upp en bild av att man ger till alla pensionärer. När ni nu på något magiskt sätt kan höja de pensioner som vi alla vill höja, utan att ha några pengar för det, måste vi ställa den enda relevanta frågan: Hur är denna reform finansierad?

Det här handlar inte bara om politisk retorik i riksdagen. Det är väldigt viktigt för vårt pensionssystem, för vi har varit dit ni är på väg. Det handlar om ofinansierade pensioner och astronomiska underskott – i Sverige och i andra länder. Detta var bakgrunden till den stora pensionsreformen och den långsiktiga finansieringen.

Detta var bakgrunden till Pensionsgruppen och till att de som håller på som ni gör inte ska vara med där. Det var faktiskt också bakgrunden till att det blev höjda pensioner för de sämst ställda – visserligen otillräckligt men ändå en kraftfull höjning sedan den tiden.

Min fråga är återigen: Var finns pengarna till dessa löften?

Anf. 57 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr ålderspresident! Vi kan ju konstatera att Pensionsgruppen har struntat i landets fattigpensionärer i flera decennier. Vi försöker göra någonting åt det.

Visst, Vänsterpartiet har på olika sätt genom decennierna städat upp efter borgerliga regeringar. Efter regeringen Bildt fick vi vara med och städa upp tillsammans med Centerpartiet. Sedan fick vi städa efter Anders Borgs tid som finansminister i en regering där Centerpartiet ingick, som också körde statsfinanserna nedåt. Vi tar ansvar, och vi finansierar våra reformer.

Jag tycker att det är lite märkligt att Martin Ådahl ena stunden lägger 29 miljarder på skattesänkningar och i nästa stund ifrågasätter varför pensionärer ska få det bättre ställt, pensionärer som verkligen behöver mer pengar i plånboken. Martin Ådahl var med i en regering som tog bort värnskatten för de allra mest välbeställda i samhället. Han ifrågasätter nu varför pensionärer som har levt under ekonomiskt utsatta förhållanden under många år ska få det bättre ställt.

Martin Ådahl, vi kommer att finansiera den här reformen. Det gör man i en budget, och det kommer vi att göra, såklart.

Jag tycker att Martin Ådahl och Centerpartiet under de senaste åren mycket tydligt har visat hur långt ut på högerkanten de har hamnat. De driver igenom marknadshyror och genomför nyliberala privatiseringsexperiment, och när det äntligen ska bli ordning i sjukförsäkringen och sjuka människor ska få känna trygghet går Annie Lööf och Centerpartiet ut och anklagar oss för att hålla på med bidragspolitik.

Här står nu Martin Ådahl och ifrågasätter något som hans eget parti egentligen har som krav, nämligen att de fattigaste pensionärerna ska få det bättre ställt.

Vi är villiga att göra upp. Vi kan förhandla fram en lösning. Det går om man vill – om den politiska viljan faktiskt finns. Men den finns ju inte hos Centerpartiet. De sätter sig hellre på läktaren och anklagar alla andra för att göra fel.

(Applåder)

Anf. 58 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Det blir retoriska blomstermålningar när man inte riktigt svarar på frågan.

Låt mig ta upp ett par saker. Med all respekt: Jag har inte suttit i någon regering som har sänkt värnskatten. Det var januariavtalet. Men tack i alla fall.

Varför är det så viktigt med skattesänkningar just på jobb, och i synnerhet just för dem med lägst inkomst? Jo, det handlar om att få in människor i jobb.

Vad är det som finansierar pensionerna, Ulla Andersson? Det är ju allas vårt arbete, och ju fler som jobbar, desto större möjlighet att finansiera detta. Det är så vi har kunnat stärka välfärden och samtidigt sänka skatten gång på gång.

Jag måste ställa frågan igen: Var finns pengarna? Hur är detta finansierat? Det är fint med fagra löften, men om de inte går att hålla och det inte är hållbart har det inte i pensionssystemet att göra.

Anf. 59 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr ålderspresident! Vi har ju prövat skattesänkningar under flera decennier, och vi har sett vad det har lett till.

Vi såg i pandemin hur vården var nedrustad och hur äldreomsorgens anställda slet under ovärdiga arbetsvillkor och inte hade tid för de gamla. Skattesänkningar har sitt pris. Dessutom vet vi från empiri och forskning att skattesänkningar inte är en effektiv jobbpolitik. Det har vi sett gång på gång.

Däremot är offentliga investeringar mycket effektivare för att skapa jobb, och det är detta vi föreslår. Jag tycker ändå att det är lite märkligt.

Jag tycker att Martin Ådahl borde se att arbetslösheten har ökat kraftigt efter skattesänkningarna, och den ekonomiska ojämlikheten likaså. Skolresultaten har försämrats, och andelen människor som lever i ekonomisk utsatthet har ökat lavinartat. Skattesänkningar har ett pris.

(Applåder)

Anf. 60 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr ålderspresident! Jag vill bara ta tillfället i akt att gratulera Vänsterpartiet till att samtalsförbudet äntligen är hävt. Jag tror nämligen inte på att vi partier emellan inte ska prata med varandra för att få saker gjorda.

Jag tänker på det som Vänsterpartiet tillsammans med bland andra Moderaterna gjorde i januari 2020. Då stoppade vi tillsammans friåret och stärkte välfärden. Under pandemin samarbetade vi för att se till att stöden verkligen kom på plats. Hade det inte varit för Vänsterpartiet, Moderaterna och några andra oppositionspartier hade de enskilda näringsidkarna inte fått det stöd de behöver. Jag vill tacka för det. Man kan göra skillnad i opposition.

Nu har jag bara en kort och väldigt rak fråga. Det finns ju två budgetförslag som kommer att stå mot varandra i slutet av dagens votering. Då vill jag fråga Ulla Andersson: Är det Miljöpartiets och Socialdemokraternas budget, det vill säga regeringens reservation, som satsar mer på pensionärerna nästa år, eller är det de tre oppositionspartiernas budget?

Anf. 61 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr ålderspresident! Tack, Elisabeth Svantesson, för frågan! En budget är ju en helhet. Det är så vi ser på en statsbudget och på vår egen budgetmotion, och det är utifrån detta som vi agerar.

Det finns delar som kan vara bättre i den blåbruna budgeten. Men det finns också en inhuman människosyn och en brist på solidaritet i den budgetmotionen, som vi inte kan stå bakom.

Ni återinför funkisskatten, det vill säga att funktionsnedsatta och kroniskt sjuka ska betala mer i skatt än alla friska med jobb. Det tycker vi är ovärdigt. Vi tycker också att det är fel att man tar bort de absolut nödvändiga investeringsstöden för att bygga fler hyresrätter. Vi vill nämligen att människor ska ha ett hem.

Vi tycker att det är fel att jaga ekonomiskt utsatta barnfamiljer och förvägra dem en ekonomisk trygghet. För det är ju detta som lyser igenom i er budgetmotion och i era förslag på olika ställen. Ni har också en asylpolitik som vi inte kan stå bakom. Den visas också tydligt i ert budgetalternativ.

För oss handlar det väldigt mycket om människosyn, om solidaritet och om det samhälle som vi vill leva i tillsammans. Vi tror att alla vi människor försöker göra vårt bästa för att bygga ett samhälle tillsammans – att jobba och slita och göra allt man kan. Men detta verkar de blåbruna inte tro. De jagar utsatta människor och fattiggör dem i stället för att ge dem lösningar. (Applåder)

Anf. 62 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr ålderspresident! Det är ändå lite sorgligt att Vänsterpartiet använder gamla talepunkter som de använt i väldigt många år. Faktum är – det är lite konsumentupplysning till dem som tittar på denna debatt – att i den här budgeten, som ligger som huvudförslag och som kommer att vinna i dag, satsas det under nästa år på pensionärer med nästan mer än dubbelt så mycket som i regeringens. Jag vill ändå ha det sagt; det är en viktig poäng.

Är det en dålig människosyn när vi satsar på att sänka skatten på sjuk- och aktivitetsersättning med 850 kronor? Är det inte en politik för vanligt folk när vi sänker drivmedelsskatterna för den som är beroende av bilen och som måste kunna köra till jobbet? Är det också en inhuman människosyn?

Jag delar inte den bilden, men jag kan konstatera att vi med den budget som vi fattar beslut om här i dag kommer att stärka pensionärens ekonomi mycket mer än regeringen. (Applåder)

Anf. 63 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr ålderspresident! Det låter bra, för då kommer Moderaterna att stödja garantitillägget för alla 700 000 pensionärer som berörs. Det måste vara svaret. Eller tänker ni avvisa det, Elisabeth Svantesson?

Det skulle göra skillnad på riktigt i stället för det duttande som har varit år efter år och som har ställt barnskötare, städare, fastighetsskötare och undersköterskor med en sådan krass ekonomi att de inte ens har kunnat gå ut och ta en fika med en väninna eller köpa presenter till sina barnbarn.

Nej, det är inte gamla talepunkter. Jag önskar att det vore det. Det är bara att läsa vad som står i er budget om hur ni försöker fattiggöra människor och jaga dem, skulle jag vilja påstå. Människor som lever på försörjningsstöd och som har barn ska inte ha rätt till extra pengar till exempel vid jul. Man ska inte ha möjlighet att söka extrastöd om det händer någonting i livet. Trygghetssystemen försvagas på så sätt.
(Applåder)

Anf. 64 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr ålderspresident! Tack, Ulla Andersson, för anförandet! Min fråga är snarlik Elisabeth Svantessons. Det handlar om att ni från Vänsterpartiets sida i dag har deklarerat att ni röstar på er egen budgetmotion men att ni i slutomröstningen kommer att stödja regeringen. Jag är lite förvånad över detta, inte minst eftersom en garantipensionär med det förslag som Kristdemokraterna och Moderaterna har tagit fram tillsammans med Sverigedemokraterna kommer att få 3 200 kronor mer per år än med regeringens förslag.

I och med Vänsterpartiets röster i dag får man vänta till augusti innan man får den välkomna förstärkning som vi föreslår, som är substantiell och som är betydelsefull för de personer som verkligen behöver pengar. Det är personer som får vända på varje krona för att kunna ta tåget till barnbarnet eller för att kunna ta den här lunchen med väninnan.

Det andra förslaget som jag tycker förtjänar lite uppmärksamhet handlar om någonting som vi har samarbetat om tidigare: villkoren för äldreomsorgens personal. Där har vi jobbat tillsammans med Vänsterpartiet för att öka personalkontinuiteten, och vi konstaterade att de delade turena behöver försvinna.

Nu lägger vi fram – jag ska ärligt säga att det är med viss inspiration från Vänsterpartiets budgetmotion – ett förslag som innebär att vi nu kan börja avskaffa de delade turena och införa Söderhamnsmodellen. Det skulle innebära mindre slit för äldreomsorgens personal. De skulle lättare kunna förena familjeliv med yrkesliv och få ett bättre fungerande socialt liv. Vi vet att det är väldigt plågsamt för dessa personer. Men detta röstar Vänsterpartiet också nej till.

Det är två stora och viktiga förslag i det som nu kommer från oss. Jag tycker att Vänsterpartiet får förklara varför man inte stöder dessa i stället för regeringen.

Anf. 65 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr ålderspresident! Jag hoppas att Jakob Forssmed också uppskattade mitt anförande – det var väl härlig vänsterpolitik med solidaritet och humanism! Men jag misstänker att det finns en del frågetecken i detta från Kristdemokraternas sida.

Vi resonerar så här: Vi har förhandlat med regeringen, och om man släpper fram en statsminister tycker vi att det är rimligt att man inte förvägrar den dess viktigaste verktyg. Vi har gjort en helhetsbedömning. Därför har vi kommit fram till att vi i andra hand kommer att rösta på den budgeten.

Jakob Forssmed kan vara lugn, för vi kommer att höja garantipensionen med som högst 1 000 kronor i månaden. Det är ett rejält tillskott. Tänk vilken betydelse det har för alla våra mammor, mormödrar eller farmödrar! Jag tror att vi alla har någon i vår närhet som faktiskt lever sitt liv i ekonomisk utsatthet. Det är framför allt kvinnor. Över en halv miljon kvinnor uppbär garantipension, trots att de har slitit och släpat i hela sitt liv.

Sedan ska jag erkänna att jag skrattade gott när jag såg förslaget om delade turer i ert budgetalternativ. Det var som en kopia av vårt förslag. Jag förstår att ni lade fram det för att försöka locka oss att lägga ned våra röster. Era tre partier har aldrig tidigare haft ett eget konkret förslag kring delade turer, så trovärdigheten i den politiska omställningen är kanske inte jättestor. Men jag uppskattar att fler har kommit till de insikter som vi har: att delade turer är förkastligt. Vi tillskjuter stora belopp till äldreomsorgen för att de ska få bättre arbetsvillkor. Jakob Forssmed är mycket välkommen att rösta på vår budgetmotion, för det skulle göra skillnad på riktigt. (Applåder)

Anf. 66 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr ålderspresident! Jag kan försäkra Ulla Andersson att mitt engagemang för äldreomsorgens personal och för att få bort delade turer inte handlar om att locka Vänsterpartiet i en viss riktning i en budgetomröstning. Det är bara att läsa artiklar som jag har skrivit de senaste åren kring denna fråga och de konkreta förslag som vi har tagit fram från Kristdemokraternas sida för att få bort detta. Jag ser att detta är ett inslag i arbetsvillkoren som inte ska finnas på svensk arbetsmarknad. Jag tycker att det är otillständigt. Det borde inte finnas.

Jag är väldigt glad för att vi nu lägger fram detta förslag. Det är tråkigt att det förslaget inte får Vänsterpartiets gröna knappar i dag, men jag vet att vi delar engagemanget här.

Sedan har vi mycket stora åsiktsskillnader när det gäller drivkraften till arbete och när det gäller att se till att människor inte göms och glöms i bidragssystem. Vi ska ge alla människor chansen att bidra med det de kan, att vara behövda och att finnas i en arbetsgemenskap. Där har vi helt olika förslag och inriktningar. Men jag uppskattar alltid Ulla Anderssons anföranden. Det kan Ulla Andersson vara trygg med.

Anf. 67 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Herr ålderspresident! Jag vet att Jakob Forssmed har ett genuint engagemang för äldreomsorgen och även för äldreomsorgens personal. Jag vet också att Kristdemokraterna har en politik kring arbetstrygghet som kanske inte riktigt rimmar med den ingången, men den debatten behöver vi inte ta nu.

Såvitt jag vet har varken Kristdemokraterna eller Moderaterna, och inte heller Sverigedemokraterna, haft ett konkret eget förslag kring delade turer tidigare. Men helt plötsligt fanns det där som en kopia av vårt förslag. Vi kommer självklart att jobba för att äldreomsorgen ska ha de resurser som behövs och för att delade turer ska avskaffas.

Ja, vi har vitt skilda åsikter. Vi tror inte på att fattiggöra människor som lever i ekonomisk utsatthet. Vi tror inte att deras liv blir bättre så. Vi tror inte att det hux flux finns ett jobb de kan ta. Vi tror på en aktiv arbetsmark-

nadspolitik, på utbildning, på ekonomisk jämlikhet och på att satsa på skolan och offentliga investeringar. Så skapas jobb.

(Applåder)

Anf. 68 MATS PERSSON (L):

Herr ålderspresident! Jag vill börja med att yrka bifall till Liberalernas reservationer 4 och 8.

”Politisk cirkus – det verkar mest vara politiskt spel ni håller på med där uppe i Stockholm.” Så säger väljarna hemma i Lund till mig när jag springer på dem på Ica eller fotbollsträningen eller var jag nu rör mig någonstans.

Det vi har bevittnat i svensk politik sedan i somras är mycket allvarligt. Jag tror att människors förtroende för politiker och politiken får sig en törn när väldigt mycket energi går till att prata om politiskt spel och taktiserande i stället för till att lösa de problem Sverige faktiskt har.

Vi har en alarmerande utveckling i Sverige. Vi har barn och ungdomar som inte lär sig att läsa, skriva och räkna. Vi har lärare som utsätts för hot i klassrummet. Vi har en växande gängkriminalitet. Vi har en elkris som svider varje gång man öppnar kuvertet med elräkningen.

Jag skulle vilja rikta mig direkt till er svenskar i den hårt arbetande medelklassen, ni som stiger upp och går till jobbet varje dag och som kämpar för att era barn ska få det bättre än ni själva hade det. Jag vill rikta mig till er som tar ansvar för fotbollsklubben, för bostadsrättsföreningen eller för att göra vårt samhälle lite, lite bättre, till er som står upp för viktiga värderingar om att göra sin plikt och kräva sin rätt – till er som står upp för det som en gång i tiden byggde Sverige starkt. Ni förtjänar bättre än den politiska cirkus som vi upplever just nu, delvis även här i kammaren.

Till er har jag ett mycket tydligt besked: Sverige behöver förändring. Vi behöver en liberal borgerlig regering som tar itu med skolan, kriminaliteten och elkrisen.

Herr ålderspresident! Många av de problem vi ser i Sverige i dag – gängkriminalitet, arbetslöshet – beror på att skolan inte fungerar. Alltför många elever lämnar skolan utan fullständiga betyg. Var sjätte elev saknar gymnasiebehörighet. Var sjätte elev har alltså inte möjlighet att komma in på gymnasiet, och vi vet alla vilka konsekvenser det får för samhället och för Sverige på längre sikt när barn och ungdomar inte lär sig läsa, skriva och räkna.

Jag tror att den viktigaste investeringen vi kan göra för Sverige är att se till att vi får en skola som inte lämnar någon bakom, en skola som stimulerar och utmanar den som har lätt för att lära men som också tar itu med det faktum att för många inte lär sig tillräckligt.

Därför präglas Liberalernas budgetmotion av rejäla tillskott till skolan. Vi vill ha mer undervisningstid i skolan så att barn och unga lär sig mer matte. Vi vill se till att de elever som halkar efter får mer tid i skolan, exempelvis genom lovskola. På punkt efter punkt föreslår vi reformer för att investera i och bygga ut svensk skola så att skolan ska fungera och göra så att alla, oavsett bakgrund, lär sig tillräckligt. Klassresan börjar i klassrummet.

Herr ålderspresident! De senaste åren har präglats av oro, konflikter, våld, dödliga skjutningar och en växande kriminalitet som för några år sedan uppfattades som någonting som inte drabbade alla. Men nu drabbas alla av en kriminalitet som kryper in på skinnet och som känns både närvarande och nära. Det gäller oavsett om det är en ungdom som riskerar att bli av med mobiltelefonen eller en nyinköpt jacka, en äldre person som blir rånad på sin klocka eller någon som bor i ett område där de kriminella gängerna fullständigt har tagit över vad som sker och vad som får sägas på torget.

Det handlar om kriminella klaner, hederskultur där barn plötsligt försvinner från klassrummen för att hittas i ett annat land och klankriminalitet som aldrig får accepteras i vårt samhälle. Låt mig vara väldigt tydlig: Parallella rättsstrukturer och kriminella klansamhällen är helt oförenliga med en liberal demokrati och ett modernt välfärdssamhälle. Det är någonting som vi ska bekämpa med full kraft och som vi aldrig ska låta få fäste i Sverige.

Herr ålderspresident! Klimatutmaningen är en avgörande framtidsfråga. En av de viktigaste utmaningarna som Sverige har framför sig handlar om att ställa om från fossilt till fossilfritt, och Sverige är just nu ett av de länder i världen där det händer allra mest på det området. Svenska företag säger att de vill utveckla den modernaste tekniken som finns för att lösa klimatfrågan, men för att göra det behövs det mer el – mycket el och billig el. De gigantiska industriprojekt vi ser i norra Sverige innebär fantastiska möjligheter för vår planet, men de kan bara genomföras om det finns tillräckligt med el i vårt land.

Därför är det väldigt märkligt och ett väldigt stort problem att vi i Sverige har försatt oss i en situation där vi nu har elkris och där den som öppnar sin elräkning ser att priserna bara rusar. En villaägare i Lund, där jag själv bor, betalar 13 000 kronor mer per år än en villaägare i Umeå. 13 000 kronor om året! Var finns rättvisan i det?

Stora företag vill ställa om och etablera sig i norra Sverige och satsa på den nya tekniken men säger att de inte kan det, eftersom det tar för lång tid att få tillståndet på plats och elen inte räcker när fler människor ska köpa elbil och ladda den i ett eluttag. Vi accepterar att vi vissa dagar får sätta igång oljekraftverket i Karlshamn som gör att vi spyr ut koldioxid i atmosfären. Vi gör alltså precis det som Sverige länge har slagit sig för bröstet och sagt att vi inte gör.

Vi tar numera inte ansvar för klimatet. Tvärtom försämrar vi klimatet genom vår bedrövliga energipolitik, som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och framför allt Centerpartiet bär ett mycket, mycket stort ansvar för. De här partierna beslutade att lägga ned Barsebäck på 90-talet, och nyligen lade man ned Ringhals 1 och 2. Konsekvenserna ser vi i den elkris som växer fram i Sverige. Det är bedrövligt, inte bara för konsumenterna utan framför allt för klimatet.

Herr ålderspresident! Liberalernas budgetmotion innehåller väldigt stora satsningar på skolan. Vi tar ett väldigt stort ansvar för klimatet. Vi är borgerlighetens gröna röst. Vi vill bygga ut rättsväsendet. Alla rättsvärdande myndigheter får mer pengar i Liberalernas budgetalternativ. Vi tror att kombinationen av att satsa på skolan, bryta kriminaliteten och stå upp för klimatet är de viktigaste ingredienserna för att bygga Sverige starkt framåt.

Den viktigaste investeringen vi kan göra för vårt land är att se till att skolan ger alla barn samma chanser. Klassresan börjar i klassrummet. Det viktigaste vi kan göra för vårt land är att bryta den utveckling där parallellsamhällen, klanstrukturer och kriminella klaner tar över våra förorter. Det allra viktigaste vi kan göra är att stå upp för en modern klimatpolitik där människor kan göra klimativänliga val, där det finns en laddinfrastruktur så att man kan köpa en elbil och där vi på ett modernt sätt för Sverige in i framtiden. Genom att ta ansvar för vår planet och för klimatfrågan tar vi ansvar inte bara här och nu utan också för våra barns och ungdomars framtid.

Herr ålderspresident! Jag vill med detta yrka bifall till Liberalernas budgetmotion samt till reservation 4 och 8.

Anf. 69 KAROLINA SKOG (MP):

Herr ålderspresident! Sverige har genom samarbete och med uppkavlade ärmor arbetat sig igenom stora delar av en pandemi och en ekonomisk kris som är en följd av denna pandemi. Pandemin är inte över, men i ekonomin börjar vi se den ljusning som kan förväntas efter en kris.

Med den budget som vi debatterar här i dag tar vi ut riktningen vart vi vill efter pandemin och vart Sverige ska gå. Sverige kommer också framöver att behöva samverkan, samförstånd och hårt arbete för att ta oss an de nya målen och de kriser som fortfarande pågår.

Miljöpartiet vill bygga ett klimatsmart och rättvist Sverige. Vi gör stora investeringar för att kombinera grön omställning med radikalt minskade utsläpp, trygg välfärd, ökad jämställdhet och ökad jämlikhet. Det går att kombinera. Det finns en ljus framtid där vi har hanterat klimatkrisen och naturkrisen och säkrat en god ålderdom för våra äldre, fungerande sjukvård och en fantastisk skola.

Herr ålderspresident! Jag vill tala lite om de kriser som fortgår. De har pågått under lång tid och är inte på något sätt över. I stället djupnar de dag för dag.

Det råder en naturkris. Den handlar om att arter dör ut, att hela ekosystem försvagas. Det som vi hämtar vår näring från, som gör att luften går att andas och som behåller temperaturen på en sådan nivå att vi kan ha ett gott liv håller i grunden på att skakas om. Vi måste arbeta smart, effektivt och träget för att övervinna dessa kriser.

Det finns åtgärder att vidta, och det finns gott om forskning som pekar mot dessa åtgärder. Kriserna ska hanteras gemensamt för att minska effekterna och öka resiliensen. Det är det som kallas naturnära metoder. De innebär att naturen används, som är bättre än våra allra smartaste ingenjörer, för att skapa förutsättningar för liv. En sådan enkel och viktig sak är att bevara den allra mest värdefulla och skyddsvärda naturen.

I samband med klimattoppmötet i Glasgow pratades det mycket om skog. På det globala planet kommer bilder av hur viktigt det är att bevara skogarna på Borneo och i Amazonas fram. Många svenskar känner för dem också. Men då är det viktigt att se att vi har ett ansvar för ett svenskt Amazonas i den svenska fjällvärlden med oerhört skyddsvärd skog. Det finns också kvar en del – inte jättemycket – gammal skog i andra delar av världen.

Vad skogen gör är alldeles fantastiskt. Den skapar hem för många arter, men den bidrar också till att fånga in koldioxid. Skogen är därför också en viktig del i arbetet med klimatet.

För att förstå allt detta handlar det inte bara om träden i sig, utan det handlar om livsmiljön, marken och hur svamparna i marken fungerar gemensamt. För att få allt detta måste man antingen låta skogen stå, vilket i dessa sammanhang är en effektiv och billig åtgärd, eller bruka skogen på ett sätt så att naturen får plats. I Sverige måste vi göra båda dessa saker, så att vi också får ett hållbart och produktivt skogsbruk och tar vårt globala ansvar för att skydda.

Det finns en anledning till att jag lägger så mycket tid på att förklara varför dessa åtgärder är så effektiva. De budgetalternativ vi debatterar innebär ett vägval mellan två metoder. Det är tydligt att man kan välja det ena eller det andra. Ska vi använda naturen som en effektiv medspelare i arbetet mot klimatförändringar och mot förlusten av biologisk mångfald, eller ska vi tänka att allt löser sig med hjälp av teknik?

I den budgetreservation som finns i betänkandet vill man bromsa arbetet med att skydda skog och i stället lägga en massa pengar på teknik, CCS, där man fångar in koldioxid från luften. Jag och Miljöpartiet är övertygade om att vi kommer att behöva CCS i världen. Klimatförändringarna har kommit så långt att CCS behövs. Men frågan är hur stora förhoppningar vi ska göra på att CCS kommer på plats snabbt. Det är teknik som är otroligt omogen och otroligt dyr. Valet att lägga pengar på omogen och dyr teknik i stället för att ta det säkra och mycket mer effektiva kortet är ett oerhört dåligt vägval om man vill ha mycket effekt per krona i klimatpolitiken.

En annan sak som är otroligt viktig, och som kan tänkas som en lågt hängande frukt, är elpriser som flyger upp och ned och sätter företag och hushåll i en svår sits. Diktatorer i diktaturer i vår närhet använder energipolitik som ett geopolitiskt nätverk för att pressa EU, Sverige och den demokratiska världen.

Det är smart att använda energin och elen så effektivt som möjligt, det vill säga att minska på slöseriet och inte elda för kråkorna. I den budgetproposition som regeringen har lagt på riksdagens bord finns satsningar på att hjälpa företag och hushåll att använda energin smartare. Men det är otroligt märkligt att av allt man kan välja väljer det brunblå alternativet att gå på just dessa satsningar. Det är fel, och det ska vi sluta med. Det är en extremt tydlig symbol för en antiklimatpolitik, det vill säga en politik där man inte väljer de mest effektiva vägarna framåt.

Det som är positivt i klimatarbetet – det finns sådant som är positivt – är att det finns så många företag som står på tå och vill göra mer. För att hjälpa dem lägger vi nu fram ett stort och nytt program som handlar om att staten går in och tar risken för riktigt stora klimatinvesteringar. Det gäller den typen av investeringar som nästan, men inte riktigt, når den globala marknaden på egna ben. De behöver det extra stödet. Där kan nästa kullager ligga och vänta på att göra världssuccé. Detta kallas för gröna kreditgarantier, och det innebär att staten går in och tar risken så att den typen av investeringar lättare får billiga lån. Det är en genialisk lösning som kommer att göra stor nytta, och jag är oerhört stolt över den.

I propositionen tar vi självklart ett brett grepp om vad som behövs i de olika delarna av samhället för att komma på fötter igen efter den ekonomiska krisen. Det handlar om att stärka välfärden, sjukvården och kommunerna. Vi gör särskilda efterlängtade satsningar mot mäns våld mot kvinnor, det vill säga stärker de organisationer som finns där varje dag för dem.

Vi rättar till ett misstag, en orättfärdighet, som har funnits under lång tid i det svenska systemet, nämligen att de som har allra minst pengar, till exempel de som har sjukersättningar, faktiskt har betalat mer skatt än de som jobbar. Det är en anomali som inte kan rättfärdigas. Därför vidtar vi åtgärder som tar bort den klyftan. Men jag är bestört och lite chockerad över att oppositionen väljer att gå fram med åtgärder som skapar en ny sådan klyfta. Det är för mig, herr ålderspresident, helt obegripligt. Jag hoppas att alla som befinner sig i denna situation och de organisationer som arbetar med dessa frågor ser den tydliga skillnaden i svensk politik – om man står upp för de svaga eller inte.

Vi skulle kunna vara lite trötta efter att vi har hanterat en pandemi, som fortfarande pågår, och en ekonomisk kris. Så är inte fallet. Jag är inte det minsta trött, och Miljöpartiet är inte det minsta trött eller nedslaget. Vi har ärmarna uppkavlade, och vi är redo att ta oss an de kriser som fortfarande pågår. Vi är redo att ta fajten för skogen, stranden, barnen och framtiden.

Jag tror faktiskt inte att Miljöpartiet har varit så stridslystet på länge. Vi är redo att arbeta hårt för en rättvis och grön framtid.

(Applåder)

Anf. 70 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Jag bad om replik inte för att polemisera utan för att jag vill be om ursäkt till Karolina Skog. Jag blev uppmärksam på att jag faktiskt inte förstod frågan som ställdes i replikskiftet när jag hade hållit mitt anförande. Frågan var så avlägsen från min värld att jag inte ens förstod dess innehåll.

Som jag förstår det frågade Karolina Skog egentligen inte om vi förhandlat med regeringen, vilket vi obviously inte har gjort, utan hon frågade om vi förhandlat med den andra koalitionen.

(KAROLINA SKOG (MP): Nej.)

Det var inte det som var frågan? Nehej, då har jag återigen missförstått. Det var huvudbetänkandet det handlade om, trodde jag.

Då kan jag bara säga rakt av att det har vi inte gjort heller. Alla missförstånd är totalt utredda. Vi har inte förhandlat med någondera, och vi yrkar bifall till vår egen motion.

Jag vet inte om vi ska ha ett replikskifte om det här; jag ville bara vara säker på att jag svarat ordentligt.

Anf. 71 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr ålderspresident! Jag ska inte skratta, men det blev lite lustigt. Vad bra att det är utrett!

Anf. 72 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr ålderspresident! Det går ett rykte här utanför och i medierna om att Miljöpartiet vill lämna regeringen. Jag tänker att det bästa vore om Miljöpartiet lämnade riksdagen. Jag tänker göra allt jag kan för att de ska göra det nästa höst. Låt mig säga några ord om varför.

Karolina Skog pratar om kriser. Ja, men en av dessa kriser har ju Karolina Skog själv varit med och orsakat: elkrisen. Den elkris vi ser nu och har sett de senaste åren beror ju på politiska beslut som Socialdemokraterna och Miljöpartiet tillsammans har fattat.

Hushållen märker av det. Företag märker av det. I februari i år stängde Holmen två av sina pappersbruk på grund av extrema elpriser. Pågen i Malmö har skjutit upp planer på att expandera. Oljekraftverket i Karlshamn har periodvis startats. Det har eldats mycket olja där. Detta drabbar dem som också Åsa Westlund pratar om: vanligt folk. Elpriserna är höga och kommer att vara höga under vintern. Vattenfall räknar med detta.

Dessutom, herr ålderspresident, är drivmedelspriserna väldigt höga i Sverige. Jag vet att Miljöpartiet verkligen ogillar att vi vill sänka skatten på drivmedel. Men låt mig göra klart att Sverige har de högsta drivmedelspriserna. Priset på diesel är högst i hela världen. Jag ska rätta mig där; jag tror att Hongkong kan ha lite högre. Men Sverige har bland de högsta drivmedelspriserna i världen, och många är verkligen påverkade av detta – ensamhushåll och ensamstående mammor och pappor som är helt beroende av sin bil.

Min fråga, min enkla fråga, till Miljöpartiet är när Miljöpartiet tycker att det är nog. Finns det någon gräns, menar Miljöpartiet, för hur höga drivmedelspriserna i Sverige kan vara?

Anf. 73 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr ålderspresident! Det finns ingenting bra med att vara beroende av fossila bränslen. Det ger enorma utsläpp som hotar våra barns framtid. Det gör oss beroende av diktaturer, som kan använda det beroendet mot oss. Det gör oss också beroende av ett pris, ett världsmarknadspris, som går upp och ned på ett sätt som vi inte på något sätt kan påverka.

I den här kammaren verkar det vara lite olika hur mycket vi bryr oss om de olika punkterna. Jag är extremt orolig över punkt 1 och 2. Elisabeth Svantesson verkar mer orolig över punkt 3. Men oavsett varför borde vi kunna enas om att göra oss fria från beroendet av de fossila bränslena – fria och självständiga.

Vi kan ha ett transportsystem där vi producerar elen själva i Sverige, får bort utsläppen och får kontroll över prisutvecklingen och gör oss fria från infall – att någon saudisk prins blir lite sur och det får effekter på våra hushåll.

Det som krävs av politiken nu för att göra det är svar på hur vi får fram elbilar med dragkrok som funkar i hela Sverige till priser som funkar för vanligt folk och hur vi får ut laddinfrastrukturen och gör transformationen som behövs. Det är det vi behöver politik till i Sverige.

(Applåder)

Anf. 74 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr ålderspresident! Här håller jag med Karolina Skog – vi måste bli oberoende av detta. Men vad är vägen dit, och hur blir vi det?

Låt mig bara påpeka några saker, herr ålderspresident! Karolina Skog säger att regeringen vill ha fossilfri el, men ni lägger ned kärnkraften. Det är en av orsakerna till att vi nu har höga elpriser. Ni vill ha elbilar men bygger inte alls ut laddinfrastrukturen i den takt som behövs. Ni säger nej till att förkorta tillståndsprocesserna så att man faktiskt kan elektrifiera industrin på riktigt. Ja, listan kan göras lång. Ni säger en sak men gör en annan.

Vi måste ha en effektiv klimatpolitik med globalt pris på koldioxid och internationella klimatinvesteringar. Vi måste se till att på riktigt bygga ut laddinfrastrukturen så att fler kan köpa de bilarna. Det behövs en andrahandsmarknad så att så kallat vanligt folk, som vi har hört om här tidigare, också kan köra elbil. Men fram till dess menar vi att hela den här bördan inte kan bäras av en grupp människor, en stor grupp människor, som är helt beroende av sin bil. Höga elpriser och höga drivmedelspriser äter upp plånboken, och ni ser inte de människorna.

(Applåder)

Anf. 75 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr ålderspresident! Miljöpartiet har fått fart på utbyggnaden av laddinfrastrukturen i Sverige. Vi har fört en politik som gör att elbilsmarknaden nu börjar ta fart på riktigt.

Moderaterna är det parti som säger stopp för ny elproduktion i Sverige. De säger stopp för vindkraftsparker utanför Stockholm och stopp för vindkraftsparker utanför Gävle här och nu, och de säger stopp för energieffektivisering. Om de är så oroliga för elpriserna, hur kan de då säga nej till energieffektivisering?

Moderaterna för också en politik som förlänger beroendet av fossila bränslen och allt som det för med sig av utsläpp, beroende av diktaturer och beroende av ett fluktuerande globalt pris som vi aldrig kommer att påverka härifrån.

(Applåder)

Anf. 76 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr ålderspresident! Tack, Karolina Skog, för ditt anförande och ditt fokus på kriser!

Jag får erkänna att även jag hörde ordet ”elkris” i huvudet när jag lyssnade på dig och såg Miljöpartiets företrädare här. Ni kan ju inte vara nöjda med utfallet – de skenande elpriserna, effektbristen, de problem som vi har på elmarknaden. Här krävs det en helt annan politik än den som Miljöpartiet bedriver. Men jag tänkte fråga Karolina Skog om ett par andra kriser.

Den ena är trygghetskrisen i många utsatta områden. Nu ligger ett förslag på riksdagens bord som innebär högre polislöner, bättre villkor för polisen, så att man ska kunna behålla mer av den viktiga personal som polisen utgörs av, och bättre villkor för poliser i yttre tjänst, så att fler kan vara närvarande i utsatta områden. Förslaget innebär också mer stöd för teknisk utrustning, för att stärka Nationellt forensiskt centrum, för att stärka Kustbevakningen och tullen och för att stärka åklagarna, domstolarna och kriminalvården.

Det här är otroligt viktiga satsningar – som ni reserverar er mot. Frågan är varför ni gör det i det här läget, när vi har en situation där Sverige ligger i Europabotten när det gäller polistäthet och i Europatoppen när det gäller dödsskjutningar.

Den andra krisen handlar om vården, där 170 000 personer står i väntkö och har väntat längre än vårdgarantins 90 dagar. Varför säger ni i det läget nej till satsningar på fler vårdplatser och upprättandet av en nationell vårdförmedling så att hela landet ska kunna få del av den vårdkapacitet som finns? Det här är ju viktiga reformer för att börja beta av de mycket långa köerna, så frågan är varför ni säger nej och reserverar er mot detta.

Anf. 77 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr ålderspresident! Det finns inget som helst tvivel om att det behövs kraftfullt arbete mot kriminaliteten och det förfärliga tryck den sätter på människor och bostadsområden runt om i Sverige.

Det finns enighet i den här kammaren om att de rättsvårdande myndigheterna i alla delar behöver resurser för att vara starka. Från regeringens sida har vi gjort stora satsningar på polisen och på flera andra myndigheter.

Jag måste säga att jag tycker att det är tråkigt att rättsdebatten har handlat så mycket om överbudspolitik och om vem som lade fram det senaste förslaget om att olika myndigheter ska få mer. I den debatten försvinner kärnan.

Jag måste också säga att jag saknar Kristdemokraternas mer mänskliga röst i detta. Utöver att stärka repressionen måste vi också se människan. Vad är det som gör att pojkar slår in på en kriminell bana? Vi måste också göra de andra delarna. Vi måste se människor och stärka människor. Detta är det förebyggande arbetet. Det saknar jag i debatten, inte minst från Kristdemokraterna.

Anf. 78 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Herr ålderspresident! Karolina Skog talade om överbudspolitik. Jag tror att vi behöver dessa resurser till rättsväsendet i det här läget. Man får nu lägga otroligt mycket tid och kraft på de gängkriminella. Därmed hinner och klarar man inte att göra något som är en central brottsförebyggande åtgärd, nämligen att reagera tidigt och snabbt på tidiga insteg i kriminalitet.

Jag tror att en del av de saker vi gör här är viktiga. Vi föreslår fler närvarande vuxna i förskolan för mindre barngrupper, mer undervisningstid, stärkningar av civilsamhället och föräldrastödsprogram, så att föräldrar får bättre redskap för att vara närvarande och bra föräldrar till sina barn. Vi stärker avhoppprogrammet i vår budget. Detta är brottsförebyggande insatser som finns i vårt förslag.

Jag håller dock helt med Karolina Skog om att denna debatt måste föras med samma kraft och samma tydlighet. Det tror jag att många partier kan ta åt sig av.

Anf. 79 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr ålderspresident! Det jag försökte få fram var att det inte blir en rättvisande bild av debatten om man talar om att skillnaden består i hur många kronor som läggs eller om vem som lade fram det senaste förslaget om att höja anslaget till en myndighet. Det finns en annan – politisk – skillnad i den rättspolitiska debatten. En del partier är beredda att gå oer-

hört långt och vidta åtgärder som kommer att minska tilliten i samhället när vi faktiskt behöver öka den.

Vi måste klara av att göra både och. Då blir det inte så intressant vem som lade fram det senaste förslaget. Det intressanta är ju faktiskt hur vi skapar ett tryggare samhälle med större tillit. Det är där vi behöver ha den rättspolitiska debatten. Vi ska inte låtsas som att det finns en skillnad i om vi vill att rättsväsendet ska fungera; det vill alla i den här kammaren.
(Applåder)

Anf. 80 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr ålderspresident! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i betänkandet.

Statsministeromröstning och budgetomröstning på en och samma dag; det händer mycket här inne. Men framför allt händer det väldigt mycket utanför riksdagens väggar. Där har dödsskjutningar nästan blivit vardag. Bara under den tid då Centerpartiet, och senare Vänsterpartiet, förhandlat med Socialdemokraterna har flera människor dött.

Föräldrar vågar inte låta sina barn gå ut och leka i lekparken. De följer barnen till träningen. I vissa fall är det så att mammor nu begraver sina barn. Allt det här har blivit som en vardag i Sverige, men det måste inte vara det.

Här utanför har vi fortfarande många företag som kämpar efter pandemin. Nu, när vi verkar få en ny våg, är de väldigt oroade för hur det ska gå.

Här utanför, herr ålderspresident, är det också många som har tappat tilltron till det som händer här inne. När partier verkar mer fokuserade på att lösa sina samarbetsproblem än på att lösa samhällsproblem förstår jag att många tappar hoppet.

Herr ålderspresident! Sverige är på väldigt många sätt fantastiskt, och jag är väldigt glad att jag har fått växa upp här. Vi är många som är tack-samma för allt som Sverige har erbjudit – naturen, friheten och möjligheterna.

Men när Stefan Löfven häromveckan skulle beskriva sina sju år ville han beskriva dem som sju fantastiska år. Jag menar i stället att det är sju förlorade år.

Vad är det egentligen som Socialdemokraterna menar har varit så fantastiskt? Var det när bostadsministern fick avgå för att han hade festat med en ultranationalistisk man från Grå vargarna? Ni kanske hade glömt det. Var det när det nyligen stod klart att Sverige fått den fjärde högsta arbetslösheten i EU i stället för den lägsta, som ju ändå var löftet? Var det när oljekraftverket i Karlshamn eldade 140 000 liter olja i timmen eftersom vi lagt ned fungerande kärnkraft? Var det fantastiskt när Sverige under Stefan Löfvens tid etablerade sig som Europas farligaste land, med mest dödligt skjutvapenvåld i förhållande till antalet invånare?

Listan kan göras lång, men jag ska inte använda mer av min tid till detta. Jag ställer mig ändå frågan: Vad är det som har varit så fantastiskt med den här regeringens insatser?

Det är ingen slump att vi har hamnat där vi har hamnat, herr ålderspresident. Detta är resultatet av en regering som har monterat ned arbetslinjen så till den milda grad att varannan invandrad person nu inte kan försörja

sig själv, som genom högst medvetna prioriteringar har förstört energiförsörjningen och som har låtit gängkriminella ta över det offentliga rummet.

Herr ålderspresident! Det finns ett alternativ till detta. I dag har alla riksdagens ledamöter möjlighet att rösta på den budget som flera av oppositionspartierna nu samlats kring för att ta ett första steg mot att lösa Sveriges samhällsproblem.

Vi är tre partier som tycker att skattepengarna ska gå till det allra viktigaste: till att stoppa skjutningarna, pressa tillbaka arbetslösheten, utöka antalet vårdplatser och se till att eleverna i skolan får mer undervisningstid. Vår budget möjliggör detta, och den som röstar emot dessa förslag vill alltså göra besparingar på just dessa områden.

Vad är det då vi gör i den här budgeten, herr ålderspresident? Jag ska nämna fyra viktiga områden.

För det första – och detta är viktigast av allt – gör vi nu en kraftig förstärkning av rättsväsendet. Jag har hört här att pengar inte löser allt. Självklart är det så, men om vi ska komma till rätta med kriminaliteten och alla dess olika förgreningar krävs det resurser till polisen och till alla rättsväsendets myndigheter.

Det handlar om politisk ambitionsnivå. Jag hör företrädare för regeringen säga att det inte har begärts mer pengar, men vi här inne sätter ju ambitionsnivån.

Vi vill i den här budgeten möjliggöra en stor polislönesatsning. Den är viktig för att fler ska söka sig till polisutbildningen och för att stolarna inte ska stå tomma i januari.

För det andra stärker vi jobbpolitiken på flera sätt i den här budgeten. Vi gör det mer lönsamt att arbeta. Vi sänker skatten på låga och medelstora inkomster. Vi sänker också kostnaden för att anställa unga och personer som har varit utanför arbetsmarknaden under lång tid. Vi tar dessutom det första steget till en bidragsreform.

Allt detta är viktigt, för vi vet att om vi inte stärker arbetslinjen kommer vi heller inte att ha resurser för välfärden och tryggheten under åren framöver.

Herr ålderspresident! För det tredje förbättrar vi, som jag tidigare har sagt i olika inlägg, situationen för pensionärer – särskilt för de mest utsatta. Alla pensionärer får mer skatt med den här budgeten än med regeringens. Dessutom tillför vi under året pengar till bostadstillägg, som vi vet träffar de allra mest utsatta pensionärerna bäst. Den socialdemokrat som röstar emot denna satsning röstar alltså för en besparing på pensionärerna i dag.

För det fjärde, herr ålderspresident, gör den här budgeten skillnad för klimatet. Den kommer att röstas igenom om ingen hinner ändra sig – det går ju snabbt i både politik och hockey. Om den röstas igenom innebär det att Sverige får den största klimatbudgeten någonsin. Vi fortsätter viktiga satsningar på Industriklivet. Vi bygger ut laddinfrastrukturen så att fler ska kunna köra på el. Vi satsar på att Sverige ska kunna fånga upp, fånga in och binda koldioxid.

Detta är några av de saker som finns med i budgeten. Det är en effektiv klimatpolitik som kan göra skillnad på riktigt.

Budgeten innehåller många fler delar, men jag kan tänka mig att flera från de andra partierna kommer att nämna dessa. Vi är tre partier nu – Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna – som tar ett första steg för att få ordning på Sverige.

Alla ledamöter här i riksdagen måste ju ställa sig frågan vilket Sverige man vill se, hur Sverige ska vara. Jag vet hur jag vill att Sverige ska vara.

Jag vill att alla ska kunna känna framtidstro och trygghet, att man ska kunna bo och leva i hela landet. Jag vill att man ska veta att polisen kommer när man har utsatts för brott var i Sverige man än bor. På samma sätt ska man få vård i tid var man än bor. Så vill jag att Sverige ska vara.

Undersköterskan som reser långa sträckor med bil till ett nattskift ska ha råd att tanka bilen. Alla har nämligen inte en busshållplats vid gathörnet. Företag måste ha tillgång till el året runt, inte bara när det blåser. Så vill jag att Sverige ska vara.

De som hamnat utanför arbetsmarknaden – de är många nu – får inte glömmas bort. De ska ha en praktikplats, en aktivitet. De ska känna att de får vara med och göra nytta och känna stolthet över att ha kollegor, att gå på en after work. Så vill jag att Sverige ska vara.

Här ska inget barn rånas på väg hem från skolan. Här ska tjejer kunna gå hem från krogen utan att vara rädda och hela tiden kolla sig över axeln.

Det är så jag tror och hoppas att vi alla vill att Sverige ska vara. Men om det ska bli möjligt krävs det en ny inriktning och en handlingskraftig regering.

Först tänker Moderaterna ta tag i de stora problemen. Sedan kommer vi naturligtvis också att fortsätta ta tag i alla möjligheter som finns.

Sverige ska vara tryggare, friare och mer framgångsrikt. Vi ska vara ett föredöme i världen, inte ett skräckexempel på utländska löpsedlar som vi på många sätt är just nu.

Med den här budgeten, herr ålderspresident, tar vi ett steg framåt i arbetet med att få ordning på Sverige.

(Applåder)

Anf. 81 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr ålderspresident! Jag ska passa på att rätta till mitt misstag och yrka bifall till Miljöpartiets och Socialdemokraternas reservationer, vilket jag i min iver missade att göra.

Med den budgetreservation som nu kommer att gå igenom har Moderaternas politik styrt 11 av 16 budgetar. När man hör på Elisabeth Svantesson om hur Sverige mår kan man inte riktigt tro det. Har den där politiken inte haft någon form av effekt? I så fall skulle ju inte Sverige vara ett sådant elände som Elisabeth Svensson faktiskt utmålar.

Det är självklart att man ska framföra sin politik i riksdagen och hitta koalitioner. Men det är faktiskt så att i somras fick din partiledare möjlighet att testa om han kunde bilda en regering. Han ville inte det. Vad är det för fördel med att styra by proxy, att först lägga fram en ekonomisk politik och sedan säga att den inte har någon effekt? Jag måste säga att jag tycker att planen är oklar här.

Jag måste helt enkelt fråga om ni moderater och Elisabeth Svantesson faktiskt är redo att ta ansvar för Sverige. Allt det där som sas ett tag om att oppositionen varje dag är redo att ta över verkar ju faktiskt inte stämma. I mina ögon ser ni inte alls ut att vara redo.

Anf. 82 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr ålderspresident! Det korta svaret är att vi är redo som helst. Det lite längre svaret är att det är väldigt tydligt just nu att det inte finns

förutsättningar för en borgerlig regering. Det har ju andra partier sett till att helt enkelt blockera.

Låt mig bara säga någonting om skillnaden mellan opposition och regering. Självklart kan man göra skillnad. Vi påbörjade en lönesatsning som ni stoppade. Nu fortsätter vi den. Eftersom vi båda har varit statsråd vet Karolina Skog mycket väl att man kan styra myndigheterna på ett annat sätt. Man kan vara tydligare i sina uppdrag. Att både ha budget och sitta i regering gör ju skillnad.

En sak som jag har lärt mig från den här mandatperioden är att det gäller att se till att man har stöd för sin budget när den kommer till riksdagen.

En så här svag regering har Sverige aldrig haft. Jag vill bara rätta till att vi inte har en reservation. Vi har alltså en budget, och ni reserverar er. Ni har ju en reservation eftersom ni inte har något stöd och inte kan prata med alla.

Jag lär mig två saker: att man ska fortsätta att lägga pengarna på det som kan göra nytta och att det är viktigt att vara i regeringsställning. Jag vill säga till alla som ser den här debatten att för att verkligen kunna ändra riktningen för landet krävs det att man sitter i regering, och det är vi beredda att göra varje dag.

(Applåder)

Anf. 83 KAROLINA SKOG (MP) replik:

Herr ålderspresident! Varje dag utom en specifik dag i juli, då ni verkligen inte alls var beredda, så vissa undantag finns det helt uppenbart. Det har funnits chanser.

Det har funnits väldigt tydliga löften här genom åren om hur Moderaterna ska ta makten, och det har rört Sverigedemokraterna. Det kommer att ha varit väldigt många kommer-aldrig-uttalanden, till exempel kommer aldrig att budgetförhandla. Det senaste uppfattar jag är att man aldrig kommer att släppa in Sverigedemokraterna i en regering. Precis som Elisabeth Svantesson säger gör det stor skillnad att sitta i regering. Då tänkte jag testa det senaste: kommer aldrig att släppa in Sverigedemokraterna i regering. Hur lång hållbarhetstid är det på det uttalandet?

(Applåder)

Anf. 84 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr ålderspresident! Jag ska svara på frågan, även om den inte har någonting med budgetdebatten att göra. Men det får presidiet själva avgöra.

Bara för att göra det klart: Vi tänker bilda en borgerlig regering, punkt. Men när vi ändå är inne på det här med regering går det ju nu ett rykte om att Miljöpartiet ska lämna regeringen. Då får jag väl skicka tillbaka frågan: Kommer ni att sitta kvar eller kommer ni att lämna regeringen? Som jag sa tidigare hoppas jag ju att ni lämnar inte bara regeringen utan också riksdagen hösten 2022. Det vore en välgärning för Sverige, för svensk klimatpolitik, för energisystemet – på alla sätt.

Jag vill gärna höra om ni sitter kvar i regering i eftermiddag.

Prot. 2021/22:33
24 november

*Statens budget 2022 –
Rambeslutet*

Anf. 85 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr ålderspresident! Jag hörde Elisabeth Svantesson i sitt anförande anklaga regeringen för att montera ned arbetslinjen. Men jag skulle vilja fråga om Moderaterna håller på att montera ned arbetslinjen. Det ironiska är att efter de förhandlingar som vi hade med den socialdemokratiskt ledda regeringen blev det stora skattesänkningar på arbete. Och vi stod ända fram till pandemin emot starka krav på att höja a-kassan. Vi gick med på det, men bara temporärt under pandemin. Sedan skulle det bort. Det var ju en bärande del av arbetslinjen.

Sedan visar det sig att när Moderaterna nu ska få ihop sitt förslag är det tillsammans med SD med sin minst sagt vänsternära politik. De är ju för övrigt inte ett borgerligt parti, så ni kommer inte att få någon borgerlig regering. Ni kommer att få en SD-beroende regering. SD driver igenom den temporärt höga a-kassan, att det är det som är den nya arbetslinjen. Dessutom läggs det till en obetald familjevecka, i princip samma antal dagar fast utan betalning. Alla vi som håller på med det här vet att det är dåligt både för arbetsutbudet och för jämställdheten – lika dåligt faktiskt.

Jag har faktiskt en annan fråga också: Varför försvann alla konkreta satsningar på landsbygden och alla löften som ställdes ut innan den här budgeten väl lades fram? Det fanns klara och tydliga insatser för enskilda vägar och för att satsa på landsbygdsprogrammet och förbättra bredbandet. Varför försvann detta när det kom till kritan i er budget?

Anf. 86 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr ålderspresident! Jag tackar Martin Ådahl för de många frågorna från ett parti som har hållit den regering under armarna som har skapat den högsta arbetslösheten och satt rekord i långtidsarbetslöshet.

Arbetslinjen är viktig, och därför säger vi nej till förvärvsavdraget, vilket jag tror att Centerpartiet säger ja till. I stället sänker vi skatten på arbete, för vi tror att det viktigt för att stärka arbetslinjen.

Vi tycker också att det är viktigt att en bidragsreform kommer på plats. Det är nämligen problematiskt att de svenska bidragssystemen gör att väldigt många tjänar lika mycket på att vara hemma som på att gå till jobbet.

Jag delar dock Martin Ådahls grundläggande bedömning när det gäller a-kassan. Det är en tillfällig höjning, och vi vill inte se den permanentad.

I denna budgetmotion tar vi tag i de stora problemen. Vi skickar som sagt mycket pengar till polis och rättsväsen, vi tar de första stegen för att stärka arbetslinjen genom jobbskatteavdrag och bidragsreform och vi ser till att de värst drabbade på arbetsmarknaden, de långtidsarbetslösa, får verkningsfulla insatser.

Det är viktiga steg vi tar i opposition. Vi förbättrar och förändrar regeringens budget och stärker på så sätt arbetslinjen.

Anf. 87 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Fru talman! Det är tråkigt att behöva upprepa frågan om alla löften till landsbygden och konkreta satsningar, utöver regeringens satsningar som funnits med sedan vi förhandlade med dem. Ni lämnade walkover i slutändan, vilket vi varken har gjort i debatten eller i konkret handling.

Det är många miljarder som ni stryker i er budget från finansieringen av a-kassan, som är bra för arbetsutbudet, utan att lägga dem på satsningar på småföretag och jobbskapande. Vart tog arbetslinjen vägen hos Moderaterna?

Prot. 2021/22:33

24 november

Statens budget 2022 –

Rambeslutet

Anf. 88 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Låt mig påminna om att det var Martin Ådahl som höjde ersättningen från a-kassan. Nu försöker han komma undan detta och att han har hållit en statsminister under armarna som har dragit Sverige åt helt fel håll. Han har hållit en statsminister under armarna som har sett till att Sverige är ett av de otryggare länderna i EU. Sverige har nu en av de högsta arbetslöshetsnivåerna, och varannan invandrare kan inte försörja sig själv.

Jag diskuterar gärna frågor om arbetslinjen, för de är viktiga för att stärka Sverige i framtiden.

När det gäller landsbygdspolitiken är det mycket i denna budget som är bra för landsbygden. Många av Martin Ådahls väljare på landsbygden tycker nog att det är rimligt att vi sänker skatten på drivmedel. Det kommer att underlätta deras vardag. Mycket annat i budgeten är också bra för landsbygden.

(Applåder)

Anf. 89 ANDRE VICE TALMANNEN:

Innan jag ger Åsa Westlund ordet vill jag be Åsa Westlund om ursäkt för att jag avbröt hennes huvudanförande tidigare i dag. Jag tolkade regelverket om talartid begränsad till tio minuter som att det var en maxtid men fick senare höra att det inte är så. Jag beklagar återigen.

Anf. 90 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Jag uppskattar ursäkten.

Låt mig börja med att säga att moderater och socialdemokrater faktiskt är väldigt ense om en sak: Sveriges framtid är helt avhängig av att många är med och bidrar och att alla som kan jobba jobbar. Vi har dock olika syn på hur vi ska nå dit.

I Sverige har långtidsarbetslösheten ökat på grund av pandemikrisen. Detsamma hände under finanskrisen. Den dåvarande regeringen med Reinfeldt i spetsen försökte sig då på stora skattesänkningar genom jobbskatteavdrag för att komma till rätta med långtidsarbetslösheten. Det fungerade inte.

Albert Einstein påstås ha sagt: Definitionen av galenskap är att göra samma sak igen och igen och förvänta sig ett annat resultat.

Nu befinner vi oss i samma situation igen. Varför skulle den politik som inte bröt långtidsarbetslösheten då fungera bättre nu, Elisabeth Svantesson?

(Applåder)

Anf. 91 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Jag tackar Åsa Westlund för en väldigt bra fråga som jag gärna svarar på.

Låt mig börja med långtidsarbetslösheten. Problemet är att den växte innan pandemin.

Åsa Westlund har flera gånger i dag nämnt människor med funktionshinder och funktionsvariation, men Socialdemokraterna har lämnat dem i sticket. I dag för hon en diskussion om 45 kronors skillnad mellan våra budgetar, men hon har lämnat dem i sticket.

Två tredjedelar av alla långtidsarbetslösa har ingen aktivitet utan lämnas helt ensamma. Det gör mig upprörd.

Är man ordförande i riksdagens finansutskott bör man läsa utvärderingar och forskning. Alla är samstämmiga: Jobbskatteavdragen har gjort mycket nytta för att öka sysselsättningen, och en hög sysselsättningsgrad är bra för utbudet, bra för tillväxten och bra för Sverige.

Jag förstår att Socialdemokraterna vill gå tillbaka till en tid med höga bidrag då det inte lönade sig att jobba. Men jag hör många arbetsgivare säga det de sa 2005: Vi får inte tillbaka arbetskraften efter pandemin, för i vissa branscher är a-kassan lika hög som eller högre än lägsta lönen.

Det är en varningsklocka.

Vi ser olika på detta, men arbetslinjen är väsentlig.

Min fråga till ordföranden i finansutskottet är: Varför lämnar ni två tredjedelar av alla långtidsarbetslösa i sticket?

Anf. 92 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Jag vet inte riktigt i vilken ände jag ska börja.

Moderaterna har stängt funktionshindrade ute från ekonomiska förbättringar. Det har varit kärnan i det som kallas drivkraft för arbete. Om de som inte kan arbeta får det sämre kommer de plötsligt att bli av med sina funktionshinder eller sin långvariga sjukdom och ta ett arbete. Men det funkar inte så.

Jag vill göra mer för att bryta långtidsarbetslösheten för dem som kan få ett jobb. Det handlar till exempel om det som ni säger nej till i dag: extratjänster och introduktionsjobb, att fortsätta korta etableringstiden och vår satsning på arbetsmarknadsutbildningar.

På vilket sätt hjälper det den industri som nu växer fram att ni lägger mindre pengar på arbetskraftsutbildning?

Anf. 93 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Om man fortsätter med exakt samma politik som man alltid har haft, vad blir då resultatet? Jo, exakt likadant.

Problemet är att mycket av er arbetsmarknadspolitik är ineffektiv.

Dessutom skickar Arbetsförmedlingen tillbaka miljarder varje år eftersom man inte kan använda dem. Det är en fråga för myndigheten; den måste fungera bättre. Detta lämnar jag dock med varm hand över till er som har ansvaret nu.

Vår poäng är att insatserna ska vara effektiva. Nystartsjobben, som ni själva skriver är det mest effektiva sättet att låta människor komma i arbete, har ni halverat till antalet. Där borde ni tänka om. Extratjänster är dyra och ineffektiva. Gör rätt!

Jag fick inget svar på vad ni tänker göra för de två tredjedelarna långtidsarbetslösa jag nämnde. Många med funktionshinder kan och vill jobba, men ni lämnar dem i sticket.

(Applåder)

Anf. 94 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Jag hör att Elisabeth Svantesson oroar sig över att så många inte kan försörja sig själva. Då tänker jag att Moderaterna kommer att kämpa för facklig organisering, högre löner och bättre arbetsvillkor för att motverka de grundläggande orsakerna till att vi har hög arbetslöshet. Men i stället består deras jobbpolitik enbart av att fattiggöra människor. Det är faktiskt så det ser ut, Elisabeth Svantesson.

Moderaterna, som aldrig någonsin skulle samarbeta med Sverigedemokraterna på grund av deras värderingar, har nu krökt ryggraden, svikit sina löften och inlett ett budgetsamarbete. Där finns en människosyn där ekonomiskt utsatta människor jagas och ifrågasätts, och jakten på dem rullar vidare.

I den budget som ni har kommit överens om kan man se att ni lämnar frågor helt obesvarade. Ni tar inte upp sjukförsäkringen, och ni tar inte upp arbetslöshetsförsäkringen.

I Moderaternas egen budgetmotion är det stora neddragningar. Vi har en jumboplats när det gäller arbetslöshetsförsäkringen i EU, plats 21 av 27, men Elisabeth Svantesson är inte nöjd utan vill försämra den ännu mer. Arbetslösa ska bli ännu fattigare. Vi ligger sist bland OECD-länderna när det gäller sjukersättningen, men Elisabeth Svantesson tycker att det är alldeles för bra och vill gå ännu längre.

Nu undrar jag om Moderaterna, med den budget som troligtvis kommer att gå igenom i dag, helt plötsligt har ändrat uppfattning. Eller är det så att allt skjuts på framtiden så att väljarna inte kommer att ha en aning om vad det blir för politik för arbetslösa, sjuka och ekonomiskt utsatta?

Anf. 95 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Tack, Ulla Andersson, för frågan!

Om det är något som bekymrar mig väldigt mycket är det att människor med arbetsförmåga, som jag har nämnt tidigare, inte får en chans att komma in på arbetsmarknaden. Det finns flera orsaker till det.

Vi vet att bidragssystem spelar roll. Det är därför som vi med denna budget tar ett beslut om att få igång en utredning som ser över bidragssystemen. Jag vet att Ulla Andersson och jag tänker väldigt olika om detta, men jag vill gärna påminna om den somaliska kvinna som Expressen gjorde en intervju med för några veckor sedan – en härlig kvinna som fått jobb med skogsröjning. Hon fick 32 000 med alla bidrag och lön när hon hade börjat jobba. Innan hon började jobba fick hon också 32 000. Detta är inget som jag har hittat på, utan det är ett faktum.

Bidragssystemen är en viktig del att förändra så att det lönar sig bättre att jobba. Men det räcker inte. Vi ska inte lämna människor som är långtidsarbetslösa i sticket. Man måste få en praktikplats. Man måste få komma in på en arbetsplats. Man behöver bättre språkkunskaper. Man behöver en utbildning som är relevant för personen och den arbetsmarknad som vi ser.

Många delar behöver ordnas för att komma till rätta med det utanförskap och den stora arbetslöshet som vi ser, särskilt i många utsatta områden. Det är den politik som vi tänker driva.

Jag tycker att det är viktigt när vi är här i riksdagen i dag att säga till dem som lyssnar på debatten och undrar hur budgeten kommer att påverka just deras liv nästa år att vi inte rör a-kassan eller sjukförsäkringen i denna budget. Detta är viktigt att veta. Vi kommer självfallet, precis som de par-

tier som du kanske till slut får samarbeta med, Ulla Andersson, att återkomma före valet om synen på olika delar av trygghetssystemet. Detta är alldeles självklart.

(Applåder)

Anf. 96 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Faktum kvarstår: Er egen jobbpolitik, Elisabeth Svantesson, består enbart av att försvåra för människor som har ekonomiska svårigheter och lever i ekonomisk utsatthet. Att fattiggöra dem skapar inga jobb. Det skapar inte ökad efterfrågan i ekonomin. Det blir inget hokus-pokus nya jobb bara för att människor blir fattiga, snarare tvärtom. Och detta vet du egentligen, Elisabeth Svantesson.

Jag skulle vilja säga att ni försvårar för människor. Ni drar ned på arbetsmarknadspolitikerna. Ni gör så att människor som har slitit och släpat inte ska känna ekonomisk trygghet när de blir sjuka, utan man ska hux flux bli frisk bara för att man blir fattig. Människor som har jobbat på en fabrik som kanske drar ned ska inte heller leva i ekonomisk trygghet, utan de ska fattiggöras. På så vis ska jobbet på fabriken komma tillbaka. Deras barn ska få sämre förutsättningar i livet. Detta i sin tur påverkar skolresultaten – det finns det mycket forskning på.

Elisabeth Svantesson väljer att försvåra för människor.

Anf. 97 ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Fru talman! Det allra värsta vi kan göra är att fattiggöra människor. Hur gör man det? Jo, genom att man ser till att ha bidragssystem, genom att man har en arbetsförmedling som inte gynnar arbete, som inte hjälper människor till jobb och som inte har tillräckligt med stöd till arbetsgivare så att de kan anställa personer till en lägre kostnad och genom att man inte sänker skatten på arbete. Allt detta är en bra mix för att människor inte ska komma i arbete.

När föräldrar inte kommer i jobb ser barnen sina föräldrar vara hemma. Det är den förebild de får. Vi kommer aldrig att släppa fokus på att fler föräldrar ska ha ett jobb att gå till, ha en egen inkomst och kunna försörja sig själva. Det är den bästa förebild som vi kan ge barnen. Detta är mitt fokus och kommer alltid att vara mitt fokus, även om Ulla Andersson gärna misstänkliggör min intention. Den är rätt och slätt att alla våra system måste riggas, för att detta är både rätt och rättvist, så att fler kommer i arbete.

(Applåder)

Anf. 98 OSCAR SJÖSTEDT (SD):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag. Och det är faktiskt första gången jag gör det, åtminstone inom ramen för just ett budgetbetänkande. Jag är givetvis väldigt glad över att de tre oppositionspartierna har enats kring ett gemensamt budgetförslag.

Vad är det då som händer när Sverigedemokraterna får politiskt inflytande? Det som händer är att rättsväsendet får mer resurser: polisen, Kriminalvården, Åklagarmyndigheten, domstolsväsendet, Säkerhetspolisen, Tullverket och även Kustbevakningen.

Regeringen har visat sig vara helt oförmögen att ta i med hårdhandskarna mot den ganska grova och väldigt utbredda kriminalitet som lamslår

hela stadsdelar i våra städer. Sverige har blivit ett extremt land, Europas farligaste land, enligt den tyska tidningen Bild.

Många platser på polisutbildningen gapar tomma. Min slutsats, eller vår slutsats ska jag kanske säga, är att vi måste göra polisyrket mer attraktivt. En riktad polislönesatsning vore därför väldigt välkommen.

Vi är fortfarande i opposition och är något begränsade i vad vi kan åstadkomma, men längre fram, om mindre än ett år, efter nästa val, måste vi få till påtagliga straffskärpningar. Om man skjuter ihjäl en uniformerad polisman med en k-pist, alltså en helautomatisk kulsprutepistol, ska man sitta frihetsberövad resten av sitt liv. Det är inte svårare än så. Fru talman! Jag vill uttrycka mina djupaste sympatier till polisman Andreas Danmans föräldrar och familj. Han dog i tjänsten, 33 år gammal.

Vidare, fru talman, vad händer mer när Sverigedemokraterna får politiskt inflytande? Pensionärerna får en starkare ställning, dels i form av skattelättnad riktad till alla som har arbetat tidigare i livet, dels i form av stärkt bostadstillägg riktad till de allra fattigaste äldre. 293 000 pensionärer har en så pass skral ekonomi att de är berättigade till bostadstillägg. Dessa 293 000 äldre får nu en förstärkning på mellan 100 och 200 kronor per månad, utöver tidigare nämnda skattelättnad på ytterligare omkring 100 kronor i månaden.

Fru talman! Det blir billigare att tanka bilen. En halv krona per liter är inte jättemycket – jag är fullt medveten om det – men i tider där regeringen vill vrida åt tumskruvarna ännu lite mer genom att kraftigt försämra reseavdraget för alla som måste ta bilen till och från jobbet visar vi på en annan riktning. Vi är inte nöjda här, eller åtminstone är jag inte nöjd. Det kommer mer, var så säker!

Vidare, fru talman, får varenda löntagare en förstärkt privatekonomi, en eller ett par hundralappar per månad för hyfsat vanliga lönenivåer. Vi tycker att det är rätt, och vi tycker att det är klokt. Det ska löna sig att jobba eller att ha jobbat. Nuvarande löntagare och före detta löntagare, det vill säga pensionärerna, får alltså liknande skattelättnader på liknande inkomster. Man kan kalla det arbetslinje om man vill. Man kan också kalla det sunt förnuft.

Fru talman! Vi i oppositionen har också enats, inte om migrationspolitiken – så långt vill jag inte sträcka mig, men om att vi ska försöka bli eniga om en riktning som är avsevärt mer restriktiv i förhållande till regeringens migrationspolitik. Åtminstone följande utgångspunkter är vi överens om redan i dag:

För det första: Asyllagstiftningen anpassas efter den rättsliga miniminivån enligt EU-rätten.

För det andra: Arbetskraftsinvandringen begränsas bland annat genom införande av ett högre lönekrav.

För det tredje: Fler utvisningar och avvísningar ska verkställas.

För det fjärde: Arbetet mot illegal invandring – personer som befinner sig illegalt i Sverige – ska prioriteras.

Exakt var detta landar när vi har satt oss ned för att diskutera dessa viktiga och komplexa frågor kan jag inte svara på eller redogöra för i dag.

Självklart är det så att när vi ska ha en votering om statsminister efter nästa val, om mindre än ett år, kommer resultaten av dessa migrationspolitiska samtal och eventuella överenskommelser att vara hyfsat avgörande för om vi ska trycka på grön knapp eller på röd knapp. Sverigedemokrat-

erna kan inte släppa fram en regeringsbildare med mindre än en omfattande överenskommelse där en betydligt mer restriktiv inriktning inom migrationspolitiken utgör en av flera avgörande delar.

700 000 invandrare i Sverige i dag är inte självförsörjande. Mer än hälften av de arbetslösa är utrikes födda. För mig är det snudd på obegripligt att man inte förstår vidden av denna problematik. En blind höna har bättre uppfattningsförmåga än Sveriges regering.

Fru talman! Slutligen några ord om det som inte är med i utskottets förslag, det vill säga i den överenskommelse som oppositionspartierna har slutit. Det finns inte med några försämringar eller nedskärningar i arbetslöshetsförsäkringen. Det finns inte med några försämringar eller nedskärningar i sjukförsäkringen. Det är precis detta som Socialdemokraterna har haft som skrämselfpropaganda, och helt grundlöst som det nu visat sig, att så fort som vi får budgetinflytande kommer det stora nedskärningar i våra offentliga trygghetssystem. Men det var inte sant; det vet vi nu. Det var ännu ett i raden av plumpa påhopp i denna djupt ohederliga tirad av just plumpa påhopp, orkestrerad av lögnfabriken på Sveavägen 68. Lita aldrig på en socialdemokrat! Det är min ytterst starka uppmaning till väljarna, i synnerhet nu när vi går mot ett valår.

(Applåder)

Anf. 99 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! I den budget som regeringen har föreslagit görs en rejäl höjning av sjuk- och aktivitetsersättningen. Samtidigt tar vi bort den orättfärdiga funkisskatten som har funnits och som infördes av den borgerliga regeringen. Den har inneburit att funktionshindrade år efter år har betalat högre skatt än andra. Men Sverigedemokraterna inför en funkisskatt igen tillsammans med KD och M.

Jag hörde precis att Oscar Sjöstedt i talarstolen kallade detta för sunt förnuft. Då vill jag gärna fråga Oscar Sjöstedt: Vad är det som är det sunda förnuftet i att funktionshindrade ska betala mer i skatt på sin lilla inkomst än förvärvsarbetande?

Anf. 100 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Det där är att förvränga saker så till den milda grad att det inte längre är sant. Skillnaden i skatt, utifrån utskottets budgetförslag, går inte mellan människor som har en funktionsnedsättning och människor som inte har en funktionsnedsättning. Det finns gott om människor med funktionsnedsättning som gör otroligt viktiga insatser på arbetsmarknaden. Man kan alltså jobba även om man har något funktionshinder. Det finns definitivt gott om människor som inte har någon funktionsnedsättning och som inte gör någon insats på arbetsmarknaden.

När man inför ett jobbskatteavdrag för dem som arbetar i dag och för dem som har arbetat tidigare är det en skillnad mellan dem som arbetar och dem som inte arbetar. Det är inte en skillnad mellan dem som är funktionsnedsatta och dem som inte är funktionsnedsatta. Det är en märklig syn på människor att bara för att de har någon form av funktionshinder eller funktionsvariation kan de inte göra en insats på arbetsmarknaden. Så är det inte; det vet jag. Även om man är oförmögen att förvärvsarbete får man ingen högre skatt med utskottets förslag.

Men det är en märklig syn på människor att de inte kan bidra på arbetsmarknaden för att de har en funktionsnedsättning. Det finns jättemånga människor med olika typer av funktionsnedsättningar som gör oerhört viktiga insatser på arbetsmarknaden. Och motsatt, inverterat, gäller att det definitivt finns människor utan något som helst funktionshinder som inte gör några insatser på arbetsmarknaden. Och skillnaden går där, alltså mellan dem som jobbar och dem som inte jobbar.

Anf. 101 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Jag tror ingen är så dum att man tror att funktionshindrade aldrig kan arbeta. Det kan de förstås. Men vissa människor har inte arbetsförmåga. Då är frågan: Ska vi gemensamt se till att de kan leva ett värdigt liv, eller ska vi se till att de fattiggörs för att andra ska få det bättre?

Du, Oscar Sjöstedt, kallar i ditt anförande den princip som innebär att människor som inte kan arbeta på grund av funktionsnedsättning eller långvarig sjukdom och som ska ha högre skatt än andra för sunt förnuft.

Jag frågar igen: Vad är det som är sunt förnuft i den uppfattningen? (Applåder)

Anf. 102 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Människor som är funktionsnedsatta i en sådan grad att de är oförmögna att förvärvsarbeta får inte högre skatt. Det är ingen som har ett sådant förslag. Vi skär inte i några trygghetssystem för dem, och vi höjer inte några skatter för dem. Det är inte sant. Det är inte på det sättet.

Vi sänker skatten för människor som arbetar i dag eller som har arbetat tidigare. Men vi höjer inte skatten för några andra för den sakens skull. Det är väldigt stor skillnad.

Man kan absolut inte komma och försöka insinuera att vi höjer skatten för människor med funktionshinder för att vi sänker den för några andra. Det är helt enkelt inte sant.

Detta var ytterligare ett plump påhopp. Denna tirad av plumpa påhopp förlängs. Lita aldrig på en socialdemokrat! Gör inte det!

Anf. 103 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Det är klart att man gör skillnad på människor och människor i skattesystemet om de har olika skattenivåer beroende på varifrån de får sin inkomst. Det är en självklarhet. Det var den borgerliga regeringen som införde det, och jag vet att Sverigedemokraterna tycker att det är rimligt. Har man en kronisk funktionsnedsättning som gör att man inte kan jobba ska man i och med det också betala högre skatt. Är man kroniskt sjuk och inte kan jobba eller jobba bara delvis ska man också betala högre skatt än den som har turen att vara frisk och ha ett jobb.

Jag skulle vilja säga att denna människosyn också slår igenom i Sverigedemokraternas skolpolitik. Min utgångspunkt är egentligen att alla borde tycka att alla barn ska få en bra skolgång och möjlighet att utvecklas på bästa sätt. Det borde de flesta skriva under på. Men i Sverigedemokraternas egen budgetmotion vill de ta bort det statsbidrag på 6 ½ miljard kronor som är tänkt att utjämna förutsättningarna för barn i skolan och som bygger på den forskning som finns om vilka faktorer som påverkar barns lärande och skolresultat. Det kan handla om socioekonomiska faktorer, att man bor i ett socioekonomiskt utsatt bostadsområde. Det kan handla om föräldrar-

nas utbildningsnivå, till exempel om man lever med bägge föräldrarna eller inte, och om man nyss har invandrat till landet eller inte.

Men Sverigedemokraterna stryker bort detta rakt av – 6 ½ miljard kronor, 9 000 lärare – för att Sverigedemokraterna inte vill att alla barn ska få samma förutsättningar.

Vilka drabbas hårdast? Jo, det är arbetarklassens barn. Varför då, Oscar Sjöstedt?
(Applåder)

Anf. 104 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Är man funktionsnedsatt men delvis arbetsförmögen får man lägre skatt med detta förslag än i dag.

Skolan är såklart otroligt viktig, och jag tackar Ulla Andersson för frågan. Nu är det på det sättet att skolan är kommunal. Det kan jag beklaga. Jag tycker att kommunaliseringen av skolan var ett dåligt beslut. Men lasta inte mig eller Sverigedemokraterna för det, eftersom vi inte ens satt i Sveriges riksdag när det genomfördes. Därför måste man se det primärt som en kommunal angelägenhet.

Man måste se på vad vi gör. Då talar vi om Sverigedemokraternas budgetmotion och inte utskottets förslag. Vad gör vi inte för att stärka kommunsektorn? Vi lägger 18,5 miljarder, vilket kan jämföras med regeringens budgetproposition. Det är klart att åtminstone en viss del av dessa pengar kommer att sippra ut till skolan.

Med det sagt ska vi inte detaljstyra att en viss del ska gå till skolan, eftersom det ju finns också andra behov. Det kan handla om äldreomsorg, förskola och så vidare. Om man vill satsa på skolan ska man göra det genom att satsa på kommunsektorn, vilket vi är tydliga med och även gjorde i vår budgetmotion. Det tror jag är det klokare sättet att göra det på.

Anf. 105 ULLA ANDERSSON (V) replik:

Fru talman! Med det resonemanget skulle Sverigedemokraterna inte lägga några pengar på äldreomsorgen eller sjukvården för att styra hur verksamheterna ska utvecklas. Det väljer dock Sverigedemokraterna ändå att göra.

Vi har de facto en väldigt segregerad skola. Mycket av det beror på att det har privatiserats och att skolan har blivit en marknad. Det får konsekvenser för barnens skolresultat. Vi lever även segregerat i samhället, vilket påverkar skolresultat. Ojämliga samhällen påverkar barns skolresultat.

Vad ni faktiskt gör i er budgetmotion är att ta 6 ½ miljard från de barn i skolan som behöver det mest. Vet du, jag tror att ni gör det för att ni vet att det går till barn i socioekonomiskt utsatta områden, där också arbetarklassen bor. Många av dem har invandrarbakgrund. Jag tror att det ligger till så, och jag beklagar det djupt. Det visar en väldigt inhuman människosyn.

Anf. 106 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Det var väl ändå för mycket att skylla segregationen på de privata skolaktörerna. Det var att ta i lite för mycket, även för Ulla Andersson. Kom igen nu! Det finns rimligen andra faktorer och förklaringar till att vi har en segregerad skola och för den delen ett segregerat samhälle.

Det kan man rimligen inte skylla på det faktum att det finns ett antal privata aktörer inom skolan. Det tyckte jag var lite väl märkligt.

Prot. 2021/22:33
24 november

*Statens budget 2022 –
Rambeslutet*

(ULLA ANDERSSON (V): Jag hänvisar till svensk forskning.)

Låt mig återgå till vår budgetmotion. Vi gör inga nedskärningar generellt i utgiftsområdet. Jag kommer inte ihåg om det är 15 eller 16; jag blandar ofta ihop dem. Vi gör lite omprioriteringar och satsar på saker som vi tycker är betydligt mer effektiva och produktiva.

Att skylla segregeringen i svensk skola på privata skolaktörer – seriöst? Jag skyller den på regeringens migrationspolitik. Det är den som drivit på splittringen i såväl samhället som skolan, som såklart är en uppenbar del av samhället.

Anf. 107 JAKOB FORSSMED (KD):

Fru talman! Den som balanserat på en lina vet att rörelsen framåt bromsas när kraften måste läggas på själva balansakten. I den mån regeringen har haft en kraft framåt har man nu tappat den. Budgetpropositionen var mer utformad för att balansera regeringens parlamentariska problem än för att lösa Sveriges.

Magdalena Andersson beskrev till och med på Harpsund att ett budgetfokus var att hitta just en balans mellan de disparata viljorna Centern och Vänstern – och en bra balans för svenska folket, hann hon tillägga.

Fru talman! Detta försök till budgetpromenad på balansbom dög dock inte. Förbjuden att förhandla fick finansministern gissa sig till vad som skulle belasta balansstången, som om vinglandet med MP inte var nog.

Fru talman! Att spendera 74 miljarder är inte svårt. Men att göra det strukturellt rätt, med ledarskap och reformer för att lösa samhällsproblem, klarar regeringen inte när betydande möda får läggas på maktfastklamrandet. Det är dåligt för Sverige.

Gör tankeexperimentet att en alien trillar ned från yttre rymden och ställer diagnos på Sverige. När den ser att vi är i Europabotten när det gäller dödliga skjutningar, antalet poliser, arbetslöshet och vårdplatser och sedan läser regeringspartiernas budgetreservation – vad tror ni sägs i telefonsamtalet hem? Civilisationen är inte fullt så avancerad som vi trodde.

Fru talman! Problembilden är tydligare än på länge, och budgeten – verksamhetsplanen för Sverige – borde därför ha ett lika tydligt fokus. Gångbrottsligheten måste knäckas, vårdköerna kapas, omsorgen stärkas och långtidsarbetslösheten brytas. Nu finns ett förslag på riksdagens bord som gör viktiga omprioriteringar för att möta just dessa problem och andra. Kristdemokraterna och Moderaterna har hållit ihop det arbetet och har förhandlat fram förslaget tillsammans med Sverigedemokraterna.

Allt kan inte göras nu. Åtskilligt måste vänta tills vi får ett regeringskifte. Men arbetet kan påbörjas. Viktiga resurser och reformer kan komma på plats. 20 miljarder riktas om för att möta dessa samhällsproblem.

Vi föreslår satsningar för att bättre bekämpa våldet och gängkriminaliteten i vårt land. När mödrar och fäder begraver sina söner och döttrar, när livsutrymmet minskar, när rädslan breder ut sig och när denna grundskottlossning mot tryggheten drabbar någon drabbas vi alla.

Med vårt förslag blir det över 7 miljarder extra till rättsväsendet, varav 1 ½ miljard redan nästa år. Polisen får fler kollegor, bättre villkor och

bättre teknisk utrustning för att bekämpa brott. Åklagarna blir fler. Domstolarna, Kriminalvården, Kustbevakningen och tullen får ökad kapacitet. Det blir även mer stöd till föräldrar i deras viktiga roll samt till avhopparverksamheten.

Detta görs för att trygghet *kan* återtas. Modet kan spridas på rädlans bekostnad. Hoppet kan återvända till platser där det jagats på flykten.

Fru talman! Vårdköerna ringlade långa långt innan man började kalla dem coronaköer. Nu har över 170 000 personer väntat längre än vårdgarantins tre månader. När Sverige har lägst antal vårdplatser per capita i Europa föreslår vi mer resurser än de rödgröna för att kapa köer och skapa vårdplatser. Vi föreslår en nationell vårdförmedling för att postnumret inte ska avgöra vilken vård du får. När vi nu kan ska vi också utrota livmoderhalscancer.

Fru talman! När Socialdemokraterna har svikit sitt viktigaste löfte – det om jobben – och när Sverige kommer allt längre ifrån EU:s lägsta arbetslöshet – faktiskt nästan längst av alla – satsar vi på jobben för att vända långtidsarbetslöshetskrisen med sänkt skatt för alla som jobbar och med mer fokus på låginkomsttagare än i regeringens förslag till skattelättnad för att öka drivkraften att arbeta. Vi satsar också genom förstärkta nystartsjobb som sänker kostnaden ännu mer för att anställa långtidsarbetslösa och genom bättre möjligheter att ta sig till jobbet för den som har långa avstånd. Det måste alltid löna sig att arbeta. Människor ska inte gömmas och glömmas i bidragssystem.

Vi vill utreda ökade drivkrafter till arbete med en jobbpremie som kan vara i form av ett dubbelt jobbskatteavdrag för den som går från utanförskap till arbete. Vi vill utreda krav i bidragssystemen så att alla som kan får utföra arbete eller rusta sig för jobb och inte lämnas i passivitet.

Vi vill se över utformningen så att långtidsarbetslösa kan få bättre stöd. För den som är arbetslös eller sjuk ska det finnas trygghet, men det ska också finnas en väg tillbaka till arbetsgemenskap för den som kan. Det kanske inte alltid sker till 100 procent av en heltid men till 100 procent av förmågan. Vi vänder på varje sten för att göra det möjligt.

Fru talman! Nu behövs också satsningar för att minska klimatskadliga utsläpp. I vårt förslag finns satsningar på utbyggd laddinfrastruktur, mer koldioxidlagring och en klok användning av Sveriges skogstillgångar för en effektiv klimatomställning.

Vi gör satsningar för äldre, för dem som är i ekonomisk utsatthet och har svårt att ha råd med lunchen till väninnan eller tågresan till barnbarnet. Dem och alla andra pensionärer vill vi ge en skattelättnad med tyngdpunkt på låg pension och ett höjt bostadstillägg som ger en ensamstående pensionär ytterligare 200 kronor.

Med vårt förslag blir det för en pensionär med låg pension och bostadstillägg 760 kronor mer i plånboken varje månad, nästan 300 kronor mer än med regeringens förslag. Detta ökar också möjligheten för fler att flytta till trygghetsboenden med gemenskapsmöjligheter. Det kan betyda mycket för många, för när ensamheten kryper i hörnen följer ohälsan efter.

Vi föreslår också att arbetet mot äldres ofrivilliga ensamhet, som regeringen obegripligt nog vill avsluta, ska fortsätta. Vi värnar äldreomsorgens personal. Vi satsar stort på att få bort ofrivilliga delade turer som vi vet tär på det sociala livet och försvårar att kombinera jobb och familjeliv – för

att personalen förtjänar bättre och för att de uthålligt ska orka utföra sina fantastiska insatser.

Fru talman! Vi satsar på skolan, förskolan och föräldrarna och på mer vuxennärvaro i barns liv. Det är i ett land där många barn enligt Bris inte tror att deras föräldrar eller andra vuxna har tid för dem och där barn tror att de är ensamma med sina problem.

Vi satsar 2 miljarder mer över tre år på mindre barngrupper i förskolan för att bättre kunna se varje barn. Vi satsar på lovskola för barn som halkat efter och mer undervisningstid. Vi ser behovet av stöd till föräldrar i deras viktiga roll med föräldrastödsprogram när barnen är både små och lite större. Vi inför möjligheten att växla in skattelättnader i mer tid för barnen.

Vi ser också civilsamhällets roll. Det gäller dem som gör insatser för våra barns uppväxt, bryter ensamhet och gör att goda värden kan breda ut sig. Det gäller dem som sträcker ut en hand till den som är i nöd. Vi gör satsningar där som går utöver regeringens. Med vårt förslag kommer Sveriges biståndshjälp till människor i världen som drabbats av fattigdom att vara kraftfullt.

Fru talman! Det går att vända utvecklingen, men det är bråttom. När regeringen saknar det ledarskap och den reformkraft som krävs kan arbetet ändå påbörjas om riksdagen ger sitt bifall till finansutskottets förslag i betänkandet här i dag. Därför yrkar jag bifall till detta. Jag gör det för ett samhälle där ingen hålls tillbaka och ingen lämnas efter.

(Applåder)

Anf. 108 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Det var nära att jag inte begärde replik. Vi har hållit på länge nu. Men jag tänker att Jakob Forssmed uppskattar att få en replik på sitt anförande.

Det är inte omedelbart förståeligt att Kristdemokraterna är med och styr i majoriteten av Sveriges regioner när man lyssnar på Kristdemokraternas kritik av hur det ser ut i landets regioner.

Det är helt riktigt att vi har långa vårdköer. Jag skulle uppskatta om Kristdemokraterna också gjorde mer för att komma till rätta med det där de har makten, nämligen i Sveriges regioner. Men frågan jag tänkte ställa handlar inte om det.

Min fråga handlar däremot om familjeveckan. Jag har förstått att Kristdemokraterna inte vill ha någon familjevecka. Det är väldigt olyckligt. I Sverige är det ändå inte så många som kan komma och gå lite som de vill på jobbet när barnen har utvecklingssamtal eller förskolan har stängt.

Jag tycker inte att det är rimligt att en ambulanssjuksköterska, en polis eller en brandman ska behöva ta ut semesterdagar för att kunna gå på utvecklingssamtal med sitt barn. Det är varken slöseri eller en lyxreform. Det är en frihetsreform som gör det lättare för människor att kombinera yrkesliv med föräldraskap.

Det är en väg som Sverige har slagit in på för länge sedan med en stark föräldraförsäkring som skulle kunna förbättras med en tydlig familjevecka med en ekonomisk ersättning som gör det möjligt för alla föräldrar att ta detta ansvar. Varför vill Jakob Forssmed och Kristdemokraterna begränsa den möjligheten bara till dem som har råd att ta ledigt utan lön?

(Applåder)

Anf. 109 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Låt mig börja där Åsa Westlund började gällande köerna som Socialdemokraterna och regeringen nu har börjat kalla för coronaköerna. Det stod 122 000 personer i de köerna före coronapandemin. Vi behöver ta strukturella grepp för att komma till rätta med detta.

Det är en kristdemokratisk slutsats att regionerna inte klarar detta. Det finns olyckliga byråkratiska hinder och kapacitetsbegränsningar. Vår slutsats är att det inte fungerar att 21 regioner ska klara vårdens samtliga förågor utan att vi måste ändra på detta.

Ett sätt att göra det i det korta perspektivet är att etablera en nationell vårdförmedling. Det gäller att se till att den kapacitet som finns i landet bättre kommer alla patienter till del genom att de också får resor betalda.

Det gäller att man ser till att ta bort en del av de kapacitetstak som finns hos landstingen så att den vård som finns bättre fördelas till dem som behöver den oavsett var de råkar bo. Det är en slutsats som vi har dragit. Sedan kommer vi att kämpa varje dag i de regioner där vi är med och styr för att korta vårdköerna.

Nu tillför vi också resurser för att bygga ut fler vårdplatser. Det är också bra. Vi har sett att vi ligger väldigt lågt i förhållande till Europasnittet. Vi såg senast i förra veckan, tror jag det var, en SNS-rapport som pekade på att det leder till ökad dödlighet och ökade vårdskador att vi har för få vårdplatser. Det är väldigt angeläget.

Vad gäller familjeveckan är det en väldigt dyr reform. Bara administrationen av att betala ut ersättningarna kostar 300 miljoner, och reformen totalt sett kostar ungefär 4 miljarder. I det läget väljer vi att satsa mer på rättsväsendet, att korta vårdköer och att få ned långtidsarbetslösheten.

Vi vill också införa en möjlighet för dem som vill prioritera mer tid med sina barn att inte behöva ta semesterdagar utan att de ska kunna ta tjänstledighet. Därför kan de använda den skattelättnad som nu med vår politik går mycket tydligare mot dem med lägre inkomster som jobbar.

De får väsentligt större skattelättnad med vår politik och kan använda det ökade utrymmet för mer tid med barnen. Det tycker jag är en viktig sak.

Anf. 110 ÅSA WESTLUND (S) replik:

Fru talman! Tack, Jakob Forssmed, för svaret!

Jag bor själv i samma region som Jakob Forssmed, Region Stockholm. Här går regionen med stora överskott trots att vården skriker efter mer resurser. Det gäller inte minst våra sjukhus som utför den viktigaste livsavgörande vården. Vi ser också att personalen slutar på grund av att arbetsvillkoren för dåliga. Det gör också att vårdplatserna blir färre. Jag hoppas att Kristdemokraterna överallt tar ansvar för detta. Det fortsätter vi att göra. Det är tack vare våra satsningar på regionerna som de har pengar till sitt förfogande att göra någonting på allvar med detta.

Behovet att följa med sina barn på utvecklingssamtal gäller inte bara dem som har råd att avstå sin lön. Mer tid för barnen är någonting som jag känner att Kristdemokraterna borde kunna ställa upp på. Varför begränsa det till dem som har råd att vara hemma utan lön och som kanske dessutom redan har flexibla arbetstider och kan göra detta?

Anf. 111 JAKOB FORSSMED (KD) replik:

Fru talman! Åsa Westlund återkommer igen till situationen i olika regioner i Sverige. Den är viktig, och arbetet ska bedrivas med kraft i de regionerna.

Här i Sveriges riksdag har vi i dag tillfälle att fatta beslut om mer pengar än vad Åsa Westlund föreslår till fler vårdplatser och till att skapa en nationell vårdförmedling. Det är då tråkigt att Åsa Westlund inte tar chansen att rösta för ökade resurser till personalen så att man kan skapa fler vårdplatser i Sverige.

Vi satsar också på att förstärka villkoren för äldreomsorgens personal där vi också har stora rekryteringsbehov framåt. Det är en viktig sak som sker med vårt budgetförslag.

Vad gäller familjeveckan skapar vi möjligheten att ge ett ökat utrymme för människor som arbetar genom att de får en skattelättnad som de kan använda för att växla in i mer tid med barnen. Jag tycker att det är jätteviktigt.

Det är som Åsa Westlund säger. Vi behöver fler närvarande föräldrar i barns liv. Det gäller också för dem som inte flexibla arbetstider. Med det här förslaget ökar deras möjligheter.

Samtidigt minskar vi barngruppen i förskolan och ger föräldrastöd till föräldrar i deras viktiga roll. Det är några saker vi gör för att stärka familjerna.

(Applåder)

Anf. 112 JÖRGEN HELLMAN (S):

Fru talman! Statens budget och de stora satsningarna för att ta Sverige framåt innebär en hisnande summa pengar. Den socialdemokratiskt ledda regeringens förslag till budget för de 27 utgiftsområdena nästa år är på över 1 200 miljarder kronor. Den innehåller många nya satsningar – satsningar på 74 miljarder kronor. Det är en budget som ska bygga Sverige vidare efter pandemin.

Men, fru talman och åhörare, det är inte regeringens förslag som är finansutskottets förslag till kammaren, utan det är Sverigedemokraternas, Kristdemokraternas och Moderaternas förslag. De har fler ledamöter i utskottet än Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Det är alltså helt enkelt så att finansutskottets majoritet föreslår att familjeveckan tas bort. De vill också skapa en ny klyfta i skatterna för funktionsnedsatta genom det sjunde jobbskatteavdraget.

Budgeten ska finansieras av att fler kommer i arbete samt av skatter och avgifter. Självklart kommer jag här att fokusera på finansieringen genom skatter.

Fru talman! Trots denna mandatperiods långdragna regeringsbildning, avtal beroende på valresultatet och misstroendevotum firar vi i år. Vi firar rösträtten för kvinnorna, och i dag har vi valt den första kvinnliga statsministern, Magdalena Andersson. Som skattepolitiker bör man också framhålla att det är 50 år sedan sambeskattningen slopades 1971.

Fru talman! Det var en känd person som svor och undrade vad han får för skatten. Det är ett ökänt citat.

Skatterna finansierar en snabbare klimatomställning, att fler ska komma i arbete och att välfärden ska stärkas. Vi ska hantera frågorna runt att Sverige ska vara ett tryggt land för alla. Som exempel kan jag nämna att

vi har kommit halvvägs till målet om 10 000 fler polisanställda. Denna månad har 700 nya poliser gjort sin första arbetsdag. Detta är värt att uppmärksammas i kammaren. Det här möts också upp med en kraftfull satsning på hela rättsväsendet, som får mer att göra nu när utbyggnaden av polisen ger effekt.

Vad mer får man för skatten? I budgeten märks den kraftfulla satsningen på fortsatt stora utgifter när det gäller att hantera pandemin.

Svensk ekonomi gör en kraftfull återhämtning. Bnp, konsumtion och investeringar utvecklas positivt. Stabila statsfinanser möjliggör fortsatt möjlighet att lösa samhällsproblemen. Transfereringarna över tiden har minskat. Det som oroar är arbetslösheten, och den måste ned efter pandemin. Detta går att göra genom nyindustrialisering av Sverige, genom utbildningar och trygghetsreformer på arbetsmarknaden och genom att fortsätta att stärka välfärden.

Fru talman! I vårt budgetalternativ finns också 13 miljarder i skattesänkningar. Det är en stor summa jämfört med utgiftsutrymmet under ett normalår, som är på 20–30 miljarder.

Regeringen föreslår att skattereduktionen för förvärvsinkomst såsom lön, pension och socialförsäkringsförmåner förstärks och som huvudregel görs med 2 820 kronor per person och år. Det motsvarar 7 miljarder kronor i budgeten.

Skattereduktionen för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning föreslår regeringen ska förstärkas för att ta bort skillnaden mellan beskattning av arbetsinkomst och sådan ersättning. Det förslaget gläder mig väldigt mycket.

En skattereduktion för avgift till a-kassan finns med. Reglerna om tjänsteställe och skattefri ersättning vid tillfälliga anställningar och uppdrag förenklas.

I regeringens förslag till budget finns också en nedsättning av arbetsgivaravgifter för 19–23-åringar, som bör förstärkas under juni, juli och augusti nästa år. Det är en rimlig politik för att skapa sysselsättning efter pandemin. Detta beräknas kosta 1 ½ miljard kronor.

Äntligen avskaffas skatten på reklam! Vi föreslår också att skatter sänks. Regeringen anser att momsen på reparationer av cyklar, skor och kläder bör sänkas från 12 procent till 6 procent.

Vissa skatter som vi har aviserat tidigare inför vi inte, för de har visat sig skapa svårigheter. Det gäller till exempel skatt på kemikalier i kläder och skor.

En viktig reform för Sveriges företagare och andra aktörer är att omsättningsgränsen för befrielse från moms höjs från 30 000 kronor till 80 000 kronor per beskattningsår. En höjning av omsättningsgränsen medför en förenkling för småföretag som inte längre behöver vara registrerade och deklarerera mervärdesskatt. Skatteverket behöver inte heller administrera deklARATIONER och betalningar för dessa företag. Det är en bra reform för de små företagen.

Fru talman! Detta var ett axplock av de skatteförändringar som finns i den socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringens budget.

Jag vill ta upp tre saker till.

För det första kan vi konstatera att översynen av skattesystemet har försenats beroende på covid-19. Jag hoppas att en översyn av skattesystemet kommer att startas framöver.

För det andra, fru talman, föreslås Tullverket, Kronofogden och Skatteverket få 12,7 miljarder. Det är 300 miljoner kronor mer än när vi stod här för ett år sedan. Detta är tre myndigheter som är viktiga för att säkerställa finansieringen av offentlig sektor. De bidrar till ett väl fungerande samhälle, och de motverkar brottslighet, skapar ordning och reda vid våra gränser och får in betalningar.

För det tredje görs det mycket för att stoppa skatte- och bidragsfusk samt svartjobb. Vi har redan här i kammaren beslutat om en lång rad åtgärder för att fler myndigheter ska jobba tätare ihop och tillsammans för att stoppa den organiserade brottsligheten.

Det senaste avslöjandet på skatteområdet handlar om undandragande av skatter genom anonyma brevlådeföretag och stiftelser som gömmer undan tillgångar i skatteparadis och undviker skatt. Det är bolag där merparten är registrerade i skatteparadis som Brittiska Jungfruöarna och Seychellerna. Detta påminner oss om att vi oförtrutet i fråga efter fråga måste arbeta med skatteavtal och med OECD:s och EU:s olika initiativ för att motverka skatteundragande.

Fru talman! Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas och Miljöpartiets reservationer nr 1 och 5.

(Applåder)

Anf. 113 PER ÅSLING (C):

Fru talman! Vi samlas till denna debatt bara månader efter att restriktionerna långsamt lättats upp i Sverige med nya och förnyade insikter om vilka reformer som behövs för att bygga Sverige starkare.

För några år sedan stod vi här i kammaren och debatterade vad vi då kallade toppen av en högkonjunktur och behovet av att inte låta en högkonjunktur passera utan att nödvändiga strukturreformer genomfördes.

Osäkerheten kring vart världsekonomin är på väg är stor, bland annat till följd av problemtyngda leveranskedjor, stigande priser och den fortsatta hanteringen av covid-19. Mitt i allt detta måste vi kunna rikta blicken framåt och möta de utmaningar som kräver genomgripande strukturella reformer. Samtidigt måste vi hantera frågor som kanske inte fångar intresset lika lätt men som skulle göra stor skillnad för Sverige, inte minst för svenska företag, och därmed medföra tillväxt och framtida intäkter till välfärden.

Fru talman! Om vi ska kunna anställa fler i vården men också fler poliser, som ska ha bättre betalt, måste fler arbeta och betala skatt. Sänkt skatt för alla som arbetar är en viktig reform för att skapa fler jobb. Det är enbart genom att fler arbetar och betalar skatt som de resurser som behövs för välfärden kan skapas.

Kostnaderna för att anställa är för höga. Det försvårar inträdet på och tidigarelägger utträdet ur arbetsmarknaden. Det är särskilt problematiskt i ljuset av de stora samhällsekonomiska behov som finns av att förlänga yrkeslivet. Skatter och regler måste utgå från de små och växande företag som står för huvuddelen av dagens jobbtillväxt.

Fru talman! Det svenska skattesystemet blir alltmer komplext, och våra skattesatser, totalt sett och enskilt, är alldeles för höga. Långsiktigt är det inte rimligt att Sverige har ett så pass högt skattetryck. Vi betalar med utvecklingskraft och bristande jobbskapande på grund av detta. Det svenska

skattetrycket måste ned, och komplexiteten i skattelagstiftningen måste grundligen förenklas.

Fru talman! Centerpartiet har i sin budgetmotion för 2022 lagt fram en rad förslag för att minska komplexiteten i det svenska skattesystemet. Det är reformer som på riktigt påverkar företagen i deras vardag. Vi föreslår exempelvis

- höjd omsättningsgräns för mervärdesskatteplikt på 150 000 kronor, i stället för det nu liggande förslaget i regeringens budget om 80 000 kronor
- förenklingar för enskilda näringsidkare genom bland annat ändrad ordning på företagssparande och räntefördelning
- nytt stickår
- förenklat skogsavdrag och förenklad återföring av skogsavdrag
- en ny företagsform: ingångsföretag med förenklat regelverk och schablonbeskattning.

Detta är inte de stora löpsedlarnas reformer. Men det är reformer som på riktigt träffar företagarna i deras vardag. Det är reformer som gör skillnad.

Börjar vi lösa de problem, stora som små, som finns i skattesystemet löser vi också de problem vi ser med den låga produktivitetsutvecklingen. Den måste upp. Det skulle stärka Sverige som företagariand och investerariand. Vi ser också att det är det enda långsiktigt hållbara svaret på hur Sverige ska fortsätta att vara ett välfärdsland i världsklass.

Fru talman! Det behövs bättre förutsättningar för att bo och verka i hela landet. Satsningar på bättre vägar på landsbygden är en direkt investering i att förenkla människors vardag. Ett stärkt landsbygdsprogram ger ett viktigt tillskott för att säkra jordbrukets utveckling och innovationskraft samt uppmuntra arbetet med den gröna omställningen. Detta prioriterar vi i vår budgetmotion.

Vi kan konstatera att det i nuläget råder en kostnadskris för svenskt lantbruk, där de dramatiska kostnadsökningar som just nu drabbar lantbruket dessutom kan eskalera framöver. Det är ökningar som riskerar att i närtid leda till utslagna lantbruk och stoppade investeringsprojekt. De hotar också Sveriges framgångsrika gröna omställning inom lantbruket, eftersom denna kräver lönsamhet och investeringsvilja. Krisen hotar dessutom det som vi här i riksdagen gemensamt beslutat i livsmedelsstrategin, nämligen att vår inhemska produktion ska öka.

Fru talman! Som enda riksdagsparti har Centerpartiet avsatt 1 miljard kronor i nationell medfinansiering till landsbygdsprogrammet 2022, som kan användas för att möta kostnadsutvecklingen för svenskt jordbruk på kort sikt.

Samtidigt som vi behöver reformer här och nu måste vi också ta sikte på att genomföra skattereformer för lantbruket, såsom jordbruksavdrag. Här, fru talman, behöver vi få igång en diskussion i riksdagen om hur vi förenar grön omställning med en större produktion och ökad konkurrenskraft. Dagens kris visar på behovet av att ställa om från fossil energi till förnybar energi och elektrifiering. Där det är möjligt måste vi ge jordbruket möjlighet att börja göra sig kvitt beroendet av fossil energi och stärka

den egna produktionen av grön energi och drivmedel. Dagens situation visar också på Sveriges behov av att bryta den långsiktiga trenden med allt större importberoende av mat och insatsvaror, till förmån för mer inhemsk produktion och ökad självförsörjning.

Fru talman! Nu behövs viktiga investeringar för att stärka Sveriges ekonomi efter pandemin och möta klimatutmaningarna. Mycket bra centerpolitik hann drivas igenom inom januariavtalets ramar under mandatperioden med satsningar på miljö och klimat, för jobb och företag, för en tryggare vård och för landsbygden. Med Centerns budgetförslag fortsätter vi arbetet med den gröna omställningen och en mer modern arbetsmarknad, för nya landsbygdsreformer så att hela landet kan växa samt för ökad trygghet och jämställdhet. Det budgetförslag vi presenterar ser till att företagen kommer på fötter igen och skapar nya jobb. Vi gör också gröna investeringar för att skynda på klimatomställningen.

Avslutningsvis, fru talman: Dagens nystartade småföretag är morgondagens stora arbetsgivare. Sverige behöver erbjuda företag goda möjligheter att starta och växa. För att Sverige ska kunna följa med i den globala konkurrensen krävs att regler och skatter anpassas till den digitala ekonomins förutsättningar och att de inte blockerar nya affärsområden. En värld i snabb förändring ökar kraven på vår förmåga till anpassning och vår förmåga att genomföra reformer som stärker förutsättningarna för jobbskapande, välfärd och vår internationella konkurrenskraft.

Fru talman! Jag vill yrka bifall till Centerpartiets budgetmotion och vår reservation i finansutskottets betänkande.

Anf. 114 TONY HADDOU (V):

Fru talman! Vi höjde pensionerna och sänkte marknadshyrorna. Visst blir politiken mycket bättre när Socialdemokraterna gör upp med Vänsterpartiet?

Vi har nått en uppgörelse med regeringen. Det innebär höjda pensioner med 1 000 kronor mer i månaden skattefritt för de 700 000 pensionärer som har det sämst ställt. Det är ett steg framåt för höjda pensioner, faktiskt den största höjningen av de lägsta pensionerna sedan dagens pensionsystem infördes. De som slitit får ett tillskott, men kampen för att få till ett rättvist system som ger en värdig pension efter ett långt arbetsliv fortsätter.

Människor som under ett långt liv har haft låg inkomst eller avbrott för sjukskrivningar och arbetslöshet, eller går i pension tidigare på grund av att kroppen är utsliten av ett hårt arbetsliv, blir i dagens Sverige med stor sannolikhet fattigpensionärer. Det är inte värdigt att den som gått i pension efter ett långt arbetsliv ska tvingas ta extrajobb för att klara hyra och mat, inte ska kunna köpa presenter till barnbarnen till jul och födelsedagar och behöva hitta på ursäkter för att man inte har råd att följa med på bio.

Alla ska kunna leva på sin pension. Det borde vara en självklarhet här i riksdagen.

Vänsterpartiets långsiktiga önskemål är ett nytt pensionssystem som ger verklig ekonomisk trygghet vid arbetslivets slut. Men en sak vi gjort redan nu är att höja garantipensionen. Det är vi stolta över, och det är ett rejält steg framåt för höjda pensioner och för dem som behöver det allra mest.

Fru talman! Återigen står man här efter Centerpartiet i debatten. Det är alltid lika inspirerande, måste jag säga. Vid det här laget vet vi nämligen precis vad som inte fungerat: den nyliberala politik som urholkat välfärden, inte minst genom stora skattesänkningar, privatiseringar, timanställningar och otrygga jobb, och som också försämrat våra förutsättningar att möta en kris. I tider av kris behöver ett starkt samhälle kliva in och skapa stabilitet och trygghet.

Vi har tidigare och historiskt mött stora kriser. De skapar en förståelse för samhällets ansvar för ekonomi, investeringar, trygghet och välfärd, som präglade politiken i Sverige väldigt länge. Våra gemensamma behov angav riktningen, och det är just behoven som ska stå i centrum när vi återstartar ekonomin.

Det behövs en kraftfull grön omställning, som skapar utveckling och arbetstillfällen i hela landet. Det behövs en politik som ökar tryggheten för människor genom ett starkt socialförsäkringssystem och trygga arbetsvillkor. Det är genom vänsterpolitik vi skapar välfärd som kommer alla till del, från de minsta barnen i förskolan och genom skolan och arbetslivet till de äldre med behov av omsorg.

Men, fru talman, krishanteringen handlar i dag även om att reparera de stora skador som den nyliberala ekonomin orsakat vårt samhälle. De senaste 30 åren har den utvecklingen dominerats av nedmonteringar av vår gemensamma välfärd och våra trygghetssystem. Det handlar om en ekonomisk politik som bygger på idén att de rika ska gynnas, makt ska lämnas över till marknaden och vårt gemensamma ska säljas ut till riskkapitalister som faktiskt inte bryr sig om oss eller våra behov.

Nu står det också bortom tvivel att detta inte bara drabbat jämlikhet och välfärd utan också ökat klassklyftorna och skapat en släpande ekonomi, där pengarna koncentreras till fåtalet. Det visar sig år efter år att det fåtal rika som har störst tillgångar investerar i spekulation och finansiella affärer, inte i att skapa jobb, i klimatomställningen eller i vår välfärd och ekonomi. Pengarna hos de rika läggs i snabbt växande högar, samtidigt som klyftorna ökar. Pengarna hade gjort störst nytta i stora investeringar för jobben, klimatet eller bättre arbetsvillkor, men de uteblir. I stället råder arbetslöshet och kaosprivatiseringar.

Fru talman! I Sverige har de rikaste 10 procenten hela 75 procent av den samlade privata förmögenheten. Vår fördelning av förmögenheter och kapitalinkomster tillhör de skevaste i världen. I dag är beskattningen låg på kapitalinkomster och obefintlig på förmögenheter. Välfärdens underfinansiering, klimatkrisen och den höga arbetslösheten hänger samman med skattesänkningar och slopade skatter för de rika.

När kapitalet samlas hos ett fåtal används det inte till att investera i det gemensamma. I stället har vi 41 dollarmiljardärer, som samlat på sig över 1 500 miljarder kronor – nästan 30 procent av Sveriges totala bnp. Detta är ovärdigt ett land där klassklyftorna snabbt ökar och fåtalet leder i överflöd medan allt fler lever på marginalen.

Enskilda rika individers vilja ska inte avgöra hur vi bygger framtiden. Kapitalet gör bäst nytta när det kommer samhället till del. Därför föreslår vi att det införs en skatt på stora förmögenheter och att skatten på kapitalinkomster görs progressiv och höjs för att finansiera ökade resurser till vårt gemensamma.

Fru talman! När vi i Vänsterpartiet pratar om att använda skattepolitiken till att omfördela och öka jämlikheten invänder borgarna ofta med att de rika ju tar stora risker med investerat kapital, vilket måste motsvaras av stora privata vinster. Då kan man undra varför det är Sveriges dollarmiljardärer som gynnats mest av den förda politiken, inte minst under krisen, och inte första linjens arbetare, som har burit oss genom krisen. Vem har egentligen tagit de största riskerna? Är det all vårdpersonal som slitit under tolvtimmarspass med svårt sjuka eller vd:ar och finansvalpar som hela tiden kunnat skjuta över sina risker på skattebetalarna?

Faktum är att om vi i Sverige hade haft samma skattekvot som vid millennieskiftet hade vi haft runt 300 miljarder mer att röra oss med. Det är skillnaden mellan en fungerande och en krisande välfärd. Därför måste också de rika vara med och finansiera nödvändiga satsningar på välfärden och på att rusta upp samhället. Sjukvården måste rustas upp, bostäder måste byggas och räls måste läggas. Det behövs kraftfulla offentliga investeringar från statligt håll. Skattesystemet är helt avgörande för att vi ska kunna sätta stopp för ojämlikheten och börja investera och omfördela till vårt gemensamma.

Mot bakgrund av de djupa klassklyftor vi har och av att rika år efter år drar ifrån på allas vår bekostnad måste jag säga att det är dags att vi bygger en ekonomisk politik som gör att människor kan känna framtidstro och hopp, där klimatinvesteringar tillåts ta större plats och där vi bestämmer oss för att bygga ett jämlikt och välfungerande samhälle. Vi behöver omfördela kapital och förmögenheter, och det är också dags att vi ser efter varandra. Det är vi skyldiga det här samhället.

(Applåder)

Anf. 115 GULAN AVCI (L):

Fru talman! Sverige befinner sig i ett allvarligt läge. I sviterna av coronapandemin har arbetsmarknaden försvagats, och långtidsarbetslösheten är på historiskt höga nivåer. Vi ser en allvarlig utbildningsskuld och integrationsskuld växa fram i vårt samhälle. Detta är två misslyckanden som kommer att få förödande konsekvenser för samhället om åtgärder inte vidtas omgående.

Socialdemokraterna är snart inne på sitt åttonde år vid regeringsmakten, och de har inte lyckats lösa samhällsproblemen. Därför kommer vi liberaler att rösta på vår egen budgetmotion som erbjuder en ny start för Sverige, och våra prioriteringar är tydliga. Det handlar om skolan, integrationen och klimatomställningen.

Fru talman! Kunskapskrisen i svensk skola är i dag ett faktum. I våras gick var fjärde elev ut grundskolan utan att uppnå kunskapsmålen i ett eller flera ämnen och saknade därmed fullständiga betyg från grundskolan.

För oss liberaler börjar klassresan i klassrummet. Rätten till en bra och likvärdig utbildning får aldrig kopplas till ens bakgrund eller bostadsadress. Liberalerna är Sveriges skolparti, och det visar vi tydligt i vår budget. Vi lägger mer än något annat parti på skolan – 14 miljarder mer än regeringen. Vi satsar på att komma till rätta med kunskapsstappet med fler lärarledda undervisningstimmar. Vi ger alla barn rätt till egen lärobok. Vi stärker lärarnas status och arbetsvillkor, och vi inför lugn och studiero i klassrummen. Så vill vi liberaler återupprätta Sverige som en kunskaps-

nation, eftersom skolan är den viktigaste murbräckan mot utanförskap och segregation.

Fru talman! Svensk integrationspolitik måste få en ny start. Liberalerna är det parti som tydligast visat att vi är redo att axla ansvaret för att vända utvecklingen i socialt utsatta områden.

Integrationen måste gå via arbetslinjen, inte bidragslinjen. Vi måste få bort den politik som alltför länge gått ut på att människor göms och glöms i bidragssystemen. Därför är jag genuint förvånad över att Liberalerna verkar vara det enda parti som orkar stå upp för arbetslinjen. När andra partier rullar ut röda mattan för bidragslinjen är vårt budskap tydligt: Vi säger nej till nedmonteringen av arbetslinjen.

Därför säger vi nej till förlängningen av nivåerna i a-kassan. Vi säger nej till de historiska fränstegen från arbetslinjen med vänsterblockets förslag till reformer av sjukförsäkringen. Vi säger nej till familjeveckan, en kostsam reform som innebär mer ledighet för världens mest lediga folk.

Att ställa krav är att bry sig. Men vinsten av att gå från bidrag till arbete måste också synas i plånboken. Därför föreslår Liberalerna såväl ett förstärkt jobbskatteavdrag med inriktning på låga inkomster som ett tak för bidragen. I Liberalernas Sverige ska det alltid löna sig att arbeta och stå för sin egen försörjning.

Fru talman! Den liberala budgeten står upp för arbetslinjen. Den säger nej till bidragslinjen och sänker skatten för låg- och medelinkomsttagare.

Företagandet är fundamentalt för Sveriges välbefinnande. Fyra av fem jobb skapas av små och medelstora företag. Företagarna är våra viktigaste välfärdsbyggare, och de förtjänar bättre villkor och ett bättre företagsklimat. Det är med entreprenörskap, investeringar, innovationer och företagsamhet som vi bygger ett starkare Sverige.

Därför oroas jag av de politiska vindar som blåser lite varstans. Listan över hotande skattechocker är för lång. Det innebär kraftiga kapitalskatthöjningar, återinförd värnskatt, tak på sparande i ISK och höjda skatter på fåmansföretag om vänstern vinner valet en gång till.

Detta gav också Vänsterpartiets representant väldigt tydligt uttryck för. Med deras politik ska man börja jaga dem som tjänar lite mer – de som är med och lika mycket bidrar till vårt gemensamma skattesystem och vår gemensamma välfärd. Det är ett besked som jag hoppas att väljarna har tagit till sig.

Jag vill vara tydlig. Det som nästa val innebär är att förslag kommer att ligga högt på Magdalena Anderssons, Nooshi Dadgostars och Märta Stenevis önskelistor.

Liberalerna kommer alltid att stå upp för entreprenörer och företagare som sliter hårt varje dag för att skapa jobb, välfärd och innovationer. Vi är det parti som tydligast står upp för Sverige som en stark entreprenörskapsnation. Vi erbjuder en ny start för Sverige, där vi blir garanten för att arbetslinjen utvecklas och inte avvecklas i ett borgerligt sammanhang.

Vi sätter skolan i främsta rummet. Vi verkar för en ny inriktning på integrationspolitiken, ställer om samhället i en grön och liberal inriktning och gör Sverige till ett klimatvänligt land att leva och bo i. Allt detta erbjuder vi med en ny start för Sverige.

Med detta, fru talman, vill jag yrka bifall till Liberalernas budgetreservat.

Anf. 116 MARGARETA FRANSSON (MP):

Fru talman! Den här pandemin, som vi nu förhoppningsvis ser slutet på i vårt land och i resten av världen, har utsatt oss för väldigt stora prövningar. Den har kostat oss dyrt i människoliv och i pengar men också i lidande. Det är ett lidande som jag många gånger själv har fått se när jag arbetat som sjuksköterska på en pandemiavdelning. Därför vill jag också påminna alla om den handsprit som finns här. Pratar vi pandemi måste vi också agera därefter.

Pandemin har också visat att vi har byggt och fortsätter bygga ett samhällssystem som kan fungera som en viktig krockkudde när krisen plötsligt drabbar oss. Många fick en påminnelse om betydelsen av att försäkra sig mot arbetslöshet, vilket ledde till att a-kassorna fick över 270 000 nya medlemmar år 2020.

Det är eftersträvansvärt att människor ska känna sig trygga med att ha en försörjning även i kristider. Därför tycker vi att det är bra att regeringen uppmuntrar till medlemskap i a-kassan genom ett skatteavdrag för en del av medlemsavgiften. För oss i Miljöpartiet är detta en viktig del i ett resili-ent samhälle.

Fru talman! Vi har talat lite om jobb. Den som kan jobba ska göra det. Men om man på grund av sitt hälsotillstånd inte är förmögen till förvärvs-
arbete ska man inte straffas för det.

Alltför länge har skattesystemet behandlat personer med sjuk- och aktiv-
itetsersättning som personer som behöver ytterligare incitament för att
arbeta trots att deras tillstånd ibland omöjliggör det. De har redan betydligt
lägre inkomster på grund av att de inte kan arbeta.

Detta är faktiskt ovärdigt. Det är ovärdigt att de ytterligare ska bestraf-

fas för att de inte har hälsan. Dessa personer behöver behandlas rättvist i
skattesystemet. Om regeringens budget nu går igenom uppnås detta genom
att den orättfärdiga skatteflyktan, den så kallade funkisskatten, tas bort.

Jag har tre månader kvar av mitt vikariat här. När jag sedan går tillbaka
kommer jag återigen att arbeta som sjuksköterska på habiliteringen.

Det här handlar om individer som jag träffar. Jag träffar dem dagligen.
Jag kan se hur de har det. Jag önskar att jag kunde få möjlighet att se dem
i ansiktet och säga: Jag gjorde det jag kunde göra.

Vi är mitt inne i ett av historiens största projekt. Det är att ställa om all
mänsklig aktivitet så att den är förenlig med vår framtid på vår planet.

En central del av detta är att ställa om ekonomin. Skatter är i det här
sammanhanget ett centralt verktyg för att få till stånd en förändring av
människors beteende.

Den budget som regeringen lägger fram innehåller flera viktiga steg
mot en ekonomi där påverkan på miljö och klimat är en styrande princip
för beskattning. Ibland anklagas ju den gröna skatteväxlingen för att sänk-
ningen av skatten på sådant som inte är dåligt för miljön glöms bort, så jag
får väl börja där.

Skatt i sig är egentligen inget självändamål, men det är ett viktigt in-
strument för att finansiera det som vi har gemensamt. Det handlar om att
finansiera den gröna omställningen och att bekämpa ojämlikheter.

Pandemin har trots framgångsrika stödåtgärder varit en ekonomiskt
prövande tid för väldigt många. Regeringen har därför föreslagit en bred
skattesänkning med tonvikt på personer med låga och medelhöga inkomster.

Jag skulle nu vilja avsluta med att lyfta fram tre exempel på skattepolitik för en grön omställning. För att klara klimatkrisen behöver vi göra mer med mindre.

Bilen är ett bra exempel. Den ska inte stå 90 procent av tiden på en parkering. Bilen kan ju ägas av fler. Den kan användas av fler, och ägas av fler.

En borrmaskin, som de flesta av oss faktiskt äger, används ungefär 15 minuter under sin livstid. Det är alltså bara 15 minuter. Den är också ett bra exempel på någonting som i stället skulle kunna hyras eller lånas.

Just detta att allt ska ägas blir ett slöseri med jordens ändliga resurser. Det är av den anledningen vi som regering nu föreslår att den som vill hyra ut sina privata ägodelar ska kunna göra det skattefritt upp till 20 000 kronor årligen.

Många i vårt avlånga land är och kommer även i fortsättningen vara beroende av bil för att ta sig till arbete, för att resa och för att få livet att gå ihop. Fossila bränslen som diesel och bensin har hittills dominerat, men detta faktum behöver vi ändra på som en del av den gröna omställningen.

Som vän av klimatet med tillförsikt om framtiden kan jag konstatera att regeringens politik för att byta ut fordonsflottans drivmedel till elektricitet har fått ordentlig fart på senare år. Men vi nöjer oss inte. Takten ska öka. Därför skruvar vi nu ytterligare åt bonus malus-systemet för att styra mot en fossilfri fordonsflotta.

Slutligen ska jag ta upp cykelförmånen. Jag får väl erkänna att jag har sparat det som vi miljöpartister gillar allra bäst till sist. Det måste konstateras att alla de som kan cykla ger ett viktigt bidrag till den gröna omställningen. Den som har möjlighet att byta bilen mot cykel till jobbet besparar oss sitt bidrag till omfattande problem, såsom växthusgaser, partikelutsläpp, buller och trafikfara. Jag kan också nämna den goda effekten på folkhälsan av mer cyklande.

Fru talman! Jag är glad och stolt över att kunna avsluta mitt anförande med att säga att vi i nästa års budget föreslår att arbetsgivare ska kunna erbjuda sina anställda en skattefri cykelförmån på upp till 3 000 kronor.

Med detta yrkar jag bifall till Miljöpartiets och Socialdemokraternas reservationer.

Anf. 117 NIKLAS WYKMAN (M):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag under samtliga punkter.

Jag kunde inte begära replik på Socialdemokraternas Jörgen Hellmans anförande, beroende på de debattregler som råder i kammaren, så hans varierade klokskaper får stå oemotsagda. Men jag vill till dem som lyssnar och till Jörgen Hellman säga att vi i skatteutskottet är glada över att ha en ordförande som har lett och som leder arbetet på ett rätt och rättvist sätt i den svåra tid som har rått och som råder i Sverige. Det är viktigt att poängtera, för det finns anledning att ha tilltro till politiken och politikens förmåga. Morgondagen kan bli bättre än läget i dag, och även om utmaningarna är många är läget i dag bättre än vad läget var i landet för till exempel hundra år sedan. Detta är inte slutet på optimismen och framtidstron.

Men det är samtidigt lätt att förstå alla dem, mig själv inkluderad, som undrar vad det är som pågår. En del av oss såg säkert *Aktuellt*-sändningen i går kväll, där den i dag valda statsministern, Vänsterpartiets ledare och Miljöpartiets språkrör skulle reda ut vad de hade kommit överens om. Men inte ens en gång genom att spola tillbaka och titta på sändningen igen gick det nog riktigt att förstå för någon. Miljöpartiet verkade inte riktigt veta vad som gällde. Vår nyvalda statsminister menade att överenskommelsen gällde för nästa mandatperiod. Vänsterpartiets ledare menade att överenskommelsen gällde för den här mandatperioden.

Vad politiken egentligen innehöll var dessutom nästan omöjligt att utläsa. Om regeringens budget med stöd av Centerpartiet skulle ha vunnit i dag skulle det ju ha inneburit en kraftig försämring av pensionärernas villkor jämfört med den budget som nu har majoritetens gillande. Men man menade att man skulle förbättra ekonomin för 700 000 pensionärer. Det gick helt enkelt inte att begripa, kanske mot bakgrund av att det inte riktigt finns någonting att begripa.

Vi hade tidigare i dag en statsministeromröstning. Det bästa med den är att Magdalena Andersson inte längre är finansminister, för det har inte gått särskilt bra. Det sämsta är kanske att Magdalena Andersson nu i stället är statsminister. Men det verkar oklart hur länge Magdalena Andersson är statsminister, för omedelbart efter statsministeromröstningen, som bygger på att Miljöpartiet ingår i regeringen, meddelade Miljöpartiet att de överväger att avgå från regeringen. Det tog alltså inte många sekunder innan den nya regeringens krisen nalkades. Så här kan vi givetvis inte ha det långsiktigt i Sverige.

Jag erkänner att jag själv emellanåt känner mig som fångad i en väldigt sävlig film som man inte riktigt kan avgöra om den är parodisk eller inte, för just nu levererar inte det demokratiska systemet i Sverige på den nivå som medborgarna kan förvänta sig. Vi här inne kan tillsammans ta ett steg ut i verkligheten, och i stället för att hålla på som vi nu gör kan vi försöka se och lösa de allvarliga problem som har drabbat Sverige, svenska hushåll och svenska företag.

Fru talman! Apropå verkligheten: Tidigt i morse ringde väckarklockan i många hem. Många trötta ögon slogs upp, och en ny dag av arbete väntade. Det var undersköterskor som skulle upp till äldreomsorgen. Det var byggarbetare som skulle bygga skolor och bostäder. Det var taxichaufförer som skulle se till att vi kom med tåg och flyg och fram till våra arbeten och att barn med särskilda behov kom till skolan. Det var skolmatspersonal som skulle se till att det finns lunch att äta, och det var de som lagar mat på äldreboenden som skulle se till att det finns portioner att servera. Det var läkare som skulle se till att efterlängttade operationer blev utförda, och det var piloter som skulle se till att vi kom fram dit där vi borde vara.

Det är kort och gott människor som arbetar hårt och som därefter kommer hem till hem som behöver städas, barn som behöver tröstas, relationer som behöver lappas ihop, golv som behöver skuras, ytterväggar som behöver målas, sjuka släktingar som behöver tas om hand, föräldrar som behöver hjälp med att logga in på Facebook igen eller barn som behöver läxhjälp. Det är helt enkelt folk som arbetar och sliter väldigt hårt.

Jag tror att jag har lyssnat på alla inlägg i denna kammare under dagen, och jag kan inte slås av annat än att det saknas sympati och empati för dessa människor. Alla andra finns det advokater och talare för: de som inte har arbetat, de som aldrig tänker sig att arbeta, de som inte kan arbeta och alla andra. Alla de får en röst här inne som berättar att just de behöver och ska ha mer. Det är inte alla gånger fel. Det är en del i ett tryggt och sammanhållet land. Men vi har glömt bort dem som faktiskt gör vårt land, vårt samhälle, möjligt, de som arbetar och sliter.

Många av oss, eller kanske alla, här inne upplever nog att vi har jobb som i sig själva är tillfredsställande, intellektuellt utmanande och spännande. Vi kan förverkliga våra ambitioner och ta del av olika saker vi är intresserade av även på arbetstid eftersom vi har den typen av privilegierade jobb på en mycket spännande arbetsplats.

Det finns gott om sådana jobb, till exempel på Södermalm. Det är reklambyråer, tv-arbeten och mycket annat. Men väldigt många människor går med ett engagemang och med ett intresse till ett jobb som är bra men som i sig självt är mycket hårt och slitigt. Jobbet ställer tuffa krav mentalt och på höfter, axlar och handleder. Det ställer krav på kroppen och på psykik. Och det påverkar möjligheterna att ha ett liv vid sidan av.

Sådan är verkligheten. Det är oerhört viktigt att det lönar sig att arbeta, att arbete uppskattas och att ansträngning, nit, flit och redlighet belönas. Det är därför vi i vår budget ser till att ytterligare premiera de personer som arbetar. De har rätt att kunna köpa bra hemelektronik, en ny tv, att komma iväg på semester, att köpa en ny bil och att fylla sin fritid med glädje och belöningar för det hårda slit de gör. Men det hörs aldrig häriifrån.

Häriifrån hörs nästan uteslutande att mer ska gå till dem som inte arbetar. Det är emellanåt rätt. Många gånger är det fel. Men det är alltså omöjligt om det inte vore för alla de människor som faktiskt arbetar. Det är därför vi ser till att sänka skatten på arbete i vårt förslag. Det är för att människor ska få mer över men också för att det ska gå att bo, arbeta och verka i hela Sverige som vi sänker bränsleskatterna.

Här kommer Per Åsling och Centerpartiet verkligen att få möjlighet att visa korten – om man står på landsbygdens sida eller inte. I och med att det kommer en särproposition får varje parti, öppet och ärligt, visa korten i fråga om de står på landsbygdens sida eller om de bara tycker att det är rimligt att man ska kunna resa billigt till jobbet om man har kollektivtrafik och tunnelbana.

Det är för att vi ska ha ett anständigt samhälle, där människor kan känna sig trygga, som vi ökar resurserna till Tullverket. Jag har varit väldigt förvånad över att vi har startat allt fler nya opinionsbildande myndigheter men gjort väldigt lite när det gäller kärnuppdraget i staten: att se till att knark och vapen inte väljer in samtidigt som stöldgods flödar ut. Där gör vi nu mer när vi får chansen, och jag utgår från att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet inte kommer att motsätta sig den förändringen.

Fru talman! Med vår budget tar vi ett litet steg för att bryta den farsartade situation som under lång tid har rått i svensk politik och som har lett till att vi har fått en tillväxttakt som är bland de lägsta i Europa och en arbetslöshet som är bland de högsta i Europa. Vi tillför nu resurser så att vi kan minska arbetslösheten, dämpa kriminaliteten och komma ifrån en

situation där inte ens hälften av invandrarna klarar sin egen försörjning. Det är också en önskan från mig och Moderaterna att vi ska komma ifrån en situation där svensk politik känns som en misslyckad högstadiesklass, där det är en diskussion om vem som får komma på festen och vem som inte får komma och får han eller hon komma så kommer minsann inte jag.

Detta är en del i människans utveckling. Vi kan vara så när vi är 13–14 år gamla, men vi här inne ska inte vara så. Vi ska sätta Sverige först och utifrån våra olika värderingar och utgångspunkter se till att Sverige är ett bra land att leva i.

I detta tar vi ett litet steg när vi i dag godkänner Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas budget. Det återstår dock mycket att göra. Jag är gärna självkritisk och utmanar gärna er alla att bli bättre. Vi ska tillsammans se till att Sverige blir Sverige när Sverige är som bäst, och det börjar alltid med full sysselsättning. Alla människor som vill och kan arbeta ska också ha ett jobb att gå till. Därför är det huvudinriktningen på vår politik.
(Applåder)

I detta anförande instämde Jan Ericson (M).

Anf. 118 JÖRGEN HELLMAN (S) replik:

Fru talman! Tack, Niklas Wykman, för orden om ledarskapet i utskottet!

Vi kan konstatera att vi behöver göra en ny skattereform, för vårt skattesystem är något ålderstiget. Men i avvaktan på skattereformen som förhoppningsvis kan återställa likformigheten och göra inkomstskatten neutral mellan inkomstslagen vill vi socialdemokrater för nästa år sluta skatteflyktan för dem med sjuk- och aktivitetsersättning. En del talar om det som att ta bort funkisskatten. Över 260 000 personer i Sverige lever på sjuk- och aktivitetsersättning.

Genom Moderaternas skatteförslag blir det en ny liten skatteflyfta kvar för denna grupp. Jag undrar varför orättvisor och ojämlikhet alltid är en del av Moderaternas politik. Jag tror inte att den friska löntagaren tycker att han eller hon är en bättre människa än pensionärer, sjuka och arbetslösa och oavbrutet kan belönas med lite extra.

Varför vill ni alltid ha klyftor och skillnader, Niklas Wykman?

Anf. 119 NIKLAS WYKMAN (M) replik:

Fru talman! Man kan givetvis tycka vad man vill om Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas förslag till budget. Den grupp som Jörgen Hellman pratar om, som lever med sjuk- och aktivitetsersättning och som förr i tiden ibland brukade kallas sjukpensionärer, får med Moderaternas, Sverigedemokraternas och Kristdemokraternas budget 830 kronor mer i månaden. Det är den grupp som i allas budgetförslag enskilt får mest.

Jag är därför kanske något förundrad över att det just är det som Jörgen Hellman tycker är problemet. Det är ju som att omedelbart besvara det jag sa i mitt anförande: Det finns ett engagemang, en sympati och en empati för alla människor utom för just de människor som faktiskt arbetar. Men utan människor som går till jobbet finns det inga pengar att betala sjuk- och aktivitetsersättning med. Utan människor som går till jobbet finns det

heller inga pengar att finansiera sjukvård, barnomsorg och äldreomsorg med. Det går helt enkelt inte utan att människor arbetar.

Den som arbetar har också kostnader för det. Det är inte nog med transporter till jobbet; man behöver äta lunch och kanske köpa andra kläder, och man kan inte spara pengar på andra sätt så som en person som inte arbetar kan. Det är alltså fullt rimligt att skattesystemet belönar den som går till arbetet och jobbar, för hur ser samhället annars ut?

LO har utvärderat jobbskatteavdraget och kommit fram till att sysselsättningseffekten, om man skulle förlänga deras bedömning av de första stegen och ta alla steg, är ungefär 150 000 personer. Att sänka skatten på arbete är alltså bra för den som jobbar eftersom det är viktigt att ha ett jobb. Det är också viktigt för jobbskapande i ekonomin i stort, och det är viktigt för välfärdens finansiering. Det är inte fel att det lönar sig att jobba, Jörgen Hellman.

(Applåder)

Anf. 120 JÖRGEN HELLMAN (S) replik:

Fru talman! Jag vill ändå gratulera Niklas Wykman till förhandlingsresultatet med Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna. I det gemensamma förslaget lyckades Moderaterna få miljarder i skattesänkningar, medan ni fick ge miljoner i inställda reformer. Den betalda familjeveckan ska bli obetald föräldraledighet. Arbetsmarknadspolitiken ersätts med skattesänkningar. Klimatåtgärder ställs in till förmån för bensinskattesänkningar för att tillfredsställa klimatskeptikerna inom Sverigedemokraterna. Ur Moderaternas synvinkel var det väl en bra förhandling.

Nu tar ni till en mix av jobbskatteavdrag, sänkt arbetsgivaravgift och sänkt skatt på bensin och diesel samt några andra skattesänkningar. Niklas Wykman pratade tidigare om politisk förnyelse, och ni hade någon grupp som såg på det i ert parti. Men är inte den politiska förnyelsen bara att sänka skatterna ännu mer?

Anf. 121 NIKLAS WYKMAN (M) replik:

Fru talman! Ibland kan man fundera på vilken socialdemokrat man skulle vara om man var socialdemokrat. När det kommer till bränslepriserna är jag väl i sådana fall Magdalena Andersson 2014, som menade att det absolut inte var motiverat med några bränsleskattehöjningar. Sedan blev hon finansminister och bedrog det löftet genom att höja bränsleskatterna väldigt mycket. Men min uppfattning och åsikt är inte mer extrem än vad Magdalena Anderssons var 2014. Då tyckte även hon att det skulle vara rimliga priser vid pumpen.

Det tycker jag alltså. Jag har inte ändrat uppfattning sedan dess, men uppenbarligen har socialdemokratin och Jörgen Hellman gjort det. De höga bränslepriserna sliter isär Sverige. De gör det inte lönsamt att arbeta, och för till exempel pensionärer med små marginaler i sin ekonomi blir bränslepriset väldigt påfrestande. Man kan inte hälsa på barn och barnbarn, och man har inte råd att delta i sina fritidsaktiviteter.

Det är helt enkelt inte rätt att det ska vara på det sättet. Miljömässigt spelar det ingen roll över huvud taget. Om vår budget går igenom i dag är det den största miljöbudgeten som någonsin klubbats i Sverige. Vi satsar till exempel på koldioxidlagring, om jag minns rätt, sju gånger mer än vad ni gör i er budget. Det leder till att vi kommer att minska utsläppen med

2 miljoner ton koldioxid, tio gånger så mycket som en lägre bensinskatt leder till i ökning.

Det är det som är effektivitet i politiken, helt enkelt. Man ska inte ge sig på vanliga, hårt arbetande människor och pensionärer med små marginaler. Man ska ha en effektiv systempolitik som ser till att lösa samhällsproblemen i stället.

Jörgen Hellman verkar ha väldiga insikter i våra förhandlingar mellan partierna. Det gratulerar jag honom till; då vet han att god stämning, öppna öron, lyssnande, ödmjukhet, tagande och givande i stället för högstadiesfasoner faktiskt leder till resultat. Jag rekommenderar helt enkelt vänstersidan att göra likadant: Sätt er ned och prata, Annie Lööf och alla andra ihop, så kanske det blir lite bättre ordning framöver!
(Applåder)

Anf. 122 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru talman! Det går inte att blunda för hur samhällsekonomin fungerar. Alltför höga skatter minskar incitamenten till arbete, vilket leder till en erodering av den långsiktiga skattebasen. Alltför höga skatter är ett hot mot allt det vi värnar: säkerhet, lag och ordning och välfärden.

Jag vet att somliga ledamöter har svårt för den så kallade Lafferkurvan, som visar att höga skatter inte alltid leder till en korrelerad skatteintäkt för staten. Sverigedemokraternas färdriktning är att sträva mot ett sänkt skatetryck till förmån för ekonomins och samhällets utveckling och till individens rätt till det egna arbetets belöning.

Det blågula blockets gemensamma budgetreservation innehåller därför skattesänkningar, inte bara för de som förvärvsarbetar utan även för pensionärer och sjukskrivna. Vi vill inte återskapa en skattekllyfta mellan inkomst av tjänst och inkomst av pension. Skattesänkningen för såväl förvärvsarbetande som pensionärer blir med vårt förslag cirka 150 kronor per månad. Det är välbehövliga pengar särskilt för pensionärerna.

Men vi kan inte heller ha ett av världens högsta drivmedelspriser i ett land som till ytan är Europas tredje största samtidigt som Sverige är ett av de mer glesbefolkade länderna på vår kontinent. Sverige består till stora delar av ett vidsträckt landskap där det är långt mellan orter, mellan husen och ännu längre mellan mackarna samt med en obefintlig laddinfrastruktur för elfordon. Det är ingen underdrift att säga att de flesta svenskar utanför stadskärnan med tillhörande förorter är helt beroende av bilen för att ta sig till jobbet, köra barnen till dagis, köra barnen till fritidsaktiviteter eller att köra sina gamla föräldrar till sjukhuset. Om man vill att hela Sverige ska leva, om vi vill ha en levande landsbygd, måste vi också ha en politik för att det ska ske. Skatt på bensin och diesel genererar uppemot 60 miljarder kronor årligen till staten. Det tycker vi är för mycket.

Fru talman! Utöver vår gemensamma budgetreservation med Moderaterna och Kristdemokraterna har Sverigedemokraterna i vår egen budgetreservation flera förslag som vi visserligen inte kommer att yrka bifall till i dag men som kan vara värda att nämna.

Sverigedemokraterna vill inte se förändringar av reseavdraget. Vi vill tvärtom stärka reseavdraget.

Flygskatten ser vi som en symbolåtgärd som motiveras med miljöhänsyn men som praktiskt nog för regeringen, trots coronatider, inbringat cirka 700 miljoner kronor per år. Denna skatt drabbar inte minst de mindre kommunägda flygplatserna som många gånger redan brottas med lönsamhetsproblem. Det gör flygskatten till ytterligare en av regeringens landsbygdsfientliga förslag, det vill säga en politik som leder till mindre resurser för kommunernas välfärdsarbete.

Vad gäller den symboliska skatten på plastpåsar har de beräknade skatteintäkterna för 2020 på 1,6 miljarder kronor endast resulterat i en intäkt på 200 miljoner kronor. Samtidigt säljer handeln soppsåsar på rulle som aldrig förr. Men det går såklart även åt en hel del papperspåsar. Frågan är bara till vilken nytta. Ur ett energiperspektiv behöver papperspåsen återanvändas fyra till åtta gånger för att kunna mäta sig med plastpåsens energieffektivitet. Och det vågar jag lova att det är få papperspåsar i affären som gör.

Vi ställer oss också kritiska till att regeringen nu går fram med att bnp-indexera kemikalieskatten. Det är en automatisk höjning av en skatt som har lett till en export av svensk detaljhandel och svenska jobb. Enligt en utredning från Skatteverket och Kemikalieinspektionen sker det utan påvisbar nytta av val av material i produkterna.

Samma logik ligger bakom den så kallade avfallsförbränningsskatten, som egentligen bara har lett till höjda priser på fjärrvärme i kombination med minskade investeringar.

Regeringens uppfinningsrikedom när det gäller att hitta på nya saker att beskatta utan påvisbar nytta tycks inte finna några gränser. Allt detta sker medan stora delar av samhället förfaller med längre vårdköer, hög arbetslöshet, höga energi- och drivmedelskostnader, låga pensioner och välfärdshål – för att inte tala om otryggheten. Det är bara ett par veckor sedan som den tyska tidningen Bild utnämnde Sverige till den föga eftersträvansvärda titeln Europas farligaste land.

Fru talman! Även om vi inte får med all vår politik i den första budget vi lägger fram tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna är vi ändå stolta över att vi gemensamt adresserar samhällets största utmaningar. Med denna budget påbörjar vi arbetet med att bygga ett bättre och tryggare Sverige. Vi påbörjar även på allvar resan med att byta ut den skadliga regering som i sju år låtit samhällsutvecklingen sätta Sverige i det allvarliga läge som landet just nu befinner sig i.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag på samtliga punkter.

Anf. 123 HAMPUS HAGMAN (KD):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag.

Sverige är ett fantastiskt land, men vi står inför flera olika problem som vi behöver ta tag i.

170 000 människor köar till operation eller möte med specialläkare. Grova brottslingar tar sig allt större friheter på vanliga människors bekostnad. Dessutom är arbetslösheten den fjärde högsta i Europeiska unionen. Men inget av detta är naturligt. Det behöver inte finnas vårdköer, skjutningar eller jättehög arbetslöshet. Det går att vända utvecklingen.

I vårt budgetförslag, som nu alltså är finansutskottets förslag, satsar vi på att få fram fler vårdplatser för att beta av köerna. Vi ser till att poliserna får fler kollegor och högre löner. Vi skapar drivkrafter för att anställa och för att ta ett arbete, så att fler ska få ingå i en arbetsgemenskap och få möjlighet att försörja sig själva. Vi påbörjar arbetet med att vända utvecklingen i Sverige åt rätt håll.

Fru talman! Inga av dessa satsningar hade varit möjliga om det inte varit för alla skattebetalare runt om i Sverige. De pengar vi debatterar i dag tillhör inte oss utan de tillhör alla skattebetalare. Vårt ansvar är att försöka prioritera på bästa sätt med andras pengar.

För mig innebär detta att det är en målsättning i sig att sänka skatter. Vi fortsätter därför att sänka skatterna för alla som arbetar och alla pensionärer. Fokus ligger på dem med låga eller medelstora inkomster och pensioner. Vi sänker också skatten för dem med sjuk- och aktivitetsersättning. Denna grupp får den enskilt största skattesänkningen med i snitt 10 000 kronor per år. Vi gör det därför att det är rätt, men vi gör det också därför att det är en klok jobbpolitik. Sänkta skatter ökar tillväxten, och det skapar fler jobb. Sverige, som har nästan högst arbetslöshet i EU, är i desperat behov av klok jobbpolitik. Dessutom leder skattesänkningar – som stimulerar till arbete – till att kommunernas ekonomi stärks långsiktigt. Då kan kommuner och regioner upprätthålla och utveckla välfärden.

Fru talman! I många delar av vårt land är avstånden långa. För alla dem som bor och verkar i de delarna av landet blir de höga bränslepriserna en mycket stor kostnad. Dessa priser består till största delen av skatter. Vi ser och förstår alla dem som är beroende av bilen för att vardagen ska fungera; de som behöver bilen för att komma till och från jobbet, för att köra barnen till skolan eller fritidsaktiviteter. Hela vårt avlånga land ska leva. Därför föreslår vi också att skatten på drivmedel ska sänkas. De nya reglerna för reduktionsplikten kommer att innebära prishöjningar, och vi kompenserar hushållen för detta.

Fru talman! I mars 2020 var det många som var övertygade om att organisationer som Cancerfonden och Rädda Barnen skulle få kraftigt försämrad ekonomi på grund av coronaviruset. Då, i början av krisen, trodde 55 procent av medlemmarna i branschföreningen Giva Sverige att intäkterna skulle falla. Till viss del besannades dessa farhågor. Gåvorna från företag har minskat under krisen, men samtidigt har gåvorna från allmänheten ökat. Gåvorna från allmänheten ökade faktiskt så mycket att de totala intäkterna till organisationer som Cancerfonden och Rädda Barnen ökade trots pandemin och den djupa ekonomiska kris som följde.

Det finns en förklaring till detta. Förklaringen är gåvoskatteavdraget, som innebär att den som ger gåvor till en godkänd organisation kan göra en skattereduktion på upp till 1 500 kronor per år, och att år 2020 var det första hela året som gåvoskatteavdraget fanns efter att vi kristdemokrater lyckades återinföra det i den budget som riksdagen beslutade om 2018.

Sedan dess har jag gång på gång i den här talarstolen lyft fram behovet av att börja utveckla gåvoskatteavdraget, bland annat så att avdraget blir större och så att fler organisationer omfattas. Nu äntligen kan denna utveckling påbörjas genom att själva avdraget fördubblas i den budget som vi har lagt fram. Gåvoskatteavdraget har redan gjort succé. Nu ser jag verkligen fram emot att se de positiva effekter för de ideella organisationerna som kommer att komma av den förbättring vi gör.

Prot. 2021/22:33
24 november

*Statens budget 2022 –
Rambeslutet*

Fru talman! Det spelar roll hur vi röstar i valen. Det blir tydligt när man tittar på de olika budgetförslag som riksdagen har att välja mellan i dag.

I det budgetförslag som vi varit med och förhandlat fram har vi utgått från vilka problem Sverige har i dag och hur dessa ska lösas. Vi satsar på att korta köerna till vården. Vi satsar på fler poliser med bättre löner. Vi ser till att vanliga människor får mer pengar över i plånboken. Vi vet vilken betydelse de ideella organisationerna har för vårt samhälle, och vi arbetar för att stärka deras ekonomi.

Mot oss står en regering som tar fram ett förslag till statsbudget inte utifrån vad landet behöver utan utifrån vad andra partier behöver för att eventuellt stödja budgetförslaget.

Det spelar roll hur vi röstar i valen.

Fru talman! Riksdagen har i dag chansen att ta steg för att vända utvecklingen i Sverige i rätt riktning. Det är viktiga steg, men mer behövs. Jag är hoppfull om framtiden, men det krävs ett uthålligt arbete. Det krävs också en regering med ett starkt kristdemokratiskt inflytande så att dessa frågor kan prioriteras.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 7.)

*Höständringsbudget
för 2021*

§ 5 Höständringsbudget för 2021

Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU11
Höständringsbudget för 2021 (prop. 2021/22:2)
föredrogs.

Anf. 124 DENNIS DIOUKAREV (SD):

Fru talman! I denna sista höständringbudget för den här mandatperioden ger regeringen biståndsbudgeten ett tillskott som stretchar det svenska internationella biståndet till en total summa på 47 miljarder kronor. Det gör man i ett läge då Sverige redan är den näst största bidragsgivaren inom OECD.

Mot denna bakgrund är det verkligen dags att vi börjar diskutera vilka satsningar som uteblir på hemmaplan, vilka utgiftsområden som förblir underfinansierade som en konsekvens av denna politik och hur effektiv biståndspolitik egentligen är.

När det gäller träffsäkerheten och effektiviteten har vi lyckligtvis en lång rad experter och rapporter att luta oss mot när vi söker ett svar.

Vi kan börja med Riksrevisionens rapport från den 2 november i år, där man konstaterar att det finns stora brister i regeringens hantering av biståndet som skickas i väg till organisationer som FN och Världsbanken.

I augusti i år kom en rapport från Expertgruppen för biståndsanalys, EBA, om biståndet till Afghanistan. Där säger utredaren att det funnits en diskrepans mellan mål och faktiska resultat. Dessutom har korruptionen varit utbredd.

Några år tidigare granskades enprocentsmålet av samma myndighet, som skrev följande: ”Flera indikatorer pekar mot att Sida ibland fått mer pengar än man kunnat förvalta med tillräcklig omsorg.” På ren svenska

betyder det att skattepengar har kastats åt höger och vänster på länder och organisationer utan någon nytta för de mest utsatta.

Fru talman! Här har vi alltså tre rapporter som unisont pekar på systematiska brister i den svenska biståndspolitiken. Det är av de skäl som anges i dessa rapporter som svenskt bistånd hamnat i händerna på korrupta regeringar och myndigheter runt om i världen.

Vi minns alla att *Uppdrag granskning* för några år sedan avslöjade att ett bondekooperativ i Zambia förskingrat ekonomiskt stöd från biståndsmyndigheten Sida på upp till 30 miljoner kronor.

Än allvarigare är det när stödet hamnar i händerna på regeringar som bryter mot mänskliga rättigheter – som i Tanzania, som varit en stor mottagare av svenskt bistånd, där statliga medel gått till att jaga homosexuella.

Då undrar jag: Är det detta som är innebörden av moralisk stormakt? Är det detta som är Sverigebilden? Är det för detta som svenska ministrar slår sig för bröstet på internationella konferenser?

Med sverigedemokratisk politik skulle de inte få en krona till. Med sverigedemokratisk biståndspolitik skulle vi kunna lägga oss ovanför EU-genomsnittet för bistånd och frigöra reformutrymme för satsningar på vård, skola, omsorg och rättsväsen.

När regeringen pratar om hålen i välfärden och man läser i tidningen att Sverige har den tredje lägsta polistätheten i Europa, då bör man som väljare ha klart för sig att det inte saknas pengar på grund av att Sverige har världens fjärde högsta skattetryck utan att det saknas pengar på grund av att regeringen helt enkelt har andra prioriteringar.

Även om vi bortser från att det svenska biståndet sågats av myndigheter och experter, även om vi bortser från att biståndet finansierat korruption och även om vi till och med bortser från att svenskt bistånd hamnat hos regeringar som bryter mot mänskliga rättigheter är 47 miljarder kronor fortfarande provocerande. Det är provocerande när vi har ett underfinansierat rättsväsen, när vi har flest fattigpensionärer i Norden och när vi har rekordlånga sjukvårdsköer.

Hur många fler poliser på gator och torg hade vi kunnat få för de pengarna? Hur många hemlösa hade vi kunnat ge tak över huvudet? Hur mycket mer hade vi kunnat satsa på vård och omsorg? 47 miljarder kronor, fru talman, motsvarar ungefär 88 000 undersköterskor. I stället kastas de på korrupta, ineffektiva biståndssatsningar.

Därför säger Sverigedemokraterna bestämt nej till socialdemokratisk biståndspolitik och yrkar bifall till den sverigedemokratiska reservationen i betänkandet.

(Applåder)

Anf. 125 BJÖRN WIECHEL (S):

Fru talman! Jag vill inledningsvis yrka bifall till förslaget och avslag på reservationen.

År 2021 har varit ett exceptionellt år. Pandemins konsekvenser är och har varit omfattande, och än är den inte över. För oss i politiken har arbetet handlat om att parera och hantera, föregå och skydda, upprätthålla och utveckla, allt för att Sverige ska stå starkt genom krisen och ännu starkare efter den.

Massiva stödinsatser har gjorts. Arbetet för att få dessa stöd på plats har upptagit samtliga i det här huset, inte minst finansutskottet och i synnerhet regeringen.

Att det här har varit möjligt beror på att Sverige hade en stabil och välskött ekonomi när pandemin slog till. Den ekonomiska styrkan lade grunden och gav manöverutrymme.

Insatserna som har gjorts är väl kända, och de är det därför att de varit viktiga. Stödinsatserna har räddat företag undan konkurs. De har tryggt välfärden ute i kommunerna och regionerna, och de har gjort att människor har behållit sina inkomster och arbeten.

Ta bara korttidspermitteringen. Denna modell infördes av den nyligen avgångne statsministern Stefan Löfven. När han tidigare var ordförande för fackförbundet IF Metall såg han till att få modellen på plats för att rädda jobben under finanskrisen. Den här gången såg han som statsminister till att få korttidspermitteringarna på plats för att rädda jobben under pandemin. Nästan 600 000 människor har korttidspermitterats under pandemin. Det är över 18 procent av alla anställda i landet. Detta är värt att påminna om.

Betydelsen av insatserna – eller hur det hade varit utan dem – är svår att överblicka ekonomiskt och socialt. Vi kan i alla fall konstatera att finansutskottet har antagit nio extra ändringsbudgetar under året innan vi nu antar den här höständringsbudgeten, som justerar budgeten för händelser under året.

Även i den här ändringsbudgeten ser vi följer av pandemin. En stor post handlar om 6 miljarder kronor i ökade resurser för testning och smittspårning. En annan post är stöd till järnvägstrafiken med 1,4 miljarder kronor. En post är, förstås, ytterligare 1 miljard för vaccinationskostnader.

En annan effekt av pandemin – eller rättare sagt en följd av Sveriges ekonomiska hantering av pandemin – är att Sveriges EU-avgift har ökat påtagligt, med 8,8 miljarder kronor. Vi gör som bekant allt för att hålla avgiften låg, och regeringen såg ju också under budgetförhandlingarna i Bryssel till att bevara vår låga avgift.

Skälet till att den nu höjs är att svensk ekonomi har återhämtat sig så kraftigt och går som tåget. Vi har en rejäl ekonomisk tillväxt och en jämförelsevis bättre ekonomisk utveckling än övriga medlemsstater. Det innebär att vår bruttonationalinkomst – vår bni – växer. Därmed växer även vår medlemsavgift, som är kopplad till ekonomins utveckling. Även om detta är en ökad avgift är den alltså ett bevis på någonting som i grunden är positivt, nämligen att svensk ekonomi är stark och växer.

Fru talman! Låt mig kort kommentera reservationen från Sverigedemokraterna. Man kan fråga sig om partiet har bytt politik. Förr ville man nämligen minska mottagandet av flyktingar här och i stället öka stödet på plats. Nu verkar man vilja tvärtom – mindre hjälp på plats, och då rimligen mer flyktingar här. Det är värt att notera.

Fru talman! Inför 2021 lade vi en budget som skulle ta Sverige ur pandemin. Det var jobben, jobben och åter jobben som stod i fokus. Sedan kom det en till våg. Återhämtningen kom av sig, och det fick bli att pandemihantera mer.

Nu hoppas vi däremot att vi efter denna ändringsbudget kan blicka mer framåt och avancera. Svensk ekonomi utvecklas väl, och vi ska nu höja tempot i samhällsbygget och ta oss an de utmaningar som vi står inför.

Vårt fokus som socialdemokrater är tydligt, och landets alldeles nyvalda statsminister Magdalena Andersson är supertydlig. Vi ser tre prioriterade områden.

Vi ska vända på varenda sten för att bryta segregationen och med samhällets samlade kraft trycka tillbaka kriminaliteten och öka tryggheten.

Vi ska återta kontrollen över välfärden efter att den utsatts för misslyckade marknadsexperiment och tvångsprivatiseringar som gör att den tappar i kvalitet, att klyftorna ökar och att den dräneras på skattepengarna, som går ned i storkoncernernas egna fickor.

Vi ska se till att ligga längst fram i att utveckla de nya gröna jobben i hela landet, inte minst inom den industriella revolution som nu pågår. Dessa jobb sätter inte bara mat på bordet, och de finansierar inte bara välfärden. De nya jobben gör också att vi tar Sveriges ansvar i klimatomställningen.

Nu är det full fart framåt som gäller.

(Applåder)

Anf. 126 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Låt mig först konstatera att Moderaterna ser regeringens förslag till höständringsbudget som ett sätt för regeringen att korrigera sin egen budget för innevarande år. Vi moderater står ju inte bakom den tidigare beslutade budgeten, eftersom vi hade en egen som var mycket bättre. Vi föreslår därför inte heller några ändringar med anledning av regeringens höständringsbudget. För att förverkliga vår politik behövs en helt annan inriktning, och vi deltar därför inte i beslutet om höständringsbudget för 2021.

Fru talman! Det tydligaste sättet att illustrera regeringens misslyckade budget för innevarande år är att konstatera att den nyvalda statsministern Magdalena Andersson utlovar krafttag mot både den organiserade brottsligheten och segregationen i våra förorter. Hon går alltså i opposition mot sig själv.

Detta är en taktik som Socialdemokraterna använder varje gång vi närmar oss ett val. Man pekar då upprört på alla samhällsproblem som måste åtgärdas men glömmer att man själv har suttit i regeringen utan att ha tagit tag i dessa samhällsproblem. I stället skyller man alla problem på någon annan. Om det inte är pandemin är det alliansregeringen eller Bildtregeringen 1991 som bär skulden – eller kommunerna, regionerna eller sjukvårdspersonalen. Den sittande socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen har tydligen aldrig ansvar för något alls.

Jag förstår om Magdalena Andersson skäms lite för den förda politiken. Kampen mot den organiserade brottsligheten var exempelvis i fokus i den förre statsministern Löfvens regeringsförklaringar 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 och faktiskt även 2021. Men utvecklingen har gått i fel riktning. Skjutningarna och morderna har ökat, och otryggheten har brett ut sig. Samtidigt har åtgärderna från regeringen varit obegripligt få. Regeringen har till och med sagt nej till det mesta som oppositionen föreslagit för att vända utvecklingen.

Misslyckandena gäller även andra områden. Exempelvis utlovade Stefan Löfven EU:s lägsta arbetslöshet, men i stället har vi fått EU:s nästan högsta arbetslöshet. Samtidigt har vi i Sverige nu för första gången sedan vi gick med i EU högre arbetslöshet än genomsnittet i EU.

När Socialdemokraternas nya partiledare lovar att ta tag i problemen klingar det väldigt falskt. Magdalena Andersson har inte bara varit finansminister i Stefan Löfvens regering och därmed regeringens näst tyngsta minister, utan hon har också ansvarat för samtliga budgetpropositioner under åtta år och för de prioriteringar man har gjort i dessa. Hon är dessutom ledamot i Socialdemokraternas verkställande utskott och därmed ansvarig för partiets politiska linje och beslut, inklusive förhandlingar med andra partier och regeringssamarbetet med Miljöpartiet.

Magdalena Andersson kan inte låtsas att hon stått vid sidan av den misslyckade politiken. Hon bär i högsta grad ansvaret för det som har gått fel. Stefan Löfvens misslyckanden är Magdalena Anderssons misslyckanden.

Det finns ingen höständringsbudget i världen som kan åtgärda alla regeringens misstag. Sverige behöver en ny regering och en ny politik – inte mer av det som har gått fel. Som det ser ut kan vi om en stund i varje fall få en bättre budget än regeringens.

I den budget som ligger på bordet, och som finansutskottet står bakom, satsar vi mer än regeringen på polisen och rättsväsendet. I budgeten finns mer pengar till höjda polislöner, bättre verktyg för polisen i deras arbete, satsningar på avhopparverksamhet, förstärkning av kriminalvården, Åklagarmyndigheten, domstolarna, Säpo, tullen och Kustbevakningen samt fler förvarsplatser för personer med avvisningsbeslut.

Vi lägger också mer resurser på sjukvården för bland annat fler vårdplatser. Vi satsar på åtgärder mot långtidsarbetslösheten. Vi utökar undervisningstiden i skolan och inför särskilt stöd till lovskola för att ta igen undervisning som missats under pandemin.

Vi sänker skatten ordentligt för både löntagare och pensionärer och höjer bostadstillägget för pensionärer med låg pension. Vi sänker även drivmedelsskatterna och satsar samtidigt mer pengar på utbyggd laddinfrastruktur för elfordon.

Våra tre partier aviserar också en omfattande bidragsreform och stramare mål för svensk migrationspolitik.

Vår budget är faktiskt en riktigt bra början på den politiska förändring som Sverige behöver.

Fru talman! Jag vill särskilt belysa en post i höständringsbudgeten. Det gäller Sveriges EU-avgift, som Björn Wiechel nämnde tidigare. Kostnaden för innevarande år ökas alltså med nästan 9 miljarder kronor. Moderaterna vill understryka det anmärkningsvärda i att regeringen inför höständringsbudgeten inte har kommunicerat den aviserade höjningen för riksdagen och allmänheten på ett rimligt sätt. Det finns många betydligt mindre poster som diskuteras och föredras i finansutskottet, men denna oerhört stora post har inte uppmärksammats alls.

Kostnaden för den svenska EU-avgiften för innevarande år ökas alltså plötsligt med 9 miljarder, som bara dyker upp lite så där utan förvarning. Av detta beror drygt 6 miljarder på högre avgift till EU, och 3 miljarder beror på att man helt enkelt flyttade lite av kostnaden mellan åren och använde pengarna till annat för det som avsåg 2020.

Orsaken till att den svenska EU-avgiften ökade berördes av Björn Wiechel. Men han gav en något skruvad bild där, tycker jag. Ett antal stora länder i främst Sydeuropa har haft en ännu sämre bnp-utveckling än Sverige det senaste året. Därför har Sveriges andel av EU:s bnp ökat under pandemin från 3,5 till 3,8 procent av totalen. Då ökar vår andel trots att vår bnp faktiskt minskade, och vi får i enlighet med EU-fördraget betala mer i EU-avgift. Det var alltså inte riktigt så som Björn Wiechel påstod, att svensk ekonomi har gått som tåget, men vi hade en något mindre dålig utveckling än en del stora länder i Sydeuropa. Därför ökar den svenska avgiften.

Att den svenska kostnaden för EU-avgiften ökar med hela 9 miljarder under innevarande år är dramatiskt och en enormt stor post i statens budget. Den är jämförbar med statens hela budget för bostadstillägg för pensionärer eller en tredjedel av budgeten för hela polisväsendet. Det är alltså inga kaffepengar.

Det är anmärkningsvärt att regeringen bara skriver in detta i höständringsbudgeten utan att på något sätt ta initiativ till att komma till finansutskottet och förklara den mycket stora kostnadsökningen. Normalt brukar finansutskottet, som sagt, få besök av regeringen vid diskussion om betydligt mindre poster än så.

När jag framförde denna kritik till finansministerns statssekreterare var han var faktiskt något ödmjuk och gav mig rätt och utlovade en bättre information och dialog med finansutskottet i framtiden vid stora förändringar under innevarande år. Jag hoppas att vi kan lita på detta.

Även om regeringen inom ramen för höständringsbudgeten för 2021 såklart inte kan påverka EU-avgiftens storlek vill vi från moderat sida understryka att stora förändringar under innevarande år bör aviseras på ett tydligt sätt av en regering, särskilt mot bakgrund av att Sverige redan i dag betalar en av de högsta EU-avgifterna per capita.

(Applåder)

Anf. 127 KAROLINA SKOG (MP):

Fru talman! Det är också viktigt att vi klarar att hantera de ordinarie saker som behöver göras, till exempel att få igenom en höständringsbudget.

Jag vill uppmärksamma två saker som är viktiga i höständringsbudgeten.

Det ena är att vi tillför medel till eftersatt underhåll i infrastrukturen. Bara häromdagen var det nytt kaos i Tågsverige, och det är ju inte acceptabelt. Vi måste höja ambitionerna och se till att det arbetet går fortare, och det gäller både spår och väg. Man ska kunna lita på infrastrukturen.

Det andra som är viktigt i höständringsbudgeten, och som har väckt mycket frustration, är kopplat till den bonus som man kan få om man köper en elbil. Det är en massa bilägare som har gjort det kloka valet när de köpt en bil att välja en elbil. De har sedan förväntat sig en bonus men har inte fått pengarna inom en tid som de tycker är rimlig. Jag förstår den frustrationen. Jag har fått ganska många besvikna mejl och kan inte säga något annat än att det självklart inte är acceptabelt.

När vi leder en omställning av samhället är det en massa saker som inte riktigt hänger med. En sådan är budgetavdelningens prognosverktyg, som utgår från att samhället förändras lite grann i taget. Men när vi står inför

Prot. 2021/22:33
24 november

*Höständringsbudget
för 2021*

en omställning är det svårare. Då behöver vi vidta den typ av åtgärder som vi nu gör, att efter hand fylla på med mer pengar, så att det ska finnas pengar till alla som väljer en elbil.

Det är en viktig del av omställningen att vi gör oss fria från det oerhört destruktiva beroendet av fossila bränslen och väljer transportslag som fungerar i framtiden. Med elbilar slipper man utsläppen i avgasröret. Man slipper beroendet av nyckfulla prinsar i Saudiarabien eller diktaturer i andra länder. Man slipper också nyckfullheten på den globala oljemarknaden. Det finns alltså många fördelar.

Det är fantastiskt att se den utveckling som nu sker på elbilsmarknaden. Vi får från politiken göra allt vi kan för att springa fort nog för att skapa de förutsättningar som behövs.

Med detta vill jag yrka bifall till utskottets förslag.
(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under § 7.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.25 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 16.00, då votering skulle äga rum.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 16.00.

§ 6 Beslut om ärende som slutdebatterats den 23 november

FöU2 Behandling av personuppgifter vid Försvarmakten och Försvarets radioanstalt

Punkt 1 (Avslag på propositionen)

1. utskottet

2. res. 1 (C)

Votering:

316 för utskottet

32 för res. 1

1 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 S, 70 M, 62 SD, 25 V, 22 KD, 20 L, 16 MP, 1 -

För res. 1: 31 C, 1 V

Frånvarande: 1 V

Ida Gabrielsson (V) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Punkt 2 (Lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet)

1. utskottet

2. res. 2 (V)

3. res. 3 (L)

Förberedande votering:

27 för res. 2

20 för res. 3

301 avstod

1 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Huvudvotering:

272 för utskottet

26 för res. 2

49 avstod

2 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 S, 70 M, 62 SD, 2 C, 22 KD, 16 MP

För res. 2: 25 V, 1 -

Avstod: 29 C, 20 L

Frånvarande: 2 V

Ola Johansson (C) anmälde att han avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

Lorena Delgado Varas (V) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats som frånvarande.

Punkt 6 (Översyn av lagen om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet)

1. utskottet

2. res. 6 (M, KD)

Votering:

252 för utskottet

93 för res. 6

3 avstod

1 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 S, 62 SD, 27 C, 26 V, 20 L, 16 MP, 1 -

För res. 6: 70 M, 1 C, 22 KD

Avstod: 3 C

Frånvarande: 1 V

Daniel Bäckström (C) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

Helena Lindahl (C) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Prot. 2021/22:33

24 november

Prot. 2021/22:33
24 november

Punkt 7 (Granskning och kontroll av underrättelseverksamheten)

1. utskottet
2. res. 7 (M, KD, L)

Votering:

208 för utskottet

111 för res. 7

29 avstod

1 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 99 S, 62 SD, 29 C, 2 V, 16 MP

För res. 7: 69 M, 22 KD, 20 L

Avstod: 1 S, 1 M, 2 C, 24 V, 1 -

Frånvarande: 1 V

Diana Laitinen Carlsson (S) anmälde att hon avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

§ 7 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

FiU1 Statens budget 2022 – Rambeslutet

Punkt 1 (Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken)

1. utskottet

2. res. 1 (S, MP)

3. res. 2 (C)

4. res. 3 (V)

5. res. 4 (L)

Förberedande votering 1:

27 för res. 3

20 för res. 4

301 avstod

1 frånvarande

Kammaren biträdde res. 3.

Förberedande votering 2:

31 för res. 2

27 för res. 3

290 avstod

1 frånvarande

Kammaren biträdde res. 2.

Förberedande votering 3:

116 för res. 1

31 för res. 2

201 avstod

1 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:
154 för utskottet
143 för res. 1
51 avstod
1 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 70 M, 62 SD, 22 KD

För res. 1: 100 S, 26 V, 16 MP, 1 -

Avstod: 31 C, 20 L

Frånvarande: 1 V

Punkt 2 (Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget)

1. utskottet

2. res. 5 (S, MP)

3. res. 6 (C)

4. res. 7 (V)

5. res. 8 (L)

Förberedande votering 1:

27 för res. 7

20 för res. 8

301 avstod

1 frånvarande

Kammaren biträdde res. 7.

Förberedande votering 2:

31 för res. 6

27 för res. 7

290 avstod

1 frånvarande

Kammaren biträdde res. 6.

Förberedande votering 3:

116 för res. 5

31 för res. 6

201 avstod

1 frånvarande

Kammaren biträdde res. 5.

Huvudvotering:

154 för utskottet

143 för res. 5

51 avstod

1 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 70 M, 62 SD, 22 KD

För res. 5: 100 S, 26 V, 16 MP, 1 -

Avstod: 31 C, 20 L

Frånvarande: 1 V

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

FiU11 Höständringsbudget för 2021

1. utskottet

2. res. (SD)

Votering:

136 för utskottet

62 för res.

149 avstod

2 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 100 S, 1 M, 7 C, 1 V, 6 KD, 5 L, 16 MP

För res.: 62 SD

Avstod: 69 M, 24 C, 25 V, 16 KD, 14 L, 1 -

Frånvarande: 1 V, 1 L

Johan Hultberg (M), Jonny Cato, Martina Johansson, Ola Johansson, Helena Lindahl, Per Schöldberg och Lars Thomsson (alla C), Michael Anefur, Ebba Busch, Magnus Jacobsson, Ingemar Kihlström och Tuve Skånberg (alla KD) samt Malin Danielsson, Joar Forssell, Nina Lundström, Johan Pehrson och Arman Teimouri (alla L) anmälde att de avsett att avstå från att rösta men markerats ha röstat ja.

§ 8 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Finansutskottets betänkande

2021/22:FiU6 Redovisning av AP-fondernas verksamhet t.o.m. 2020

Justitieutskottets betänkande

2021/22:JuU9 Anpassningar av svensk lag till EU:s förordningar om Schengens informationssystem

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande

2021/22:MJU6 Åtgärder för att rädda fiskbestånden i Östersjön

Socialutskottets betänkanden

2021/22:SoU7 Bättre uppföljning av läkemedel för djur

2021/22:SoU4 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2020

2021/22:SoU6 Vård av unga vid Statens institutionsstyrelses särskilda ungdomshem

§ 9 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Motion

med anledning av skr. 2021/22:38 Riksrevisionens rapport om öppna jämförelser i socialtjänsten

2021/22:4313 av Sofia Nilsson m.fl. (C)

§ 10 Anmälan om fråga för skriftligt svar

Prot. 2021/22:33

24 november

Följande fråga för skriftligt svar hade framställts:

den 23 november

2021/22:382 Kraftigt ökade matpriser

av *Björn Söder* (SD)

till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

§ 11 Kammaren åtskildes kl. 16.11.

Sammanträdet leddes

av talmannen från dess början till ajourneringen kl. 10.03,
av andre vice talmannen därefter till och med § 4 anf. 34 (delvis),
av ålderspresidenten därefter till och med § 4 anf. 86 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med § 4 anf. 123 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.25 och
av talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Prövning av förslag till statsminister	1
Anf. 1 TALMANNEN	1
Anf. 2 EBBA BUSCH (KD)	1
Anf. 3 JOHAN PEHRSON (L)	3
Anf. 4 ANNELIE KARLSSON (S)	4
Anf. 5 ANNIE LÖÖF (C)	5
Anf. 6 TOBIAS BILLSTRÖM (M)	6
Anf. 7 JIMMIE ÅKESSON (SD).....	8
Anf. 8 AMINEH KAKABAVEH (-)	9
Anf. 9 NOOSHI DADGOSTAR (V)	10
Anf. 10 ANNIKA HIRVONEN (MP).....	12
Beslut	14
Anf. 11 TALMANNEN	14
Ajournering.....	14
Återupptaget sammanträde.....	14
§ 2 Anmälan om faktapromemorior	14
§ 3 Ärenden för hänvisning till utskott	15
§ 4 Statens budget 2022 – Rambeslutet.....	15
Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU1	15
Anf. 12 ÅSA WESTLUND (S).....	15
Anf. 13 ANDRE VICE TALMANNEN	18
Anf. 14 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	18
Anf. 15 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	19
Anf. 16 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	19
Anf. 17 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	19
Anf. 18 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	20
Anf. 19 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	20
Anf. 20 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	20
Anf. 21 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	21
Anf. 22 ULLA ANDERSSON (V) replik	21
Anf. 23 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	22
Anf. 24 ULLA ANDERSSON (V) replik	22
Anf. 25 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	22
Anf. 26 MATS PERSSON (L) replik.....	23
Anf. 27 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	23
Anf. 28 MATS PERSSON (L) replik.....	24
Anf. 29 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	24
Anf. 30 JAKOB FORSSMED (KD) replik	24
Anf. 31 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	25
Anf. 32 JAKOB FORSSMED (KD) replik	25
Anf. 33 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	26
Anf. 34 MARTIN ÅDAHL (C) replik	26
Anf. 35 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	26
Anf. 36 MARTIN ÅDAHL (C) replik	27
Anf. 37 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	27
Anf. 38 MARTIN ÅDAHL (C).....	27
Anf. 39 ULLA ANDERSSON (V) replik	30

Anf. 40	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	31
Anf. 41	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	31
Anf. 42	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	31
Anf. 43	KAROLINA SKOG (MP) replik.....	32
Anf. 44	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	32
Anf. 45	KAROLINA SKOG (MP) replik.....	32
Anf. 46	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	33
Anf. 47	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	33
Anf. 48	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	34
Anf. 49	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	34
Anf. 50	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	34
Anf. 51	JAKOB FORSSMED (KD) replik	34
Anf. 52	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	35
Anf. 53	JAKOB FORSSMED (KD) replik	35
Anf. 54	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	36
Anf. 55	ULLA ANDERSSON (V).....	36
Anf. 56	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	38
Anf. 57	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	39
Anf. 58	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	40
Anf. 59	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	40
Anf. 60	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	40
Anf. 61	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	41
Anf. 62	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	41
Anf. 63	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	41
Anf. 64	JAKOB FORSSMED (KD) replik	42
Anf. 65	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	42
Anf. 66	JAKOB FORSSMED (KD) replik	43
Anf. 67	ULLA ANDERSSON (V) replik.....	43
Anf. 68	MATS PERSSON (L)	44
Anf. 69	KAROLINA SKOG (MP).....	46
Anf. 70	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	48
Anf. 71	KAROLINA SKOG (MP) replik.....	48
Anf. 72	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	49
Anf. 73	KAROLINA SKOG (MP) replik.....	49
Anf. 74	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	49
Anf. 75	KAROLINA SKOG (MP) replik.....	50
Anf. 76	JAKOB FORSSMED (KD) replik	50
Anf. 77	KAROLINA SKOG (MP) replik.....	51
Anf. 78	JAKOB FORSSMED (KD) replik	51
Anf. 79	KAROLINA SKOG (MP) replik.....	51
Anf. 80	ELISABETH SVANTESSON (M)	52
Anf. 81	KAROLINA SKOG (MP) replik.....	54
Anf. 82	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	54
Anf. 83	KAROLINA SKOG (MP) replik.....	55
Anf. 84	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	55
Anf. 85	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	56
Anf. 86	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	56
Anf. 87	MARTIN ÅDAHL (C) replik.....	56
Anf. 88	ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	57
Anf. 89	ANDRE VICE TALMANNEN.....	57
Anf. 90	ÅSA WESTLUND (S) replik.....	57

Anf. 91 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	57
Anf. 92 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	58
Anf. 93 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	58
Anf. 94 ULLA ANDERSSON (V) replik	59
Anf. 95 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	59
Anf. 96 ULLA ANDERSSON (V) replik	60
Anf. 97 ELISABETH SVANTESSON (M) replik.....	60
Anf. 98 OSCAR SJÖSTEDT (SD).....	60
Anf. 99 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	62
Anf. 100 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	62
Anf. 101 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	63
Anf. 102 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	63
Anf. 103 ULLA ANDERSSON (V) replik	63
Anf. 104 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	64
Anf. 105 ULLA ANDERSSON (V) replik	64
Anf. 106 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik	64
Anf. 107 JAKOB FORSSMED (KD)	65
Anf. 108 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	67
Anf. 109 JAKOB FORSSMED (KD) replik	68
Anf. 110 ÅSA WESTLUND (S) replik.....	68
Anf. 111 JAKOB FORSSMED (KD) replik	69
Anf. 112 JÖRGEN HELLMAN (S).....	69
Anf. 113 PER ÅSLING (C)	71
Anf. 114 TONY HADDOU (V).....	73
Anf. 115 GULAN AVCI (L).....	75
Anf. 116 MARGARETA FRANSSON (MP)	77
Anf. 117 NIKLAS WYKMAN (M).....	78
Anf. 118 JÖRGEN HELLMAN (S) replik.....	81
Anf. 119 NIKLAS WYKMAN (M) replik.....	81
Anf. 120 JÖRGEN HELLMAN (S) replik.....	82
Anf. 121 NIKLAS WYKMAN (M) replik.....	82
Anf. 122 JOHNNY SKALIN (SD)	83
Anf. 123 HAMPUS HAGMAN (KD).....	84
(Beslut fattades under § 7.)	86
§ 5 Höständringsbudget för 2021	86
Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU11	86
Anf. 124 DENNIS DIOUKAREV (SD).....	86
Anf. 125 BJÖRN WIECHEL (S)	87
Anf. 126 JAN ERICSON (M)	89
Anf. 127 KAROLINA SKOG (MP).....	91
(Beslut fattades under § 7.)	92
Ajournering.....	92
Återupptaget sammanträde.....	92
§ 6 Beslut om ärende som slutdebatterats den 23 november	92
FöU2 Behandling av personuppgifter vid Försvarsmakten och Försvarets radioanstalt.....	92
§ 7 Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	94
FiU1 Statens budget 2022 – Rambeslutet	94
FiU11 Höständringsbudget för 2021	96

§ 8 Ärenden för bordläggning.....	96	Prot. 2021/22:33
§ 9 Bordläggning.....	96	24 november
§ 10 Anmälan om fråga för skriftligt svar	97	-----
§ 11 Kammaren åtskildes kl. 16.11.....	97	